

رُستگین نود

پاکستان کے نوجوانوں کے لیے

رِسگِیں نوو

ڈاکٹر فضل خالق

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کتاب نام	رسمیں نود
کتاب مصنف	خاکہ/شخصیت نویسی
بہشت کار	ڈاکٹر فضل خالق
سال	2010
کمپوزر	عزیز جمال دینی
پرنٹرز	ہائی ٹیک پرنٹرز
شنگ کار	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
دائگ	500
بہا	250/-

ISBN NO: 978 - 969 - 8557 - 62 - 1

نامدات

ہما مردمانی نام ء کہ ہے کتاب
ء توک ء گندگ بنت۔

ل

<u>صفحہ نمبر</u>	<u>نام</u>	<u>نمبر شمار</u>
1	منی دوگپ	-1
2	شاہ محمد مری	-2
10	جان محمد دشتی	-3
20	آزات جمال دینی	-4
24	ظفر علی ظفر	-5
30	ایوب بلوچ	-6
33	غوث بہار	-7
44	غلام حسین شوہاز	-8
65	عبدالواحد بندگی	-9
75	اسحاق محمود	-10
82	غوث بخش صابر	-11

89	12- رزاق نادر
98	13- ڈاکٹر علی دوست
104	14- یوسف عزیز گچکی
110	15- صبا دشتیاری
118	16- گل محمد وفا
122	17- یاسین مجروح
126	18- مبارک قاضی
137	19- بشیر بیدار
144	20- عطا شاد
156	21- سید ہاشمی

منی دوگپ

وہدے من چہ ہے نبشتا نکاں یک دو نبشت گڈامن یک ء سنکمان ء پھیاں ء
 درشانی ء دات اُنت آسنکمان خاکہ ء ماناوتی دل ء تب ء گت کہ من گوں آہاں تپاک نہ
 گت۔ آسنکمان حساب ء خاکہ چو درزی ء ماپ یافتہ ء گونگ ء اُنت کہ کد ء بہ گیشیت
 وہدیکہ منی دل ء اے پوشاکے نہ اُنت بلکیں اے قلم ء وسیلہ ء مارگانی انچیں تاثر ء حیا لے ء
 دیم ء آرگ اُنت کہ چر آئی ہما مردم ء شخصیت دیم ء بیہت ء خیال ء یاد ماغ ء تہ ء پے آئی یک
 نکشے یا خاکہ کہ جوڑ بہ بیت۔ منی جند ء و پریشی تاثراتی خاکہ ء نام دوست بیت بلے اگاں کے
 ء را اے نام دوست نہ بیت گڈا شخصیت نویسی یا شخصیت پارہ ہم مناسب اصطلاح اُنت۔
 اے کار ء رادیر بوتگ کہ منی دست ء بوتگ ء من سُبک سُبک ء ہر دیں موہ رستگ ایسی نیمگ ء
 چک ترینگ بلے مئے بازیں سنگت ء بی بی کار ء و لہجہ کارانی ناسر جمیں انچیں خاکہ یا شخصی
 نبشتا نک ایر اُنت کہ وہد ء زند ء و فاع شرط ء من آہاں دگہ وہدے دیم ء کاراں۔

پرے کتاب ء واستامن دونام تجویز کنگ اُت۔ یکے ”رسگیں نود“ ء دومی ”کوہ
 بالاد“..... رسگیں نود ء نام دراتنگ ء ظاہر بوتگ پے ہا ترا ساری ء ہے ء نوں آستگیں
 ناسر جمیں نبشتا نکانی واستا کوہ بالاد ء دیم ء کاراں۔ لہزانی ہے شخصیت سازی ء جاھے جاھے
 بلکیں من تکرار ء شکار بوتگاں یا منی قلم لکشنگ ء منی زبان تہل ء تڑپش بوتگ گڈامن پہلی
 لوٹاں۔ بلے باور بہ کن اُت کہ منی مول ء مُراد کدی ہم اے نہ بوتگ کہ کے رویں ہیالے
 یابدیں ترانے ء زد ء بیہت۔ شے رھشونی ء سلاہ ء سو جانی و دار ء نند و کیں۔

ڈاکٹر فضل خالق اور ماڑہ

(30/05/2008)

ہر وہدے ہر موسم کے کارے چاڑ کہ

شاہ محمد مری

اے ماہتاک بلوچی و فیض محمد روڈ و دفتر انت۔ چہ مکران و سوریں ماہیگ لونانینگ
 بوتگ ات۔ بندیک سنکٹان و یک یک و ٹیلیفون و سرے آپشک و دعوت و دیگ و ات۔
 دمانے رند ڈریس مردم جم بوت انت۔ ڈاکٹر شاہ محمد مری ہم گوں وتی یک سنگتے و دیوان و
 براہ ات۔ واروار و جھت و ابید کے ہم آرا آپشک و حدودار بے و دودر پھنداں گشگ و
 ساڑی نہ ات۔ دمانے رند تریت و بازی بوت۔ ہر کس چہ دومی و گیش کنگ و ہتہد ارات
 چیا کہ ماں شال و آپشک و راوتی انچیں بلا ہیں تائے است کہ نام نہ گئے۔ آپشک و دور
 ہر دیں هلن ات گڈ اسبزیں چاہ و باریک اتک۔ نون چاہ و گلمب و وہداں حال دیگ بوت
 کہ آپشک چوش جوڑ کنگ بیت و ماے آپشک اے پیم و جوڑ کنگ بزاں چہ سوریں ماہیگ و
 ہشکلیں ماہیگ و گوں چاہ و گلمب گلمب و میریں شاہ محمد و دل بز کاریت و آہوک کنان و
 در و روت شانیت و انچو شانیت کہ آئی انوگیں و ارتکینانی ہنجی و سہب و وار تگیں ہم
 در کانت۔ وتی ارساں دز مال و سر اپہک کنان و واران و وتی دعوت دیوکان و وتی دلبریں
 اسائل و دوچار مان بندیت۔ دعوت دیوک ہم آرا بدلاں انچو کشت بلے ہج کس دل و
 نیاریت چیا کہ اے گپ و شری و سر پدانت کہ ”بانچی بد لے گندوک عوضے..... ہمیش انت
 میریں شاہ محمد مری۔

ہے شاہ محمد مری کہ ڈاکٹرے و پروفیسرے۔ وہدے ماہیگ و تک تہ ماہیگ و

میکنک فیلڈ (Magnetic field) آرا پدا انچو کشان کشان ء آورت کہ آئی ماہیگر
انی سرا انچیں سلا متیں ء جو امیں ریسرچ نبشتا نکانی یک لڑے نبشت کہ منی ذیم ء تاں انگت
اے بالاد ء نبشتا تک نہ گو سنگ۔ آئی تیوگیں مکران گول ات ماہیگ ء بڑگ ء آرا ہمکہ
گردگ پر مات کہ گوں مردماں گوں تیاب دپ ء آئی مہر ء بالاد مستر بوت۔ ادے جیروہ ء
مسلبے چارت انت ء پداوتی ہے نبشتا نکانی بن ہشت انچو گوں زانتکاری ایرکت ءے کہ تاں
درا جیں مندے ء چہ آہاں شمشکار بوہگ گراں بیت۔ آئی وشبوہمک ہمک موسم ء مانیت۔

گشت کہ کسانی ء آئی پت کُشگ بوتگ۔ پدا آئی سرلا ہور ء کپتگ۔ چوں چوں
ونگ ء وتی فکری ء دماغی بالاد ء راردوم ء برکت داتگ۔ اے گپ ء شاہدی ء آئی جاوراں
زیکیں زانتکاری ء پجارو کے دات کنت من بس ہمکہ گشاں کہ قلم ء بدل ء برش گوئیں لکے مان
جنوکیں، چماں سریگ کنوکیں، دناناں پیسٹ ء بدل ء مُزواک جنوکیں، شلوار ء چہ پادانی
گُپیاں بُرتر لاناچوکیں، ریشاں دست ء گوازے یا تانا پگ ء آروکیں..... انچیں مردے کہ
مہ زانت ء عربانی ہرچی ء سر ء وت ء ندر ء کولیگ بہ کنت کہ آغریب پکا ء دل تکیں مسلمانے ء
عربانی ہج کُشگ ء راضیگ مہ بیت، انچو منی ہے درد انگلیں شاہ محمد مری انت کہ لاہور والہبانی
کُشگ ء ہج چیزے گوشدارگ ء ہم راضیگ نہ انت۔ لاہور آئی عربستان انت۔ آئی عقیدہ ء
بن ء یہ انت۔ من آرا گنداں گڈامن ء عطا شاد ء اے پر بندیا ت کئیت۔

میری دھرتی پر

ایک کٹورے پانی کی قیمت

سوسال وفا ہے

آؤ ہم تم پیاس بجھائیں
زندگیوں کا سودا کر لیں

بزاں ”تا سے آپ ء سد سال ء وفا“ ء گپ سرجمی ء سرجمی ء بقائمی ہوش و ہواس آرا پہ
لاہوریاں قبول انت۔ ء ہمیش انت شاہ محمد مری۔

من ء دل ء شاہ محمد مری ء سراسر برے برے سک زہر کنیت۔ منی دل ء مردے نہ
انت مشینے انت۔ ہر وہد ء کار ء انت۔ چہ کار ء ابید من آرا مجلس ء ہم گنداں۔ کار ء توک
توک ء مجلس ء انت۔ مجلس ء توک توک ء کار ء انت آئی ٹہک زندگیں ٹہک انت آہانی
گیمرگی بہرے ہج گندگ نہ بیت بل کہ دوشی آرا ”ہاراں“ مل اتگ آئی ہے خلوص ء سر ء
”بس“ کنگ ء راکھاں بہا۔ سنکٹاں ء سنگتی دیان ء وتی دیم ء کمپیوٹر ء سر ء ”سنگت“ ء نکاناں
جوڑ کنان ء روت ہے و ہدانی و استا پہ آئی مردم ء راچو کہ اردو والا گشت ”پیار کنیت“ ء
انچیں و ہداں آچگت ء دل ء دارگ کرزیت۔

چوش و پیشدارگ ء جمہوری سوچ ء فکر ء بچی ء ترقی پسندیں ہیال داریت بلے
ڈکنیٹر شپ وتی ازلی ء ابدی شکل ء آئی تہ ء وتی زند ء برجہ دارگ ء انت آئی چنکہ کتاب
نہشتگ، چنکہ کتاب رجانک کنگ۔ آئی انچیں کار انت کہ دلبریں کاراں شمار بنت بلے من
سد کاں کہ تو مرچی آئی کتابانی لڑ ء گندے آرا گڈی ہیال مہ کن چیا کہ شپ ء پدا آئی تہ ء
گیشی یے اتک کنت یا اید کہ روج ء الم ء گیش بیت وتی انچیں کارانی برکت ء ء وتی دوش تہی ء
برکت ء آسریگ کنگ ء چہاں کنگ بیت۔ من ء یات انت کہ آئی یکبرے من ء گشت۔
”یار فضل! تو منی فلاں نہشتا نک ء رجانک کن!“

من مسکرہ مسکراہ ء پتہ گردینت۔ ”ڈاکٹر! اے واول سراں بلوچی ء چے بلوچی ء رجا نک
کنگ لوٹیت“ دگہ پیم بوت بلے دوپتے من ءے گشت چاہ وارینان ء درائینت ءے تنی گپ
راست انت چیا کہ منی بولی ء وانوکیں ء زانوکیں مردم سک کم انت۔ منی زبان تاوہدیکہ
مردماں سرمہ بیت۔ من وتی پیغام ء دات نہ کنناں ء منی دل ء ہے یکتیں سبب انت کہ شاہ محمد
مری اردو ء نویس ایت۔ چریشی آوتی وانوکانی ہلکہ ء گیش کنت ء وتی کلوہ ء ہم دنت بلے
برے برے آپہ زانت بزاں شعوری صورت ء وتی بولی ء ہواریں رنگے ء ہم دیم ء کاریت
ضد ء کینگ ء رودینگ منی دل ء آراچہ وتی پیریناں رستگ۔ ایشی تہ ء آراچ گناہ
نیست۔ آوتی ضد ء کینگ ء انچورودین ایت ء مزن کنت، ہے پیم وتی مہر ء دوستی ء ہم
رودین ایت مزن کنت۔ ہما مردماں کہ شاہ محمد ء آئی ہماہان ء بلوچی اکیڈمی ء گچینکاریاں
دورداگ، تاروج ء مروچی گول آہاں آئی دل ہوار نہ بیت ء آئی مہر ء ہال ایش انت کہ
مسلمان انچو مکہ ء مدینہ ء بدینے ء شات کنگ ء وش نہ بنت انچوانچو آ ”لاہور“ ء کشگ ء وش
نہ بیت یا منی پیہیں سست ء جان بڈیے ء پر بند ء نبشتا نکاں بار بار لوٹیت۔ عقیدت ء ہال
چوش انت کہ میر غوث بخش بزنجو ء سالرود ء گول مہر داریت۔ بین اللسانی مشاعرے کنت
ء منی پیہیں نالائقیں مردے ہم دوست داریت کہ منی دوست تریں لہزانتانی تہ ء بے بیت
بل کہ ستر فرضی ناماں شاعری بہ کنت۔ من آرا آئی ہر نبشتا نک ء تہ ء گول زندگیں ارواہ ء
ہوار دیتگ۔ منی دل ء آ گول مہر ء ہب وت ء ہما نبشتا نکاں گیشتر ہوار گچ ایت کہ آہانی
سیادی گول مے چاگرد ء بیت۔

کبرے قلات ء احمد زئی آنی یک بچے ء لہتیں جنونیاں پیچی ء بکالانی سرا اُرش کت

- بابر میسیت و چیز ہر سال و وژانوک ات۔ گڈاشاہ محمد مری و گشتن و فرمائش و سر و بلوچی و
 ڈر سیں تاکبند اں وتی وتی شوژنگال ہے مذہبی جنون و خلاف و، بکالانی بالابندی و و وتی کیوی و
 پیشد ارگ و یکیں سرہال و سر و نبشت انت منی گیر و بلوچی لہز انک و تہ و اے اولی گامگیج بوتگ
 کہ پدیم و وہداں شریں نوبت و روایتے آرگ و مانزمان بوت کنت۔ چد و پیر ہتھ چوش نہ
 بوتگ و بلکیس چوش مہ بیت بلے مری و تہ و اے گجال ہست کہ ہمکاراں سُرینت بہ کنت و ماہم
 وتی زند و ماہتاک بلوچی و داستا (منی دل و) شر تریں یک شوژنگالے ہے نبشتگ ات۔

گشت کہ شاہ محمد مری وت و را اصول پسندیں و اصول پرستیں مردے کنت۔
 ہے حبر و منی سر نہ کدی پر بوتگ و نہ بیت۔ چیا کہ بازیں سنکتاں بازیں محفلانی تہ و گشتگ کہ
 ما آرافلاں کار و گشتگ گڈا آئی و اناں کنگ۔ بلے بیا کہ مئے پچار کاری و اے تیوگیں عمر و
 آئی گج کارے و پھ گج کدی منی و "اناں" نہ کنگ، بل کہ من آرا انچیں کار بستگ انت کہ
 ناجائیں بوتگ انت۔ من کہ ہر کدی وتی سنکتانی ہے محفلاں ہے گپ دیم و آرنگ و زاناں
 پرے گپ و خدا من و بخت نہ کنت چیا کہ اے دروگیں گپے و نہ انت گڈا ہے سنکتاں دپ
 و پڑ و "من و گشتگ ترا و گرگ و پیشانی دیم و بوتگ"۔

آچہ بازیں زباناں زانتکار انت۔ آئی اے زبانی چیزے نہ چیزے بلوچی و
 آرنگ بلے من اینکہ زاناں اگاں آئی اے زبانی چیزے نہ چیزے آرنگ گڈا وتی زبان و
 ہم چیزے نہ چیزے آہان و داتگ چیا کہ منی دل و آئی اصول و واہگانی سر و سیمسر ہدا
 کتیت و حلاص بیت بزاں "اگاں زوریت، گڈا دنت ہم،....."

آماں کوئٹہ و تہ و دیرئی دوستی و نریں کردانت بلے آئی سنکتانی تہ و دیرئی دوستی و

چپس مردم ہم گندگ بنت ء کسے کسے چوش ہم گشگ ء چک ء پد نہ بیت کہ ہے نظریہ کہوت
 سوویت یونین ء داشت نہ گت ءوت ء راپر دشت، ہے نظریہ ڈاکٹر شاہ محمد مری ء گوں مھکمی
 انچو داشتگ کہ اگاں آپہ ٹی وی ء ڈرامے نویس ایت یا کلاسیکل داستا نے ء تفسیر ء کشیت،
 ہے نظریہ ہمو داوت ء راپیش داریت۔ آدیرئی دوستی ء رنگ ء آلم ء آئی تہ ء کاریت، ء پدا
 یک دارے انچوش ات کہ ماں بازیں ہلکواں آئی نام ”سموراج“ ء زانگ بوت۔

آمدام کستریناں ء دلبدی دنت ء مدام کسے پہ کمک ء آئی گوارا بیت کمک کنگ
 ءے چکت ء پد نہ بیت۔ آئی جہان ء چکھ تہلی تڑپھی وتی ڈوبر ء جاگہ داتگ انت۔ چہ کسانی ء
 گوں لاس ء مر وار دیں ارساں وتی جیگ ء میسیناں انت۔ پہ شریں روچانی اُمیت ءوت
 دروزوریت بلے پہ عالم ء چکنداں شستائیت۔ سیاست آئی ”اوڑھنا بچھونا“ انت سردارانی
 خلاف ء کینگاں آچہ کسانی ء داریت۔ پے حاترا آزانٹ کہ سلیم اکبر، رازق ء راپروش و
 دنت بلے آگت رازق ء پوسٹر ء بیزاں جنائین ایت ءوگہ کارہم کنت۔ زانہ پرے اُمیت ء
 کہ سنگ ء سر ء جنگ ء ہمکنہ بازیں سر پر شدت گڈا بلکیس سنگ شک بیت یاچو کہ ”کند ہم
 جنس بہ ہم جنس پرواز“..... بلے.....

ادب ء پڑ ء ہما ڈریس ڈاکٹر کہ سر ء پر ء انت۔ آدورینانی کاروتی جاہ ء بلے شاہ محمد
 چہ ڈورساں ENERGETIC انت باز خوبصورتیں ناوالانی رجانک ء ہم دست گٹ انت
 بلے پشٹیں کسے نیست کہ آراہے گپ ء جوانی ء بہمینت بہ کنت کہ چہ آئی جند ء سرگوست ء
 مستریں ناول مے چاگرد ء بوت نہ کنت۔ منی یک دز بندی یے گوں آئی ہمیش انت ہم کہ
 آوتی ناؤلےیں سرگوست ء رد ء بند ہم بہ دنت۔

منی گوں ماہتاک بلوچی ء ہوار گچوک ٹولی ء تہ ء شاہ محمد مری ہم گوں بوتگ۔ من
 وتی ایم بی بی ایس در برتگ ات ء جناح روڈ ء ایرانی ہوٹل ء کمرھے ء تہ ء وتی ہاؤس
 جاب (House Job) ء وہد ء لککانی بوگاں حساب ء اتیں۔ مبارکیں قاضی ہم اے
 وہاں منی گورا ات کہ ناگت ء منی خیال ء یک ٹولی یے سنکٹاں مارا مان ترینت۔ کرہ ء
 نادینت انت۔ سنکٹان ء بیاء بخیر گت۔ آپ ء نام گت۔ آہاں درائینت
 ”ماترا پتر دیگ ء اتلگیں!“

”خیر بہ بیت..... شامنی کارے و خراب نہ کتگ کہ.....“

”مے جند ء کار خراب انت، چہ تو کمک لوٹاں“

”منی بستار اینکہ نہ انت کہ من کسے ء کار ء پہ گیگ گت بہ کناں بلے شام کہ اینکہ
 سنگت ء ولجہ کار اتلگ ات۔ من ء ”انان“ ء جرات نیست۔ گڈامن ء حال دات اش کہ
 ولجہ صبا دشتیاری ء ماہتاک بلوچی ء را ”داغ مفارقت“ داگ بزاں یلہ داگ۔ اے کساس
 ماہ ء پیست ء پنچ ء شش ات۔ من آہان ء گشت کہ آئی اے ماہ ء را بہ گوا ازینتین ات۔ گڈا
 آہاں درائینت کہ بس صبا وتی تب ء بادشاہ انت۔ من آہان ء سلاہ دات کہ شامبا ء پدامنٹ
 ء لیلا بہ کن ات۔ گڈا ولجہ بند گیگ ء گشت۔ من دوشی آئی گواراشتگاں ء آئی من ء سنکٹان
 ء..... من ء باور بوت چیا کہ ولجہ صبا دشتیاری چوش گت کنت کہ آسنکٹانی پتر دیگ ء قیمت ء
 درور نہ زانت کہ اے حاک ء و نہ رُستگ اے پیم ء سنکٹانی پترے ء من ء ماہتاک بلوچی ء
 پتر ء سرگت ء پدامن دو ماہ ء پد ماہتاک بلوچی ء وتاک یاد فتر ء پترتگاں کہ بلکیں صبا صاحب
 بہ ماریت ء بہ نج ایت۔ خانوادہیں صبا ء ”بے تواری ء دریا“ ء تہ ء منی بابت ء رد گشتگ

۔ بزاں ولجہ شاہ محمد مری منی گوں ماہتاک بلوچی ء سہمی زند ء ولجہ بند گیگ ء شو نکاری ء
تعلقہ اریانی پیدا کنگ ء مستریں وسیلہانی تہ ء یکے۔ ء پدا یک روچے مجلسے ء تہ ء بند گیگ
صاحب ء نام ء آ گیگ ء گوں منی دپ ء در آتک کہ آ ”شریفیں مرد“ گڈانہ تہنا ڈاکٹر ء
پیشانی کر چک بلکیں من بازیں دگہ گپ مرت کہ انوں آہانی و ہد ہم نہ انت۔
مری سکتانی پکیں سگتے۔ حاضر جوابی ء وتی مٹ وت انت نہ چہ کار ء تربیت نہ
چہ بار ء۔ نون مودے ماش ء کنگ بوہگ ء انت بلے ہما بارغ ء بہاریں مری ہما گاماں
ہما روا جاں لہز انک ء پٹ ء میداناں روان انت۔ آئی یک سگتے ڈاکٹر کہور خان آئی بابت ء
یک دیوانے ء گشت۔

”مری شاہ محمد مارا گشیت کہ شاترتی پسند ات۔ ذالبولانی سیاسی جہد ء
تہ ء شادوتی لوگیاں بیارات گوں۔ وت بلے آئی جند چہ ڈرساں ساری
ہے کار ء نہ کنت“

من اے گپ ء پدا گشاں کہ ما آئی سگت ء دوست عمر ء ہما کساس ء رستگاں کہ
مے واک ء وس برے برے پہ کار ء پہک جواب دنت بلے مری کہ ہر کارے کنت آ گیشتر
چارچ بیت (منی چمے مہ گرات انت) ڈاکٹر نہ تہنا پہ کار ء اسٹناداریت بلکیں کار ء وڑ ء
سچ ء زانت۔ بلوچی ء بتلے کہ شپ ء ٹرس گنوں کی انت، گنوک ء چے ٹرس..... بلوچی ء ہے
بتل ء مناسبت ء نہ شپ چاریت، نہ روج، نہ زڑ چاریت نہ حبر..... بس کار ء کنگ ء ہمکنہ
مان گیش اتگ کہ باہد آئی کار مان گیشگیں بوتین انت، بلے نہ..... پہک ء پلگاریں کارانی
شاہ محمد مری اگاں گوں من کلون (Clown) کنگ بوتین گڈا من پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء
ہشت ء دہ شاہ محمد پیدا کنگ ات تنکہ مے لہز انکی گنج ء مڈی، ہمکنہ گیش بوتین انت۔

جان محمد دشتی

23 فروری 2009ء روج انت کہ سہب پہ نیم روج ۽ درنگ ۽ رها دگ انت۔
 فونے اتک چست گت غوث بہار ات۔ گشگ ۽ ات ”دشتی صاحب ۽ سراحملہ بوتگ
 ، تو حالاں بگر ۽ منا حال دے“ من چونکہ زمین جیبے ۽ زد ۽ اتکاں۔ ادا اوداں فون گت کس
 دست کپگ ۽ نہ ات۔ بند یگ صاحب ۽ موبائل دزگٹ ات۔ فون ۽ گھنٹی ۽ پدا تو ارگت۔
 عبد الصبور ۽ حال دات کہ دشتی صاحب ۽ سراحشے بوتگ باز پٹی انت۔ سول ہسپتال ۽ ڈاکٹر
 کار ۽ انت۔ بلے دمانے رند آرا کراچی ۽ برانت۔ اے ہما حال ات ۽ فونوں دگہ یکے ۽ نیمگ
 ۽ چے آگ ۽ ات دل نان نیا تک۔ بہار ۽ من اتکس اکیڈمی ۽ نمبر جت انت۔ ولجہ بند یگ
 دست کپت۔ ماوتی دل ۽ گپ جت انت۔ پدا ممتاز ۽ گول گپ ۽ حبر بوت ۽ رند ۽ ولجہ دشتی
 اش آغا خان یونیورسٹی ہسپتال ۽ داخل گتگ ات اش ۽ اے پیم ۽ اے بالادڑا مبلینو کیس حال
 ۽ دل، چم، دماغ، دست درسان ۽ حرکت پر مات تہ

ولجہ جان محمد ۽ جنگ ۽ سرا

گنوک انت آ

کشنت رزن ۽

کشنت روج ۽

کشنت مہر ۽

کشت آ گلزمین و واہگ و بارگ و آمین و

کشت چولاں گوں دریاء

کشت کوہ و گوں بالاد و

کشت ہموار و

کشت ہاک و

کشت ہار و ودی جاہ و

چے پیم و بیت؟

تو ماہ و چوں برے چہ ما؟

سمین و چونی و چامپ وے؟

منی فکر و چے پیم و تو کن وے سرگد؟

مبارکیں مرادانی مس جہدانی کہ برورداں

من و تہی کا نکلی چارگ

نہ کنت سچی

من زندگ باں

نمیراں باں

ہے ماتیں زمین و پاکیں دل بند و سراگرداں

وتی مہراں

وتی رژناں

کناں درشاں

کناں درنزاں

پہ ہر کس ء

پدا کٹھے یا تانی یک دراجیں شیمازے ات، ہما و ہدیات اتک کہ من اولی براں
اور ماڑہ ء پوسٹ بوتال ء پدا مز نیں۔ گر ء چکے بوت گڈا یک روچے آئی من ء لوٹا نینت۔
”فضل! تو اور ماڑہ ء مہ روا!“

”شرانت ولجہ..... بلے پرچہ؟“

”من ڈپٹی کمشنر اتاں اوداں شتاں۔ لہتیں ونگلیں مردمانی یک ٹولی یے فلاں (نام
ء من نہ گراں) ولجہ ء سرو کی ء اتک۔ من ء کشیت تو اور ماڑہ ء شمال ء چیزے بہ کن۔ من
گشت ولجہ من چے کت کناں؟ منی دزرس ء پستیں پانزدہیں لیویز ء سپاہیگاں۔ اے شمال
گوں ایشاں دارگ نہ! بیت آئی بلے انگت مہج کت..... ء نوں توئے کٹھے من ہے جاہ ء
رواں۔ توچہ سنکٹاں سدے ء پدا مہج کہ مہج کار ء نیائے“..... من گشت۔

”ولجہ! انوں روگ ء واستا ء من لائچنگ، رواں چیا کہ من ضد کتگ بلے اگاں شتا
ولجہ کاراں دیست من پختاں، گڈا من ء ڈر بہ کن ات“ اے یک کھولے ات۔ ہما و ہداں کہ
ملک ء سیاسی ء چا گردی ایمنی ء ہواوش ات۔ پدا چکھ و ہد گوست۔ ایمنی ء ہما ساعتاں ولجہ
جان محمد ء رامچکھ جنجال کتگ۔ چوں چوں جنجال کتگ، مئے دل زانت، ہر ہر گپ ء پشت ء
چونیں چونیں بلا ہیں گپ ات۔ آئی ہر مہروانی ء ہمکنسیں کسا سے بوتگ کہ لہزانی جاگ
آہاں گورا دیگ نہ بیت بلے آہاں ء مہر ء واہگ ء دوستی ء چادر مانپوشگ الم بیت۔

رکسین نوڈ

ڈاکٹر فضل خاق

نوں کہ 23 فروری 2009ء وتی ناوشیں دروشم پیشداشنگ ته ما ارجت ء کراچی ء پھ
 هاگیر شیں پہوال ء خاکه ء کتاب ء بخت گت۔ من آرانیم بُندگی ء حال دات ته آئی پدا
 بخت گت کہ ولجه دشتی ء خاکه سرجم انت۔ من گشت اناں۔ آئی من ء گشت کہ تو ایشی نبشته
 مکن۔ ولجه ء خاکه ء من نویاں۔ آوہاں من ہجو و گت۔ ادا اتکاں یکروچے ہے نیم بُندگیں
 نبشتا نکانی سرء چم کپت ته منی دل ء اے تون ء شگان ء باشکواں گوں من ء مان بندگ ء
 اتنت۔ من پدا زور پے جنگ ء فیصله گت۔ چه پہوال ء نچ اتاں چیا کہ یک یک مردے ء سراء
 پدا مے لیزانک ء مزن بالادانی سرء باز باز مردم نبشته بہ کنت، چه بیت؟ ہر کس وتی تجربہ وتی
 یا تاں وتی فکر اں گوں کفیت۔ منی اگاں چه ہے جہد نیم بُندگ مارگ بیت بلے دگرے دیمتر ایشی
 ء راشر تر گت کنت۔ بلکیں باز مردم گوں من تپاک مہ کنت کہ ہر ہما جاہ ء تو جذباتی صورت ء
 INVOLVE بے، اوداں نبشته کنگ گزان بیت۔ چیا کہ اوداں تنی جذبات ء احساسات
 مستریں سنگ ء شاہیم بنت۔ من اے متاں کہ ولجه دشتی ء سرء پہ من نبشته ہمنکہ گزان بوتگ کہ من
 نبشتگ، نبشتگ پدا کروبتگ۔ انچو اے عمل دوسے براں بوتگ ء راستے ولجه دشتی ء سراساہ گرگی اے
 اُرش ء نہ ایوک ء منی بالادزا مبلینگ بلکیں بلوچ راج ء چاگرد ء ہمک مارگ ء پتر ء راجلگمینگ
 بلن کہ آسیاسی بیت، ادلی بیت، صحافتی بیت، دودر بیدگی یا دا نگ ء زانگی یا بیورو کریٹک..... ایشی
 پد رائی جلو ساں جلسہاں کرتگ ماں بازاراں، بیاناں کنگ ماں اخباراں، ریلیاں کنگ سڑکانی
 سرء، شاعر اں کنگ شعرانی ته ء، دانشوراں کنگ نبشتا نکانی ته ء لیڈراں کنگ گشتا نکانی ته ء۔ ولجه
 جان محمد بلا ہیں گنہ گارے باہد چشیں گنہ گارانی سرا اُرش بہ بیت اولی ء آئی مستریں گناہ ہمیش انت
 کہ گپت ء مدام نگد کنت۔ اے چاگرد ء اے گناہ بلا ہیں گناہ ہے۔ چه اے گناہ ء دگہ مستریں

گناہے ایر دست بوہگ انت یک ایر دتیش راجے ۽ مردم وتی حاکم ۽ واجہانی دیم ۽ کہ گپ ۽ نگد کنت گڈا انچو بیت کہ 23 فروری 2009 ۽ ڈبل روڈ ۽ بوتگ۔ آئی ۽ کشنگ کہ من ۽ وتی وشنیا تک نادوست نہ انت بلے منی واہگ ایش انت کہ خدا دژمن دنت بلوچیس دژمن بدنت مڑاھد اریں ۽ باعزتیں“..... اے و آئی واہگے بوتگ۔ واہگ دارگ گناہے نہ انت ۽ حکم واہگ مردم ۽ وتی لوٹ ۽ تب ۽ نہ کپیت ہم۔ آنہ تہنا چا گردی حساب ۽ بلکیں سیاسی، صحافتی، ۽ راجی حساب ۽ ہم ہمنکہ Active ۽ معتبر بوتگ کہ گچینی مردمانی اول اولی سرپ ۽ ظاہر بوتگ۔ اے دریس تک ۽ پہناتانی تہ ۽ آئی پجرا انچیں پیسے بوتگ کہ آرارژن ۽ یک BEAM پیے کشگ ردنہ بیت۔ یک راجی دانشوریے تمامیں صفت آئی تہ ۽ ہست انت۔

”بلوچ دود ۽ ر بیدگی فکر ۽ پہ بلوچ ۽ انچیں چا گردے ودی کنگ کہ مدام آوت ہا چا گردے بندی انت ہم ۽ ساروک انت ہم۔ اے ہے فکر ۽ اثر انت کہ آئی ۽ دود ۽ ر بیدگ، آئی ۽ چا گردی روایتانی بدل کنگ آسان نہ انت“

اے پیم ۽ آوتی گپ ۽ کنت۔ وتی مردم ۽ ہمراہ داری ۽ کنت گڈا و کنت ۽۔ آئی ڈر سیں قیمت ۽ دنت۔ پھجر پدنہ کنزیت۔ پہ ہے ہاترا آئی مہر ۽ دوستی ۽ میکینیک فیلڈ ۽ یکبرے پتروکیں مردے واہگ ۽ ابید ہم در آتک نہ کنت۔ اے پیم ۽ مردم ۽ راوتی نتریک ۽ دارگ ۽ رپک ۽ زانت۔ اگاں کے دوست انت ۽ ہرچی بہ بیت آئے دوست انت۔ آئی بازیں نزوریان ڈالچار کنت ۽ اگاں کے نادوست انت ۽ گڈا آوتی سر ۽ گوں سنگ ۽ بہ جنت، وتی سر ۽ پٹیاں بہ لڈینیت آئی ۽ Good Book ۽ ہوار بوت نہ کنت۔

ولجہ دشتی ۽ دلجمیں منصوبہ سازے بوہگ ۽ آئی واستا انچو بازیں دوست پیدا کنگ

أنت تہ ہے پیم ء بازیں دشمن ء بلا ہیں دشمن۔ وتی خاندان ء کٹم ء تیوگیں منصوبہ بندیاں ہما
 کنت۔ ء اے آئی ء حق انت۔ چیا کہ لگ ء تہ ء پتہ وتی خاندان ء آ یک مثالی قیادتے۔ باز
 پچکاں ہواری ء سوزنت۔ ہے پچکانی کارکنگ ء فکر ء داریت۔ عملی صورت ء پتہ آہاں راہاں
 شوہازیت زند ء بازیں مرحلہاں آہانی ہیلکاری ء کنت۔ ہے منصوبہ سازیاں چے نہ تہنا
 آوتی پسند ء Result ء کاریت بلکیں و ہد ء راوتی دست ء آرگ ء چہ پیش تر ء گندگ ء عملی
 درشانے گشتگ بوت کنت کہ پتہ ہمیشی بازیں ء لاپ سوچ انت۔ گوں بلوچی اکیڈمی ء
 آئی مہر، واہگ، ہب ء ٹھلن چہ کس ء خیر نہ انت۔ ہما و ہداں کہ اکیڈمی بے بند رأت، دشتی
 صاحب ء جیروگ ء فکر اں یک Out Put یے دات۔ جاگہ ء درگیجگ، جاگہ ء دست ء
 آرگ، جاگہ ء بندگ، چوکیداری کنگ ایشانی ہر ہر و ہد ء ہر ہر ساعت ء ہر ہر مرحلہ ء آ قول
 سید ہاشمی ء ماڑی ء ہر ہر بہر ء تہ ء آئی دروشم ذر ء انت۔ یکبرے فیصلہ بوتگ ات کہ اکیڈمی ء
 کمرہانی ناماں بنداں اے بابت ء ڈاکٹر لال جان ء عبید شاد ء لہتمیں نام دیم ء آرت أنت
 کہ ولجہ دشتی ء گوں کے رد ء بدل ء سنکتانی دیوان ء نامانی رزاد یا مینت آ نامانی تہ ء ترا تانی،
 سرلٹ، اڑب، گوک پروش، من ء یات انت۔ انچو کہ ساری ء گشتگ ات آ یک مثالی چوں
 کماش گچین بوت؟ آئی اکیڈمی ء راچوں یک Direction ء سمتے دات۔ آئی کاران ء
 چتور ٹرکیے ء سرا آرت؟ اے وت بلا بلا ہیں قصہ أنت۔ بلے آ تا نکہ اکیڈمی ء کماش ات آئی
 جند ء یک کتابے ہم چہ اکیڈمی ء چھاپ نہ بوت۔ سنکتان ء من وت آئی ء رامنت ء دیستگ
 کہ آئینی بدلی کار أنت تا نکہ ولجہ دشتی پدا کماش بیت بلے آئی ء نہ من اتگ۔ آئی اکیڈمی ء
 راچہ دنزاں کش اہنگ ء یک زندگ ء ساہد اریں ادارھے جوڑ کنگ ء پچی ء ہمنکہ کار پتہ بلوچی

ڈکشنری ۽ پلگارگ ۽ کنگ کہ آہاں سچ درور نیست۔ آئی اکیڈمی ۽ رانوکیس مردم (نوکیس خون) داتگ۔ وت اکیڈمی ۽ تہ ۽ نظم ۽ ضبط آرتگ ۽ چہ وتی کرد ۽ ہے پیشد اشنگ کہ دوی سکین بزور انت۔ اے وہاں کہ اکیڈمی ۽ کماش ات گڈا آئی دفتر ۽ کرسی ۽ پشت ۽ یک کوٹیشنہ نشہ ات کہ ”واجہ! وتی قذ ۽ بجا بیار“

ہر کے کہ اے گشتن ۽ پیشد ر ۽ سر پند ات آئی ۽ ہے گپ ۽ راست ۽ سکت دشتی ۽ خلاف ۽ کار بست بلے ہر کے کہ سر پد ات آئی دل ۽ دشتی ۽ احترام و داتگ ات۔ ۽ اگاں ہورت بچارے گڈا راستہ کہ آچو یونانی جرنیلاں شہر ۽ پترنگ ات ۽ باہد کہ آزاد گرے ۽ نہ گشتگ ات گڈا کم چے کم اے در شان آئی چہ وت ۽ کنگ ات۔ دگریے گشتگ ۽ آئی تک ہم نہ چند ات۔ آوتی کاراں کنان ۽ روان ات، ہر کس ۽ شریں پیے زرت شتر ۽ ہر کس ۽ ہرا میں پیے زرت شتر۔

اشکنگ ۽ کراچی ۽ کالج ۽ وانگ ۽ زمانگ ۽ وت ۽ بشر بیدار یکیں کمرہ ۽ بوتگ انت۔ آوہد ۽ طالبی کار ۽ کرداں بہر اش زرتگ۔ پدا انفارمیشن ڈیپارٹمنٹ ۽ شنگ۔ رند ترا صوبائی سپر Service ۽ سوین بوتگ ۽ پدا شتر شریں اگدھانی سرا آیان بوتگ ۽ تاں سیکرٹری ۽ کساس ۽ رتگ ۽ پدا وہدے آراموہ رست گڈا سردار اختر جان ۽ پرنسپل سیکرٹری بوت گڈا آئی دسترس ۽ ہرچی کہ اتک گتے۔ آئی مردمانی یک ٹولی یے دیمتر ۽ برائینت اکیڈمی ۽ جاگہ گرائینت ۽ لہتیں دگہ کار ہم کنائینت۔ گیشتریں نیمردچاں وہدیکہ آایوک بیت گڈا سبکیں ارز بندے چو کہ برگریے سر ۽ گزارہ کنت بلے ہر دیں کہ مہمان بیت گڈا مہمانانی حساب ۽ روت۔ مہمان جلی ۽ بندات بیت گڈا آدم نہ بارت بلکیں مہمان ۽ دم برائینت۔ ہے پیم ۽ ہر دیں مجلس ۽ بندات بیت گڈا اکیڈمی ۽ چیئر مین ۽ دفتر ۽ دیم ۽ صوفہ

بنت یا آساپ کمپلیکس ء آزیگیں چھت نان واری، چاہ واری، آپ واری، دُرس بیت
ہا کمپلیکس ء وتی کمرہ ء ہم نہ بکشیت۔ وشکندی یا تو ازھی مشاعرانی میزبانی ء ہم کنت ء
”شیماز“ ء ایڈیٹری ء ہم کنت۔ دوستانی ہالاں گپت۔ دمگانی حالاں گپت۔ اگاں
چمشانکے پکار بیت ءے گڈاچہ ہما سنگت ء ہے بابت ء سر ء سوج گپت۔ آئی بیور کرینک
زندگی ء کدی ہم آئی بلوچیں زندگی ء راتھ کت نہ کنگ۔ آہر وڑیں پروپیگنڈہانی زد ء
اتنگ بلے آئی وتی راہ نہ بدلینگ۔ آئی وتی فکر ء حیاں، وتی راہ ء راہ بند کدی گیرگ ء
نیشنگ انت آئی شے رگام ء نام ء گوں یک بلاہیں لشکرے ء جنگ ء ایوک ایوک ء بہر
زرتگ۔ بدزردی سترسگ اتگ بلے وتی واستا آخر کہ ہما چاگرد آؤرتگ کہ زیکیں ہما بدواہ
مرچگیں دوزواہ جوڑ بوتگ انت۔ آئی انگریزی نبشتا نکاں بہ چارے یا بلوچی ء اُردو، درسانی
تہ ء آوتی تب ء ”وتی تب“ ء کاریت۔ سچ جاہ ء لپرزگ نہ انت پہ وتی مقصد ء گپ ء سچ جاہ
ء دوچپکو ونہ انت پہ دوست ء بدواہ ء نشان دیگ ء۔ یک وہدے آئی یک کاگدے سک
نامدار ات آئی سک باز Demand ات ہے کاگدے تہ ء آئی وتی وہدے یک نامدار
گورزے ء واستا ”خن شیف“ ء لہز گوہ ندینگ ات۔ ”شپ روچ شپ“، ”عہد ء سیاہیں
کفن“، ”رژن ء قہریں نیت“ ء ”دل ہوسانی ستلگیں طالع“..... مذہبی، سیاسی، ادبی ء
چاگردی نبشتا نکانی کتاب انت کہ وانوکاں شریں وڑے پسند کنگ انت۔ The
Baloch Cultural Heritage (1983) ء دگہ کتابے
Baloch National Struggle (1985) ماں انگریزی انجیں کتاب انت کہ
ہے بُن گپانی سر ء بلوچ ء فکر ء دیم ء کارنت ء یک دنیا یے چہ ایشاں استفادہ کنان

انت۔ آئی جاگے بشتگ کہ۔

”بنی آدم ء تہ ء دُرسیں امرکانی کریکٹر ہست انت کے نامردے ،

کے لگورے ، کسے دروغ بندے، کسے مڑاھداریں ء راست گٹھے۔

نامری لگوری ، دروغ بُری ، راست گٹھی ، بہادری ء رگ ، ہر کسی تہ انت۔

نوں آوت چے دوست کنت ، اے گوں ہمائی ء کارداریت“

اے پہ زندء آئی تلشگ ء بہادری ء قوت ارادی ء ہما برانز ء برمش بوتگ کہ آئی ء

یک زندگی یے پدا دست گپتگ۔ ہر وہدا سہتیں گدانی تہ ء پہ وتی راج ء ایمنی لوٹوک ء بدواہ

تیرانی ٹیکی ء دنت۔ چیا کہ آچہ وتی راجی فکر ء پدکنزگ ء زہرورگ سر پد بیت۔ اے تیز

گامیں دنیا ء آسقا طے نہ بوگ ء خیال ء ہمیشکہ داریت کہ مرچگیں وہد ء دُور ء آوت یک

راجی لوٹ ء ضرورتے۔ آرژنے کہ تہارو کیاں کلنیت۔

آساپ ء نام ء بندگ ء بگرتاں آئی ء را اے کساس ء آرگ ء آئی فکر ء

ہیدر پچی ء یک پد نہ سستیں جہدے۔ آساپ بلوچ میڈیا ء شکل ء دروشمانی گیشینوک بوتگ

ء است انت۔ آساپ ء قومی ء چاگردی پڑ ء بولڈیں صورت ء وت ء رادیم ء را آئی تب ء

پنچی ء آئی کٹ منٹ ء پیشداریت۔ انٹرنیٹ ء آساپ ء بیک گراونڈ ء ہما ساز ہم یک

کٹ منٹے گوں راج ء ، گوں دود ء ریدگ ء۔ اے آئی نزوری انت کہ آوت ء راجہ وتی

راج ء یک گورکٹ نہ کنت۔ آراوتی کلاسیک ء فولک (Folk) پہ دل یات انت

۔ آراوتی تاریخ پہ دل یات انت آوتی جغرافیہ ء زانت۔ آوتی ساز ء زیمیل ء زانت۔ پہ

راج ء واستا راجی کار ء واستا شپ ء روج تیار انت۔ اے بابت ء آھمبر دودل نہ

انت۔ آئی کُشتگ کہ۔

”بنی آدم پھجر وازمندگی نہ سکیت۔ وارغ بڑگ وڑے نہ وڑے ء
 نفرت ء بدبری ء ساہگ ء ردیت۔ کسے کہ آئی ء مدت ء کنت بلکیس
 دپ ء ہما دمان ء، پر آئی ء منت واری بے درشان بہ کنت۔ بے آئی
 ء منت واری، منتے نا بلکیس انچیں نفرتے ء بیگ ء کنت کہ آئی ء ابتداء ء
 انتہا ایش انت کہ آپر چہ واز دارغ من پر چہ واز مندگاں“

.....

”من چہ ہر کس ء نزور تراں۔ چیا کہ من روایتاں عذاب ء دراتک نہ
 کناں۔ من وتی سر ء وت چٹی کتگیں بلوچی لہاز ء روادای ء بندیاں ء
 ہمیش انت منی بے وی۔ کسے کہ وت ء راجریشاں سچی ء پابند مہ لیکیت
 ہمیش بیت آئی ء مزن مردی“

دل پہلکی عزدگ

آزات جمال دینی

منی دل ء اے پیگر ء نمیر انیس پر بند ء یک ٹلڑے کہ
 پُرس اتگ ماچہ کپتگیں سنگاں
 سنگ پرے ارمانیں دلے گالاں
 توچیا پُرس ءے میر بلوچانی
 گوستگ اُنت اولی ہوت کلامانی

ہما کلامانی ہوت کہ چہ آہاں راج ء زمین ء لہز انک ء زبان ء چیزے رست ہما کہ
 پہچا رانتت ہما کہ راج ء دل ء تب گُشگ بوت کت انت گوستگ انت ء ہما گوستگیں
 مردمانی تہ ء یک باز باز مزنیں نامے ولجہ آزات جمال دینی انت کہ پہ آئی الم ء سنگ ہم
 ارمانیں دلے گال اُنت۔ منی راج ء ہما مزنیں مردمانی بابت ء کہ منی دل ء شرب ء عزت ء
 جمرانی ساچان کدی نہ بُریت آہانی تہ ء یکے ولجہ آزات جمال دینی انت کہ بلوچیی ء بلوچستان
 ء ہب ء مہر ء عبدالواحد ء آزات بوت ء پدا ہمے مہر ء ہب ہمکنہ دیم ء شت کہ تاں آراساہ
 ء چہ وت ء آزات گُت۔ تو آئی زند ء سرا بیچار بہ کن ءے گڈا آپہ نام ء آزات ات اصل ء
 آوتی راج ء زبان ء وتی زمین ء فکرائی قیدی ات۔ من وت ء راشر تخمیں مردمانی بہرے پہ
 ہے ہاترا گشگ ء چکت ء پد نہ باں کہ من وتی راج ء مزن مزنیں سیاسی ء لہز انکی تمبہ دیستگ
 اُنت بل کہ کلہ کلہے ء آنامانی تہ ء ولجہ آزات ہم گون انت۔ آخری وہداں پہ راج ء ہاترا پہ

لہذا تک و ہاترا آئی اے دگہ جہدانی ہاترازرگ و گندوک و شاہد من ہم ہستان۔ یک
 روچے بولان و زماگ و ہاسل و ہندوک اتاں گوں سنکٹاں کہ ہے گپ دیم و اتک کہ ولجہ
 آزات جمالہ نی نا جوڑ انت و آراتا کبند و حوالہ و کمک لوٹیت ڈاکٹر عبدالمالک و پچی و
 سنکٹاں من و راہ دات۔ آئی یہ دز کمکی و ہاترا من و گچین کت چیا کہ ڈاکٹر صاحب و دومی
 تک و تاج ہم است اتنت۔ آئی من و کمک کارنامیت و من وتی کس اس و تک و تاج اوں
 مردنی میں ہما دؤر و ہیال و کیاں گدا دل و پشل باں کہ بے وسیلی و پروفیشنل وانگ انجین
 جا وراتنت کہ ”دل بہ لوٹ و دست مہ رس“ اے آئی مہربانی، واہگ و مہربوتگ کہ آئی بولان
 بالادیں دست و سمار، مئے گونگمیں کسترینے و سر و بوتگ۔

ولجہ آزات و گوں اولی بر و ہدے دچار کپتاں گدا آرا انجین پتی یے دیم و ات
 کہ ہندی فلمانی جاگیر دار و منشیانی دیم و انت۔ اول سراں و پمن اے بہمانگی گپے ات بلے
 ولجہ و ثبات و پد انزوریں بالاد گوں ہمیشی و پہما کارانی کنگ و گیک ات کہ ولجہ آہاں کنگ
 و ات۔ اے در ہیں کار کہ بلوچی ماہتاک و اولی کراچی و زند و پدا دومی کوئٹہ و زندگی و ولجہ
 آزات و گوں ہیدانی بو و پگہرانی ساچان و کنگ انت آہانی شاہد ہم ہے پتی است انت۔
 متاں کہ ہے بے زکتیں پتی و شاہدی و بلکیں بازیں مردم مہ من انت بلے اے و مئے راجی
 ٹریجڈی یے کہ مئے مزنیں مردمانی کار و اتلگیں چیزاں یات گارنہ کن انت۔ من نلگیں
 و ہدانی تہ و ولجہ آزات و را ایشی سر و کار و دیستگ بلے ایشی ہما و ہدان ہم آئی ہمراہ داری کنگ
 کہ ولجہ آزات و جا وریگ بوتگ انت۔ ونگلیں مردے چا گرد و تہ و عزت وتی
 کار و بار و پدا چشمیں مردے کہ ”ہاک و نہاد“ و زانت، اگاں دماغ و گپے تندیت و

کہ پہ راج ء چیزے کنگی..... گڈا آ باز بازکت۔ ہے زمین ء ہے ہاک ء کہ آرارو دیشنگ،
 ہمیشی آئی ورنائی سلنگ۔ ہمیشی آئی مدامی امبازاں زرتنگ، ہمیشی مہراں مدام زرتنگ۔ ہے
 سر زمین ء اے کند ء بگرتاں آ کند ء گوں وتی سنگت ء مہراہاں روئے۔ لوگ پہ لوگ، جاہ پہ
 جاہ، ساعت پہ ساعت، کترہ پہ کترہ بلوچستان ء بلوچی ء درد ء انچورودینیت کہ وتی تیوگیں عمر
 ء دنت بلے ہے درد ء یل نہ دنت۔ آئی نسل ء مردماں بچار، آئی سنگتاں بچار، عزیزاں
 بچار..... چونیں چونیں بے دروریں مردم، گارڈ آف آزدیگ ء دل گشیت، تیوگیں زند ء
 آئی ہرچی کہ پہ وت ء جوڑ کنگ ات تا کبند ”بلوچی“ ء دروشم ء راج ء را، زمین ء را
 و اترینت انت۔ چوش ہم بوتگ ات وت اناوار ات بلے ماہتاک بلوچی دراتنگ ات۔
 چے حوصلہ، چے پگر، چے مزن جگری کہ لوگ ء ہرچی رو ت برو ت بلے بلوچی ماہتاک الم ء
 دیم ء بیت۔ زمین ء زبان ء گوں مکٹنٹ ء اے کس اس چے گشگ بیت؟

زبان ء داستا عملی جہد کنوکانی تہ ء انچیں مستریں نامے کہ اے بابت ء کدی ہم
 لہرزگ نہ بوتگ۔ یک کش ء کارکنان ء شنگ بلے کسے ء راہم اے گمان نہ بوتگ کہ ”مستیں
 توار“ ء مستیں چیہال جنوک ء راتوار ء جند روہیت ء انچورودہیت کہ آئی گپ ء ہبر ہم ہشتہ
 ء سر ء بنت۔ کتے بہ جیرہ..... بچار کن کہ مکران ء تر ء تاب ء وہاں آئی گوگیں نزدیوں
 مردے زمستانی روچان بس ء چھت ء سوار بیت ء آنیکیں مرد بچکند ان ء ہموداروت
 ندیت پدا گڈا الیشی رندی اثرات کہ ظاہر بنت۔ گڈا نپادولجہ آرات ء راوش اتک کنت ء
 امبازاں زوریت۔ ڈالمیا کراچی ء غوث بہار ء گوراء پدا گلاب ء گلابیں مہر آرا لیا ری ء
 کاریت۔ ادا ہم آ نپاد ء تل ء انت۔ نپاد ء تل ء ہم آرات ء رازبان ء غم ء تلوسینگ۔ آوت

گوں شوک و دست چنگ بوتگ و چاگردی شو مکنی دور کنگ و جوریں پکر غمناکی زر و
 اوژناگ و بوتگ۔ بلوچ راج و مستریں مستریں ناجوڑیاں ہم توبہ پر ماہگ و رپک و منی
 مردم زان انت چیا کہ زبان و درد، زمین و درد، زند و درد و راج و درد و ت چہ کینسر غنی بی و
 پیہیں ناجوڑیاں انگت مستریں ناجوڑی انت۔ ہر کس و اے درد گون بیت گڈا آد گراں
 و ت مان نیاریت۔ دم کش و آنلیگ کنگ ات و آ TRACHEAL ٹیو بے گٹ و مان
 گیجک بوتگ ات۔ آئی گوں ہمیشی کمیں و ہدے و باز مز نہیں سکتی یے گت کہ تاں زند و گڈی
 گڈی کتر و ہم آراساٹ ات، آرا پہاز ات۔ ولجہ آرات مرچی اگاں زندگ بوتیں گڈا
 من الم اتاں کہ وتی باریگ و زبان و سر و کار و مرچی نہیں زبان و سر و کار و مئے گونگیں کتر
 پادے و ہاترا انچیں راہ و رہبندانی رہشون بوتگ ات کہ دل پہکی آئی بن زہ و گنج و گڈی
 بوتگ ات ہما دل پہکی کہ وت تیوگیں زند و آئی زد و اتلگ و زدگ بوتگ۔

ظفر علی ظفر

آروچی منی بہمانگی چہ حد ۽ سیمراں گوستگ ات وہدے کہ من آوہداں گوں ظفر
 ۽ نہ پجآروک اتاں ۽ آبلوچی اکیڈمی ۽ ماڑی ۽ ٹی وی لاؤنج ۽ گوں دگوش سیٹ ۽ دیم ۽
 نندوک ات۔ اے نہ پجآرگ پشیں مزنیں، پہک ۽ پلگاریں پجاہ نیارگے و نہ ات چیا کہ
 من دودلگ اتاں کہ آیا اے ظفر انت یا انڈین ٹی وی سیریل ”سی آئی ڈی“ ۽ مستریں کردار
 شیواجی راؤ انت؟ بزاں دگہ کسے ۽ ولجہ ظفر ۽ راکشکی بہ چارتیں ۽ منی نگاہ بوتین انت گڈا
 دوچپک بوہگ المی ات بلے نیک بختیں علی عیسیٰ ۽ نیام ۽ دورگت ۽ مارا گوں یکے دومی ۽
 پجآراہنت۔ نوں گڈا من زانتوں کہ اے ولجہ مئے ظفر علی ظفر انت کہ باز سنگت آرا تیر علی
 تیر ۽ نام ۽ ہم گوندین ایت۔ چونہی ۽ آئی بلوچی زبان ۽ گپ کنگ ۽ پدا شیواجی راؤ ۽ چے
 بالاد ۽ حساب ۽ کتے کوتاہ تر بوہگ ۽ پیہ آئی ہاتر اظفر علی ظفر بوہگ ۽ راہ ۽ دروت سازتگ انت
 زوت Frank بوت ۽ چست ۽ دراہنت ۽۔

”من گوادر ۽ اتنگاں توچہ جیونی ۽ منی چارگ ۽ نیاتلگ ۽“

ولجہ ۽ گلگ راست ۽ برجاہ ات۔ بلے ولجہ ظفر ۽ عمر ۽ یک بلاہیں سندے درماں گوازینگ
 ملک ۽ حال ۽ ملکی پہلانی احوال ۽ سر پد نہ انت کہ آہانی چیراں چتکہ آپ گوستگ۔ کے کے
 چوں چوں گجا گجا ہید ۽ ہنپان انت ۽ کے کے چوں چوں گجا گجالاپ ۽ جل ۽ من الم ۽
 مرت کہ آئی گلگداری ۽ آرت ۽ تہ ۽ مہر ۽ دوستی ۽ وادمان ہمیشکہ گپ ہوادگ نہ انت۔ اے و
 چونا ۽ یا بلکیں مئے نیمگ ۽ روایت انت کہ اے گوش ۽ بشکن ۽ آ گوش ۽ درکن۔ بلے ظفر ۽

دپ کپ ۛے۔ چوشی ۛ نئیل ایت ۛ اے دوئیں چاریں روج کہ ماہواری ۛ گوازینت
 أنت۔ ہر شپ، براتے ۛ، دوستے ۛ، واجھے ۛ ظفر ۛ ہاتر ۛ محفل جمیبت ۛ ماہم ہے محفلانی
 دلجمیں ۛ پکائیں بہر زورک اتیں۔ ہر پیم کہ مئے نند ۛ نیاد ۛ روج گیش بوہان ات انت تزکی
 ہمنکہ وڈان ات أنت۔ بازیں انزو یو، گپ ۛ رپ، بحث مباحثہ بوت أنت۔ ولجہ دشتی، ولجہ
 بندگی ۛ ولجہ ممتاز برے برے مہمانداری ۛ دم برگ نہ زان أنت مہمان ۛ جند ۛ سوگیگ کن
 أنت وت بلے نیک بخت دم نہ برنت یا گڈا آہانی اسٹناسک دیراں جواب دنت ۛ تانکہ
 جواب مہ دنت نام نہ گرت۔ بازیں مردم وپاد پر دینت ۛ بازیں ”یارکافی“ ہے وہداں چو
 گشے سور انت کہ مہمانداری ۛ نہ پر وشوکیں پڑاماں پہ لذتے نوش أنت۔

یکروچے ہمودا اکیڈمی ۛ لہتیں سنگت کندگ ۛ تشگ ۛ پلار انتت چیا؟..... نزا ناں
 ہے گپ ۛ بہ کناں مہ کناں، ہے پیم..... آ اول انچو کشگ ۛ انتت کہ تراہ کشاں مہ کشاں؟
 دودگی، لپرزگی، دوچگی ۛ عجیبیں چاگردے ات۔ آخر آہاں من ۛ چوش گشت۔ شال ۛ
 مادفترے ۛ شتگیں اودادو جنین شاعر بوتگ أنت آہاں ظفر ۛ را ”انکل انکل“ کشگ۔

دور نہ پادار انت مرد ۛ بورانی
 دور کلاتے، نے تیریں کوھے
 دور ۛ گوں چچ کس ۛ نہ پادارتگ
 نے گوں مئے سردار ۛ قوی نمن ۛ
 امن جناں جوانیاں دیاں پنٹے
 پیری ۛ لولیاں مہ دئے بچاں
 زہم جن ۛ داتار ۛ سخی باتاں
 پیری ۛ پھے من گندگیں دیستگ

دست لرزانت چه سیریں واگاں
 لنگ چه مہمیزانی زریانی
 چم چمادیریں گندگاں کوشتاں
 کاڑ خمار چمین گش انت ناکو
 اومنی ورنائی مزن گوا تیں
 تودوبر ء پہناتے نہ دات چوشیں

ء پدا یک روچے بلوچی اکیڈمی ء کمرہ نمبر یک ٹی بوت۔ آئی رنگ یا پلستر چه پردانے ء
 زور ء پادا تک ء بست ء انچوست کہ اودایا تگاریں نشانے پشت کپت پہ ایدگہ آیوکاں۔
 گشت کہ مردم ء اندر اندری مردم کہ چارگی بیت گڈا یک جاگھے بندے بہ کن۔ ہے پیم ء
 اگاں آ مردم ء بند کنگ ء رند آئی ء گلا سے، بوتلے ء سارتیں آپ ہم بدے گڈا آ باز باز
 اشتاپ ء زوتی ء وتی اندر ء مردم ء دیم ء کاریت۔ کمرہ نمبر یک ء دیوال ء نشان ء ذمہ وار
 دلبریں پہوایس غنی انت۔ پہوال لہتیں روچانی واستا چه کراچی یونیورسٹی ء فارمیسی
 ڈیپارٹمنٹ ء نیمگ ء تجرباتی حیوانے ات۔ آرا لہتیں درمان آزمائشی صورت ء دیگ بوتگ
 ات۔ آئی جند ہے درمانانی (تہلگانی) رندی اثرا تاں سر پد نہ ات۔ شپ بوت محفل جم
 ات۔ محفل کہ رنگ ء اتک گڈا برے یکے ء برے رنگے ء محفل گہینت۔ انچو ہما شپ ء گپ
 گپ ء جُست جُست ء اے پادا ء آ پادا کش ء گور ء ماغریب بیچارگ ء بز کار ہم
 پادا کہ گر ء دار لوٹیت۔ ایشی ء بہ دار آئی ء بہ دار ء پدا ہر کس ہر کس محفل شنگ ء شانگ
 سہب ء سر ء پدا یک ء دوستگت سفارتی محاذ ء سر گرم یکے ء کمرہ ء پتر، یکے ء کمرہ ء
 درآ، سہمی یے کمرہ ء بہ نند، چارمی ء کمرہ ء سُنک سُنک اے پیم ء چه سُنک سُنک کلچر ء راھے
 درگج منت ء سُنت ء رند ہوار گج زہری ہلا س شپ پدا کنیت ء پدا وہدے

محفل جمعیت گڈا کے کے گون نہ بیت۔

اے دگر روج ء شپ کہ بے جا کہ ء گوزیت، لہتیں سنگت شکر گپت۔ بلے
 کیشتریں شپ شر نہ گوزنت چیا کہ اے شپاں بزاں کہ ماسٹر ماسٹڈ گون نہ بنت ء شپ ء
 پٹنگ ء گوں سرانی گرمی وتی پداں پیدا کہ کنت۔ پدا یک روچے انچیں شپے ات گپ ء
 حبرانی دارگ پی ٹی وی ء سر ء پزشتگ ات۔ واحد بزدار گوں وتی شرافت ء معصومیت ء
 برے برے چو بکالانی بھگوانے ء در ء کنت ء بے تو ارندیت، آئی پل شانیں بچکند ء
 ٹیلنگو کیں کندگان ء تنگہ ء مرورد بہا۔ انچیں دورے ات کہ ظفر ء سوچن واحد بزدار ء سر ء
 گٹ ات۔ آگشگ ء ات کہ واحد ”ادارہانی“ مردم انت۔ ماغریب بیچارگاں باز بازوس
 گت، شج گت کہ ادارہ ء گشگ ء چے مطلب بلوچی اکیڈمی زانگ بہ بیت کہ آ اکیڈمی ء
 جیمیں ادارہ ء باسک انت یا گڈا ہما یونیورسٹی ء رازانگ بہ بیت کہ ہمودا بزدار وانین
 ایت، بلے..... بلے نا..... جبر ہما یکیں جاہ ء اوشتانگ ات ء ادارہ ء تشریح چو کہ آیتے چو کہ
 حدیثے ات شج بدلینگ نہ بوہگ ء ات۔ بزدار ء ساپیں دل غبار بوہگ ء ات، چلن ء لیگار
 بوہگ ء ات۔ سہب ء سر ء ہے لیگاریں دلانی ششت ء شود ء واستامیٹھ ء مرکا بوت۔ واحد
 ء دل ء داگ دورا تک انت یا نہ؟ زاناں بلے اے زاناں کہ واحد ء وتی دل آ ساعت ء پراہ
 گت ء مئے جیمیں گناہ گارانی گناہ ڈالچار گت انت ء بغل ماں بغل بوت۔

ظفر انسانے، ظفر ء غزل ء وشیں روایات گون انت آ گوں وتی غزلاں بے مٹیں
 شاعری یے گنجے زبان ء راکشاہگ ء انت بلے برے برے منی دل ء کثیت کہ چومئے
 بلوچی زبان ء لہز انک ء بازیں نامدارانی پیم ء (آہانی نام ء منی دپ نہ گپت) ء چو اردو ء
 بازیں شاعرانی پیم ء اے ٹرند آپ بازیں مردمان ء سبک سبک ء یک انچیں کور آ سی یے

نیمگ ء بران انت کہ متاثر بو ہوک مارگ ء نہ انت ء شیر کنیں مر کے ء لذت ء پہ شامنگامی
نوشان ء روان انت۔ بلے حبر ایش انت کہ اے تاوان کئی انت؟ منی دل کشیت ہے جسٹ
ء چہ ہر ہر ہما دوست ء بہ کناں کہ..... بلے اگاں کسے منی جند ء پہ ہے گپ ء جسٹ بہ کنت گڈا
منی گوارا پتہ و نیست۔ خیر، ظفر ہر دیں کہ سرور ء بیت یا وتی فکر ء کیت ء تا چگ ء بیت گڈا چو
بھگوان ء بے تو ارندیت ء پیشانی ء یک بردانے جہل بیت و ہدے کہ دومی بُرز بیت انچودر ء
بیت کہ دو کمان انت کہ یکے پنگ تریں مردے ء راگون انت یکے بُرز تریں مردے ء را
گون۔ آئی انچگ ء رند ء لکیر چو بالیں کامواں و رء بنت کہ نوک تاب رگران انت۔ چوناء
و آہر ساعت ء وش بیت کہ اگاں تو آرا ”شہنشاہ غزل“ کش ئے بلے خاص ہے ساعت ء
کہ کئے خمار ء ملار رگاں مان، ہے گپ ء گشگ ء آئی روہ ء سرا انچیں بز مشے، انچیں رز نے
ودی بیت کہ آئی دیم ء سراقضا قضا برے ظاہر بیت ء پدا آ میار یک ہم نہ انت۔

مدتے گوستگ کہ ماہیں گل ء دیدار نہ بیت

یا خُدا ماذا پہ چماں گوں دگہ کار نہ بیت

منت ء زاری ء دست بندی کہ ماہیل کنگ

روچے صدرنداں ہزار ناز چیا زار نہ بیت

بیا سر ء ہوش ء بہ بر کد ہیں چماں گوں وتی

نوشگ ء کیف ء شراب ء کسے بے سار نہ بیت

دل نہ بتگ ماظفر بچ پہ بہار ء پھلاں

تاں گل ء بیک نہ شنگاں جہاں آتار نہ بیت

ہے پیم ء یک روچے من ء ممتاز یوسف ء ہے جسٹ گت کہ.....

”مدتے گوستگ کہ ماہیں گل ء دیدار نہ بیت“

آیا مرزا اسد اللہ غالب ء اے بند ء گوں ہم مانا ء نزیک نہ انت؟

”مدت ہوئی ہے یار کو مہمان کئے ہوئے“

آئی نہ منقہ ات ء اے نہ منگ ء آمیار بار ہم نہ ات۔ چیا کہ بازیں زبانانی مطالعہ ء رندی
 بازیں ونگیں چیز مردم ء لاشعور ء و نندا نت جاھے جاھے دپ ورگ ہر زبان ء تہ ء است۔
 رجانک کنگ ء یا خیال ء ہوار گجگ و دگہ گتے۔ ما آئی خیالان ء منقہ ات ظفر ء راوتی بلوچی
 چاگرد چہ بندات ء بگرتاں ہر جاہ ء ہر کجا گون ء ہمراہ بوتگ۔ گو لیما ستر کہ کراچی ء انت۔
 آئی صدر کراچی ء ستر کہ پلیٹ زرنگ آ کراچی ء نشنگ ء لاپ ءے والینگ۔ آئی سوویت
 سفارتخانہ ء کارکنگ۔ پدا گلگ..... یکیں راہ کراچی بوتگ کہ آشتگ اتلگ۔ تاکبند ”زمانہ“
 آئی مزین سائز ء سمبہینگ۔ ہر جاہ ء ہر کجا پہ بلوچی چاگرد ء زرنگ۔ دور ء زمانگ ء
 گورگنداں آراچہ راہ ء درکت نہ تنگ۔ آئی ”ہمبوسنیں دروت“ بوشنگ ء ایوارڈ کچنگ ء پدا
 آئی انچو و اترینگ ء ہم جل ء مہ جل نہ بوتگ کہ آئی راج ء سرا بدواہاں بدیں دہدے
 گوندینگ۔ ظفر ہر پیم ء ہروڑاوتی ہروچی محور ء سر ء روان انت راجی، سیاسی، لہز انگی ء
 چاگردی حساب ء ہر دیں کہ نگلیت گڈابزاں بے بلا ظفر نہ متگ بلے پر بنداں ساریت
 بلکیں چہ وانگ ء ہم دست کش نہ انت۔ اگاں آ چیز یے ء دست کش انت گڈا آ کلارانی
 بازار انت چیا کہ آچہ خمار ء میتگ ء گلینگ بوتگ۔

کروچانی مچکدگ ء موزاتی

ایوب بلوچ

ولجہ ایوب بلوچ ء یمیں مردم دہد ء آس آپ ء چکاس ء ہر ہر روج ء ہر ہر قطرہ ء
 ہر ہر ساعت ء گو زگ ء انت۔ اے چا گرد ء کہ شتلی، دروگ، پدگشی، نفرت ء بیزاری، ریاء
 بے لہازی ہر دمک ء ہر میتگ ء ہر گس ء سُرک دیان انت انچیں مردمانی اوداپوتا گوں راستیں
 دروشے برجاہ دارگ بلا ہیں نیامتے گشت بیت۔ آنچیں مردے کہ ہے بدیں صفتانی چہیں
 ہوا ء بالادگشت بیت۔ چہ آئی نہ ایوک ء ہمک کسترین ء چیزے نہ چیزے دست کپیت بلکیں
 آئی مجلس ء نندوکیں ہمک کس بل کہ ہر عمریے بیت، چیزے نہ چیزے سچ گپت بزاں آئی
 روج گو نگیں رژن پہ دُرساں انت چو برز ء روج ء وڑاوتی لہزان ء تراشگ ء ترازگ ء پداچہ
 زبان ء درشان کنگ ء آئی ازم انچو پھتہ انت کہ برے برے و آئی بیورو کرینک پشت پد ء
 کساس ہم چیرتیت ء آسر جمیں ازمکارے در ء بیت۔

چنگورا انچو مردم شناسیں ڈگارے ہے پیم مردم جوڑ کنوکیں ہم سرزمینے۔ چو کہ آئی
 موسم انت، چو کہ آئی نیوگ انت چو کہ آئی کوہ ء مچکدگ انت، چو کہ آئی بست ء بکل ء بند
 انت۔ اے درستاں انچو وتی بالاد ء بہرے بہرے گوں شریں رنگے ء ولجہ ء راداگ ء شال ء
 موسم ہر چوں بیت آچہ ہے رنگاں ہمک ہمک دپ کپوک ء رارنگے دنت۔ آئی دپ مدام چہ
 کندگاں چکار انت گوں ہر کس ء آئی مہر ء دپ کپگ ء آرا مہازاں زورگ ء پداگوں آئی
 گند ء نند ء گپ ء رپ ہے ڈول انت کہ اولی براں گندوکیں مردے ہم کشیت کہ من ولجہ ء
 راچہ سک دیراں زاناں۔ آنہ ایوک ء ادبی ء چا گردی مجلسانی براہ پہ وشدلی بیت بلکیں لیب ء
 گوازی ء دودر بیدگی مجلساں ہم براہے بوہگ ء مدام چاڑ کہ ء ساڑی انت۔ ولجہ ء گوں اول

دُچار کچھ ء بوت کہ آوہداں من کچھ اسٹوڈنٹس یونین ء نائب صدر اتاں (اگاں منی یادداشت
 ہمرائی کنگ ء انت) ولجہ ء راہ و انگ ء زانگ ء گہتری ء خاصیں ٹا سکے دیگ بوتگ ات نم
 آریٹ ہاؤس ء اتلگ ات۔ آ ملاقات ء بس ہمکنس نقشے مر مرا نکمیں پیچے ء دماغ ء انت بلے
 رند ء وہدے شال ء ماراوتی امبازاں زرت گڈاھمنکہ براں گوں ولجہ ء دپ کپتاں کہ حساب نہ
 بنت۔ لوگ ء ءے شیں، دفتر ءے شتیں۔ سہب ء شتیں، بیگہ ء شپاں شتیں۔ بے حساب بے
 حساب آئی بازیں بازیں مھر ء مھر بانی ہر وہدے سر ء ساہیل اتنت۔ درماں آئی بازیں زانت نم
 علم دست گپنگ ء آہاں مدام پہوتی زمین ء شات کنان انت اش۔ قول ء آئی ء

”آئی زمین ء ہر ہر سنگ ء چست کن بہ چار آیک یاتے

پشت پدے، قسیمتے داریت“

آ نہ ایوک ء پہوتی زمین ء مہرانی بنزھے بلکیں پہوتی راج ء پہوتی چاگرد ء زانت ء سر پدی تالان
 کنوکیں رڑنے ء بستار ء داریت۔ آئی کسما نک ہمکنہ جاندار بوتگ انت کہ پی ٹی وی ء کسانیں
 اسکرین ء پوشاک ء داشت نہ کنگ انت۔ کمیں لہزانی تہ ء مزنیں گپے کنگ..... اے ء آئی
 دلبریں کارانت۔ وہدے آئی ”چاگرد“ ڈرگت۔ لہتیں تاک دیتاں سک وش بوتان
 آ ”چاگرد“ ء چو برزیں گونگاں چرپ ء چانگال کنت..... بلکیں آئی وانوک کم بہ تر انت
 ۔ چیا کہ مئے چاگرد ء آ منی زمین ء سر ء نشنگیں مردم ء گوں کمرزانی بندیت ء نندیت بلے بلکیں
 آئی ذہنی کساس ء وت ء را آرت نہ کنگ آئی لا چاری بیت۔ نہا محکمہاں کہ ولجہ بوتگ آہانی سر ء
 آئی نقش گندگ بیت۔ آئی مدام پہ راج ء جیروتگ۔ چہ راج ء غماں غمیگ دیتگ ء چہ راج ء
 وشیاں وش دیتگ۔ روتا ک ڈان (DAWN) ء یکبرے راج ء حاترا لہتیں بدزردیں
 نبشتا نک اتک انت گڈاچکہ دیوان، گوں چونیں چونیں مردماں ء پدا آہانی پتہ ء حاترا..... اے

وہداں ولجہ Active ء سرگرم بوہگ آہانی دیم دارگ ء مسترین تو جیلے بوتگ ات۔

ہما وہداں کہ بلوچی اکیڈمی بے بندرات بزاں آئی ساہگ باڑہ میگ ات۔ اکیڈمی
 چو ”پشی ء ہپت لوگی“ ء وڑا ات۔ برے ادا، برے اودا، آئی دو سے انجھیں دلکشیں پروگرام
 دلکشیں وڑے کت انت کہ انگت یات انت۔ کسترین بستار ء ہر کدیں کہ آئی گورا شتیں آئی
 مہرانی ساچان ہست ات و ہست ات بلے برے برے آئی ہیل دیگی گپ ء حبر یار پک
 انجھیں وڑے دیم ء آرت انت کہ تو آہان ء نہ مارا ات۔ اے درگت ء برے برے آئی کار
 سر ء دات یا ہے کار آئی تب ء نہ کپت گڈ اکسان کسانیں سزایے دات۔ چو کہ
 ”فضل! تو برو فلم ”موسم“ ء چار براں بہ چار!

یا کہ

”تو دیم ء پتگ ء کائے ”بھار“ ء سر ء پتھے نو لیس ء بیار!“

یا بزور اے کتاب ء بو ان ء پدا گوں من Discuss بہ کن!“

آئی گورا کتابانی یک شرین امبار (Collection) یے ہست ء من ء ہر کدی
 کہ چشمیں کارے کپتگ چہ وتی کیسگ ء ولجہ ء نوٹو اسٹیٹ کنگ داتگ۔ عطا شاد ء کتاب ء
 رد ء بند ء در کنگ ء بابت ء من ء ولجہ ء بازیں چکر جگ بلے رند ء ولجہ عطا شاد ء نہ من ات۔
 مردم ء را گوں وت ء ہوار گیجگ پر آئی گز انیں کارے نہ بوتگ ء نہ انت ء چشمیں
 وہداں آوتی افسری ء یک گورا ایر کنت۔ آبلوچ راج ء ہما دانشوران انت۔ کہ وتی راجی گنج
 ء ہر ہر سوچن ء بند گیگ ء حساب ء ہم داشت کنت من مدام دلبڈی زورگ ء آئی گورا
 شتگاں ء چھر چھر زبہر نہ بوتگاں چیا کہ ولجہ ایوب ء مثال منی گورا زمین ء سر ء ہور ء ہما اولی
 شل میگ انت کہ آئی نہ ایوک ء وتی جتا میں بوھے بلکیں آئی وتی جتا میں زیرے۔

رکھیں نوڈ

غوث بہار

حضرت آدم ء را گندیم ء چہ جنت ء در کنا نینت ۔ انچو مئے درد انگلیں بہار ء
 را گندیم ء چہ خوراک ء محکمہ ء در کنا نینت ء تاں انون ء گندیم ء بد دعا ء بے روزگاری
 گردیت ۔ اے تیمیں گپت و لہجہ امان اللہ گچکی ء آئی کتاب ء پیش لہز ء نویس اتگ انت
 بلکیں من نہ کُشتگ انت (گوں بہار ء بار بار دز بندی کُت کہ کتاب ء بیاریت من اے
 کوٹیشن ء پکا کنان بلے آئی کتاب نیا ورت ء من ہے اُشکلیں نبشت) ۔ یک و ہدے کہ
 آئی صحت شَر ات گڈا بہار کہ گردگ ء بوتیں مردم ء کُشتگ ات کہ گولیں
 زیرو (ZERO) اناں بلکیں دراجیں زیرو گردگ ء انت پاد جنان ء پیدا ک انت ۔ من پہ
 زانت نائر ء لہز ء نہ زوراں کہ آوتی گولائی ء حساب ء ہر گور ابر و بر انت (اے یک جاھے
 ونگلیں گپے کہ دل ء نینت کجا؟)

یکبرے و چوش بوتگ کہ آنورز ہیر ء تصرف ء مشرف بہ سگر قبیلہ بوتگ ء آہانی ازلی
 ء ابدی چشم و چراغ بوتگ ۔ اے آئی اور ماڑہ ء کنگلیں کارانی تہ ء ابتدائی کارے بوتگ
 یکبرے کہ ماں تسپ ء دکانے کشتگ ءے آمیڈیکل اسٹورے بوتگ گڈا اوداں آ (انچو
 گشت خدازانت) ملازئی یے بوتگ ۔ بہاروت منیت کہ سیاست ء گنوکی ء جوشاں من و
 تیر نہ وارت بلے اسٹور ء تیر وارت ۔

بہار چھبرانی چھبر شریں رازدارے نہ بوتگ ء نہ انت تئی انچیں بلاہیں رازے

بلا ہیں مردمانی دیم ء بلا ہیں پیسے ء انچوسمانی درشانیت ءے کہ گوش ءے مورے ہم نہ وارت
تو ستر بش بش ور، بیچ و تاب ور بلے آوتی ہے راز ء راز داری ء نام ء سر ء بزیں دیوان ء انچو
شنگینگ ء چک ء پد نہ بیت۔

بہار سنگتے و شریر بلے ناکا میں منصوبہ سازے۔ سیاست ء خرچ ء بیچ ات نہ کنت
بلے انگت سیاست ء گنوکیں شوق ء داریت۔ اے چاگرد ء کسانیں مرگے ء دارگ ء
آراچینک دیگ گزان انت آ سیاست ء گامیش ء داریت۔ آسر ء باہد کہ بزانت۔ بلے اناں
یا وپہ زانت وت ء معصوم کنت۔ یک روچے انچوسک سک وش گندگ بوہگ ء آت گڈامن
سوج کت۔ ”چوں یار؟“..... مرچی تو چووش وش ء گل گل ءے؟ درائینت ءے۔

”پارٹی ء واستائینٹری ء ٹکٹ ء واہگدار بوتگاں۔ آہاں من ء گشتگ کہ تو سینٹری ء
بل ماترافلاں ملک ء سفیر کنائیناں۔“

من وتی کندگ و ایر برت کہ دلپروش مہیت بلے من دل ءتہ ء وتی سر ء زہر بوتماں کہ اے مرد
ء را خدا و سر پد نہ کنت ماسکتانی سر پد کنگ ء ہم برز تر بال انت۔ وت منیت کہ ہر پارٹی ء
آراچوہر ء کارگتنگ ء پداچوٹشو پیر ء دور داتگ۔ بلے قربانی دیوکیں کارکنوک کہ بنت گڈا
پارٹیانی سیاسی دکانانی چے بیت؟

مے اے سنگت بخت ء زوری ء باز نامدار انت (ستر کہ وت نہ منیت)۔ اور باڑہ
ء یکبرے چنگی ء ٹھیکے ءے زرت۔ چریشی پد، نہہ 9 ماہاں ہور ء ہاراں نہ بر ات۔ شہر ء
گاڑی ء ٹرک نیا تک انت۔ اے چوہا شعر ء پیسے کہ ماکفن ء بہا کنگ بندات گت، مہلوک
ء مرگ مل دات۔ ترکی ء ہما کمپنی کہ جیٹی ء جوڑ کنگ ء ات آئی ہم وتی ٹھیکے ء کار ء را

نوٹیفکیشنے ءوسیلہ ءفوجی کارے پیشداشت ءوت ءراچہ چنگلی دیگ ءچکینت ۔

یکبرے لانچ ات ءے کہ من یوسف خان مینگل ءشاعری ءدیم ءکاراں ۔ آئی
 سر ءکارے حلاں کنگ ات کہ ہے روج ءبہار ءکمرہ ٹی وی ءدومی سامانانی پبلی ءستگ ءپُر
 بوت انچو ہے کتاب ہم ہے پُرانی بہرے بوت ۔ مادل ءراچت ءلاپ ءدات کہ اے
 کتاب ءبدبختی انت چیا کہ اے کتاب ماسٹر رشید ءوہدے رد ءبند داگ ات گڈا تیوگیں
 کتاب پے ءوارنگ ات ۔ ماسٹر گشت بلے آئی دل ءوزانت ءپدا برے برے گوں نیک
 بخت ءانچوش بیت کہ بازار ءمچی میٹری یے بیت وارنٹ درکایت بہر زور وکانی اگاں
 دردا نگیں بہار ادا نہ انت ہم آئی وارنٹ درکایت گوں ۔ بزاں ہما گرک انت کہ وارت نہ
 وارت دپ ءے ہونین انت سرکار ءدفتر ءکارانی تہ ء..... ہے پیم ءاور ماڑہ ءموبائل کمپنیانی
 ہارے اتک ۔ بہار ءبازار ءجاگے است ات بس پست سی گام دور کپت ۔ بہار ءلوگ ء
 کر ءجاگہ دہ 10 گام ءہم کمتر ءدور کپت ءتھانہ ءنزیک ءہم بہار ءچنڈیس زمین پانزدہ
 پست گام ءدور کپت ۔ آئی ستر کہ بلوچیں انجنینرے وتی نزیک ءکنگ ات بلے موبائل
 کمپنیانی سکناں بہار ءزمین ءتہ ءجواب داگ ات ءدر ءنہ بوتگ ات انت ۔ اے دُرسیں
 کمپنیانی تمبہ پہ بہار ءتب ءلیگار کنگ ءانگت چوکوہ ءمک انت ءسراش ہم نہ چندیت
 نوں ایشی ءچے گشے؟

چہ منی بخت ء نیک بدتر انت
 جن مسلمانیں کافر گرد انت
 سوربت کمبانی لڑیں نوکاپ
 زپت بنت کوہانی گنر پنہیں

زہر بنت بستانی چٹ و شین کلب بنت پندول ء گبر نکشین

دوستانی و استاڈل مین (Middle Man) نہ بیت بلے آئی دل ء انت
دوست آئی و استاڈل مینی بہ کن انت۔ ولجہ کار انچیں نیک بنختے کہ ہر مردم ء تو نام ء بہ گری
آ کشیت من زمانان ءے ءوگوں من سک نزیک انت۔ تراوتی ہمرائی پہ انچیں مردے بارت
گوں بلے اودا کہ گوں مردم ء دچار کپ ءے گڈاچہ آئی ء گیشتر تر ازان انت۔

بہار انچیں شتریں مردے کہ کسان کسانیں گپانی سر ء سک بازوش بیت و ہدیکہ
مجھ ء بندی جاہ ء ات گڈا آئی ہمک کا گڈ ء گڈ سراہے ہشتہ ات ”تئی بے بہاریں بہار“
یکبرے ہے بے بہاریں جاہ ء چے بزاں مجھ ء بندی جاہ ء چے یک سپاہیگے پتا کوئند ء راہ
ئے دات کہ آ را ڈرامہ ء تھا کردارے بد یاناں۔ چوکہ آ بندیک ات ء بندیگے ء فرمائش ء
پیلہ نہ کنگ گناہ ء درجہ ء کنیت گڈا ماتچان تچان ء وتی عرض پہ معاذ اللہ جمالہ دینی ء برت
۔ دگہ و بوت نہ کت ڈرامہ، کردار ء دگہ بازیں گپانی و استاڈل مین منسوبہ بندی یے بیت
، آہانی کتلیں فیصلہ ما پد گردینت نہ کت انت، گڈا ہے مردک ء را دفترے ء سین ء تہ ء گری
یے سر ء نادینگ ء فلما نینگ بوت۔ نہ پتے نہ سر ء پڑے بہار ہم وش بوت ء آ مردک ہم.....

بلوچی اکیڈمی ء سالینہ دیوانے ء رند ولجہ عبداللہ بلوچ (ادارہ ثقافت ء کارمستر) ء
مئے نان کت۔ ما کہ ولجہ ء لوگ ء رستاں گڈا منی دپ ء دراتک کہ منی دل سچک ء انت ولجہ
عبداللہ ء وتی ڈرائیور توارجت کہ گولی یے درمانے لوٹا مین ایت۔ من گشت کہ اے درمانیگی
سچک ءے نہ انت بلکیں من مرچی یک واچے ء چین ء سفر نامہ وینگ، من ء تورنگ۔

آیکبرے شنگ ء کتابے بٹشنگ ءے۔ تو چنکے براں شنگ ءے ء چنکے ماکاں بلے قلم ء دست ء کنگ تراواک نہ کنت۔ آئی وتی لاچاریاں ء گشت گڈا بہار ء دمان ء درائینت۔

”واجہ عبداللہ! تو کیسٹ ء گشاں بو۔ من کتاب ء تیار کناں“

منی دپ ء بس یکیں ہے گپ دراتک

”بہار!..... خد ء چارا!“

انچو ہے نشست ء وہدے من گشتوں کہ بلوچی ء بازیں رسالہ بنیت، زمانہ ہم پدا دیم ء بنیت۔ واجہ عبداللہ ء گشت کہ اگاں تو تیار ہے پہ شوژکاری ء گڈا من سُر ء پُرے کناں۔ من گشت من ء اعتراض و نیست، بلے من مکران ء آں ء اینکے دُور ء اے کار بوت نہ کنت۔ بہا رء ہادمان ء وتی خدمات پیش گت انت۔ بلے گپ ء پدا واجہ بیگ صاحب ء بنشتا تک بہار گاہ ء حساب ء Turn وارت ء پدا باز خوبصورتیں ڈو لے ہلا س بوت۔ بلے چون ء بہار شال ء ننگ ء حب ء داریت بلے وسیلہ..... وسیلہ ء حج گشگ نہ بیت۔

بہار بازیں چیزاں باز زانت چو کہ بحرانی گیشواری۔ آاے کار ء باز زانت کار انت ء بکند ءے مجھ ء بندگی ء آئی یک مزنیں نے ہمیش انت کہ آراوانگ ء باز باز موہ رستگ۔ آئی اگاں ہے موہ ء رازبان ء یک خاصیں فیلڈے ء واستاندرکتیں تہ اے وہداں آئی انچیں مزنیں مدتی یے دیم ء آرت کنگ ات کہ..... بلے بختاور برے برے ووت ء ہر موضوع یا سر حال ء گوں مانپائیت ء پدا بحث ء ہم دُور کنت۔ ڈاکٹرے ء گوں درمان یانا جوڑی ء سر ء ”عالمانہ با دست“ ء جہد ء کنت گوں انجینئر ء انجینئر بیت۔ آوت ء راج جاہ ء حج فیلڈ ء رند ء نہ کنت۔ ہمک فلم ء ہیر و بیت ء دگرے ء فلم ء کشی کردار نہ زوریت۔ انچیں

خانوادے کہ چوش سرپندہ بیت کہ اے ہیست ءیکھی صدی ءء اسپشلا نژیشن ءدور ءمئے ء
آئی زانت ءمعلومات ءوئی کساس ءکذے۔

بہار ءرا بے رطیں کارکنگ ءبازیں شو قے است۔ یکبرے وئی بے روزگاری ء
Peak زمانہ ءکراچی ءفلیٹے پہ باڑہ زرت ءے۔ ہے فلیٹ ءگوں بازیں یا تانی تہنجی ء
بازیں قصہ ہم است أنت۔ آہاں شמוש ءایشی ءگیر آر کہ ہے تاں وہدے ءمفت ءخدا
بہاری گٹ ء لونجان بوتگ۔ ہے پیم ءیک پر یے۔ پسنی ءپر یے منڈینت ءے کہ
تا کبندے درکناں۔ پر یس ءیکروچے ہم کار نہ گت ءشریفیں مردک ءرا بے گناہ ءبزرگ ء
وامدار کناکینت۔ پدا اے پر یس دگہ وانجھے ءچر آئی چامپ ات ءنوں نہ تہنا آئی گٹ ء
لونجان انت بلکیس نہ ایوک ءبہار ءوامدار انت بلکیس احسان مند انت ہم۔ ہے پیم ءبہار ء
وئی پت ءنام ءسر ءلابہریری جوڑکت ادا ودا کتاب شوہارت۔ ماگشت ولبہ

۔ اندھوں کے شہر میں آکھنے بیچتے ہو۔

مئے گپے باور نہ بوت أنت۔ کتاباں ایرکنگ ءہم جاگہ نہ بوت۔ بہار پہ الماریاں پریشان
بوت۔ ہو ر اتک بہار ءوئی کتاب رکینت نہ گت انت۔ بازار ءلابہریری بد ءجت ء
آرت ءے۔ براتاں گوں آئی ءکول کنگ ات کہ جاگہاں شرکنت گڈالابہریری ءبزور
۔ بلے آہاں تاں اتیکس وہدے وعدہ وفانہ کت کہ لابہریری ءکتاب روج ءبرانزاں سوتک
انت۔ مردماں بُرت أنت ءیک روچے بہار ءدیت کہ۔

کہر کپات کر ملکاں کتاب ورا انت

بہاری گور ءہے لابہریری لوپ ات ءانگت ہم لوپ انت کہ دوئیں چاریں الماریاں تہ ء

کتاب کہ است آنت آئی بیٹھک ء آنت گڈا بیٹھک ء دو مردم ء گیشتر نشت نہ کنت ۔ براں
لابریری چوش بوت کہ ۔

”نہ خدا ہی ملا نہ وصال صنم“

نہ بوتگیں کار بہاری ہم دست ء بوت بیت چو کہ کنگلی لین ء چہ مندی ء و ہاں
آہر شپ ء وتی بیٹھک ء برانڈہ ء نشنگ ء تہاری ء شعر ء پر بندے نویس اتگ ۔ ایشی
زندگیں شاہد آئی ایتگیں بلور، ء توک ء بازیں پر بند آنت ۔ کنگلی لین ء بہار ء راہ منکہ کنگ
جگ ء سوگیگ کرتگ کہ نوں آ نام نہ گردکیں میٹکے ء لڈ بیگ ء اتگ ء ایتک ء ایمن نشنگ ۔
کنگلی لین ء کسانیں لوگی دکانے ء پھ پک ء پودنی کسانیں پڈکانی کارے شرکتگ ات ۔
اے ہم ہے کنگلی لین ء ”کنڈگانی“ باپشت ات کہ ۔

توئے ہجکیں پلن گلاب ء ترا کے وتی نہ کتیں

منی ڈو لیس کنڈگاں گوں کے دوستی نہ کتیں

اٹکنگ ء بہاری نام پارنیانی تہ ء سدا بہار انت یا بوتگ ۔ اے نام ء بندوک ء
رار است کہ شاباشی دیگ لوٹیت چیا کہ عمر ء اینکے و ہدانی کوازیگ ء پڈ آئی مود اسپیت یا ماش
ء کنگ نہ آنت (بلے مرچاں سرجم ء چونہ انت)

ضد ء انچیں پکائیں مردے کہ آئی معشوق ہم آرا لالہ کنت بلے آنگت پہ وتی معشوق ء
معشوقی ء باوردارانہ ۔

زوت زانگ اینکے تب آئی نہ بیت

ہلک ء لڈگ چکت ء ملائی نہ بیت

من ہماروچ ء ودارء نشتگاں
 کہ منی گل پمن لالائی نہ بیت
 دست بستہ دیم ء تنی اوشتاگاں
 دانکہ اے دل منی وائی نہ بیت
 پنجہ سال ء برز مئے زانت ء زیان
 او بہار نون گوں مس گوگائی نہ بیت

(ماہتاک بلوچی جنوری 2008)

بہار ء راستگت وڑ وڑیں چونڈک پاچ انت۔ سنگتی ء، براتی ء، شاعری ء، ادبی ء باریں دگہ پچے
 پچے؟ آہم پدا ”بانچی بد لے گندوک عوضے“ ء وڑاوتی بیران گپت۔ بلے آئی جنڈ ء سیاد ء عزیز ء
 وارث، برات ء وسرک ہم آئی ہاترا آپیم ء دیم ء درنیا انت کہ بہار دلجم بہ بیت۔ بہار ء وسرک
 ماشالا میں کسائے ء انت۔ ہے وسرکان ء پدا ماشاء اللہ دگہ ہمنکہ بچ ہست کہ ہے کار ء انت
 ۔ تہنا ہمیشاں بہار ء راوتی یکدارانی میتھایا دیم ء مردم بہ کتیں ء وتی کپتگیں ماہیگ بداتین انت
 ، نہ ایوک ء بہار ء لاپ شاستائی ء در اتلگ ات بلکیں بہار ء معتبری ہم بروبر بوتگ ات۔ آرا
 اینکہ سیاسی تر ء مانتر اتی ضرورت پشت نہ کپتگ ات۔ بلے نیک بخشیں بہار ء اینکہ و ہد بلن کہ
 اور ماڑ ء گو ازینتگ دو ماہ ء ساری ء اتلگیں در بلو پچے ہم کونسری ء دو در دنت ء۔
 ”تفو بر تو اے چرخ۔ گردوں تفو“

یکبرے ریڈیو پاکستان کونٹے ء شعری دیوانے ات۔ وجہ عطا شاد ہم گون ات۔
 غوث بہار ء وتی اے پر بندونت۔

دلبر دلداری نہ کنت، چون ءے کنناں

بختوں کہ یاری نہ کنت، چون ے کناں

ولجہ عطا ے وتی راستیں دست چمیں ے بھجگ ے اندیم گت ے پداوتی راستیں دست ے نیام ے لنگ ے
 سرینگ ے لگت ات۔ غوث بہار ے بریک لگت ات۔ ماجیران بوتیں کہ اے چونیں
 Speed Breaker ے دیم ے اتک کہ بہار پیک ے پیک اوشتات۔ غوث بہار ے جم
 عطا شاد ے ہے لنگ ے سک اتنت کہ گشگ ے ات کہ تنی دلبر کہ دلداری نہ کنت گڈا "چوش
 ے یکن" آخر کہ درسانی کندگاں ریڈیو ے مشاعرہ پر وشت ے گھنٹے، کپے ے کند ے کوپ، پریش
 ے پزاشت ے رند ڈرس پدا یوان بوت انت ے نوں بہار ے دگہ پر بندے دنت۔

بہار ہم بلا ہیں واجھے۔ یکیر ے بہار ے بلوچی زبان ے واستا بنگالی بشتہ رہند ے رادیم
 ے آرگ ے نہ تہنا جہد گت بلکیں (Compeign) کہ پھین ے لابی سنگ
 (Lobeying) ے کار ہم گت گوں۔ مے ے سنگت ات ے پدا آوہاں آوتی ہراب تریں
 وہد ے ات۔ بلے چوش بوت کہ یک مردے ے پتر ے گوات بارت ے پتر گوات ے برت۔
 پدا لہتیں وہاں رند وہدے بہار ٹی وی پروگرامے ے دیت کہ آرا ہے جت کنگ بوہگ ے
 ات تہ بہار لہشی پستہ ے باز "خوبصورتیں" بیے دیگ ے ات۔ آگشگ ے ات کہ "من پہ تون
 اے بشتہ وژدیم ے آرنگ تانکہ مے زانکاراھے در کچ انت"..... آئی جند ے ونہ اشکگ
 بلے وتی ٹی وی ے اسکرین ے دیم ے منی دپ ے زور ے ہے گپ در اتک کہ بہار تو بلا ہیں.....

آ انسان انسانے ہم نہ انت کہ پہ سگتے ے سوگند نہ وارت۔ بہار ے داستا من یک
 سوگندے وارت کناں بلکیں آرادہ پانزدہ کلدار کیسگ ے مہ بیت بلے آئی کیسگ ے پوپل ے
 سوپاری یاد کہ ہے رنگیں چیز الحم ے بیت زاناں اے میل آراچہ کجا گون کپنگ بلے ہمیشی سرے

مبارکیس قاضی ء نہ ٹکیئے سنگ۔

تنی دپ ء زپتس پوپل ء صیراں

چون کناں من، جان! بہ زیراں

انگت ہم دگہ چیزے ء من سوگند ء وارت کناں۔ آدنتاں چونڈگ ء داڑک یا
 (Tooth Pick) ٹیگ انت کہ آہم الم ء بہاری کیسگ ء بیت۔ پوپل ء سوپاری ء کار ء شا
 زان ات۔ انچوہے داڑک ء گمان ء بہ کن ات ء ایشانی رشتہ ء گیشین ات (بلے مرد چاں چونہ
 انت) میکروچے اور ماڑہ ء کینک ء نندوک اتاں۔ کہ وتی من ء لہتس سیاسی ورکر اتک
 انت۔ بحث کئے دراج کش بوت گڈا آہانی تہ ء یکے ء درائینت۔ بہار ایجنسیانی مردم انت“
 منی دپ چچ کپت۔ من آ مرد ء راجت و نہ گت۔ بلے منی چند چہ وتی چند ء جاہ ء پادا تک۔
 من ء انچوش بوت کہ ارساں بہ شلاں۔ اے ہا مردم اتنت کہ وتی حساب ء غوث بہار ء آہانی
 سیاسی ہیلکاری کتگ ات۔ آ وہاں کس ء سیاست نزا تگ، بہار ء راہ ء کیتلگ انت۔ اے
 ونوں اے کساس ء سر بوتگ انت۔ من دل ء تہ ء پہ بہار ء ہمنکہ نرنڈ ات ء اگاں اے وہاں
 آ منی دپ ء بہ کہتس گڈا منی دپ چچ لکشک ات ء من Burst بوتگ اتاں۔ من دمانے رند
 اتکاں تہ اے مردم انگت شتگ اتنت۔ من پدا آہان ء گشت کہ انچو بہار ء چند ء ذات ء ہاترا
 من بازیں سوگندوراں، جز میں گپاں جناں۔ انچو اے سوگند ء وارت کناں بہار ستر کم گشا دہیت
 ، گونگ بیت بلے اے کار ء گت نہ کنت۔ اگاں چوش ء کت کتس گڈا ماہے دو سے براں
 گوادر ء ماہے دو سے براں کیچ ء چیا پہ پیشی شتگ ات ء گر یوان ء..... اگاں چوش ء کت بکتس
 گڈا آئی ء چند پہ ڈال ء ماہیگ ء تلکان نہ بوت۔ اگاں چوش ء گت بہ کتس گڈا ہالتا کافی

واستا کیمرھے دست ء نہ گت اے عمرء..... کا گدے دست ء نہ بوت ء اے در پر آ در نہ بوتگ
 ات۔ بہو بہار باز نا جائز کنت ء آ نا جائز ء چوش کنت کہ چھبر چھبر آ را اے پجارے نیست کہ
 ”کے آئی دوست ء کے آئی دشمن؟“..... ء ایشی ء ہم نزانت کہ وہد سکیں ظالمیں چیزے۔ وہد ء
 گوں شاہاں وفانہ کنگ۔ آ و شاعرے، فقیرے، غریبے..... گوں آئی ء چوں؟.....

دور نہ پادار انت مرد ء بورانی

دور ء گوں ہج کس ء نہ پادارتہ

نہ گوں مے سردا رء مزن نامیں

..... گڈامن ء غوث بہار کجام باغ عبتا گیں

شمالانی دیمء چراگ

غلام حسین شوہاز

یک روچے شوہازء منء لہتیں کا گدات۔ من پٹ اتء چارت اُنت گڈا آئی
انگریزی پر بند ات انت کہ پہ ایشاں منی رائے یاھیالء لونگء دلما نگ ات۔ من آرا
گشت تو گیشیں امیتے کنگء من زاناں کہ من چئی آں؟ آئی گپ گوش نہ داشت چہ
ہماہاں کیے ایش انت۔

LIVELI HOOD

pay me not Homage

Respect not my Pawn

I am the Descended era

Lit and succumb me upon

distend me to my amicable endeavor

pursue me to my irrevocable span

liberate me my daunting quest

conquering the futile earthen dawn

غائے پیمء آگوں وتی شوہازء دلء دلء Liberate بوت۔ پیگرء کلا سیکل

پر بندے بنگرے۔

رسمیں نود

گوش کن ات ورنایاں کچنی آں

من وتی ہسی سر نہ رنجیتنگ

چہ بہانانی چندنیں زیناں

چہ کنشکانی کاگدیں رکاں

چہ کنالانی پلگیں وزگاں

چہ امیرانی نیاد ء دیواناں

شوہاز ء ہم انچو گرد ء تر، چہ نند ء نیاد، چہ پلگیں ونگ ء کاگدیں رکاں وتی ہسی سر
 کدی ہم نہ رنجیتنگ ات۔ وہد ء پہ آئی بیر گورنگ کہ نیت گوندیتنگ آگوں وتی مہربانیں
 کندگ ء دلبریں بچکنداں ساڑی بوتگ۔ بلوچ راج ء ہما مردم کہ درماں گشتگ ات ء باز
 باز ملک اش دیستگ آہانی تہ ء غلام حسین شوہاز کیے کہ نام گرگ کرزیت۔ آراہر و ہداں موہ
 رستگ آوت وشتگ بلے اگاں آئی ء دگہ سگتے ء انچیں پروگراے یا کارے بوتیں گڈانہ
 ایوک ء آئی ہمراہ داری گتے بلکیں دز کمکی ء ہم وت ء راپیش ءے کتگ ات۔ آئی وتی
 یک نظمے ء تہ ء دریں ماکانی نام ہم گپتگ ات ء آہانی دیم پہ دیمی یا مقابلہ گوں وتی ہند ء ہنگ
 ء شریں وڑے ء کتگ۔ شوہاز مے لہز انک ء ہما شخصیت انت کہ درماں نہ ایوک ء پہ راج ء
 سفیرے ء بالاد ء واہند بوتگ بلکیں درماں لہز انک ء سُر ء پُراں ہر کدی کہ گون جنگ بوتگ
 یاسلاہ جنگ بوتگ، پُشت ء نہ کنز اتگ۔

مچ چات ء بگرتا کیچ ء سفر ء پدا کراچی ء انگت پدا گلہ چنکہ چوٹ چپوٹیں

راہانی سفر ء وتی منزل ء شوہاز ء آگوستگ بلے وتی جند ء شوہاز ء آگت سرجنان ات۔

عطا شادؔ پد آ ہمارا جی شاعر انت کہ آرا غیر پار لیمانی یا غیر ادبی، مسکرائی یا شیطان تمیں ہم نکہ
 پر بندیات بوتگ انت کہ حساب نہ بنت۔ چنکہ باریس وت ساچنگ ءے۔ اے پیہمیں مخفلانی
 وتی نشست بوتگ انت ء نشستانی وتی بہرز وروک بوتگ انت۔ کز اکز ادرا آ مدے کہ گون
 کپتگ گڈا آنہ ایوک ء بہمتگ بلکیں آوا ہگدار بوتگ ات کہ پدابیت ء پدابیت۔

یکبرے کچج ء سرے کپت۔ اے وہداں من ہمودابلو چستان اکیڈمی ء کماش اتاں
 بالی ء اتلگ ات ء پارک ہوٹل ء داشتگ ات ءے۔ من شتاں تہ ہموداپینٹ شرٹ ء نشنگ۔
 رسگ ء کشیت۔

”فضل! یار بہ چار با کمال لوگ لاجواب سروس ء؟!..... ایشاں منی بیگ ہمانگو پشت

کیٹنگ ء نون ادا من اے وڑاں..... توھیلت کن چیزے بہ کن تانکہ مردم بیا انت.....“
 من کشت رواں درزی یے کاراں انوں تی ماپ ء گپت“

کشیت ”اناں، اناں..... اینکہ دیر اناں!..... تو برو وتی گداں چے بیار“
 من گشت۔ ”من پنگ ء تو دراج!“

کشیت۔ ”پرواہ نیست“

من اشتاپ اشتاپ ء لوگ ء شتاں۔ دو جوڑی گڈا آ ورت دات انت۔ دمان دمان ء وت
 ء رابلوچ رنگ ء آ ورت ءے گڈا من ء وپہک ء پپہک کنگ ء گپت۔ چیا کہ آنچو ظاہر
 بوہگ ء ات کہ لائکے لائنگ ء مرچی چہ رائے ونڈ ء پیدا ک انت اگاں چیزے کمی یے
 ہست ات گڈا چمانی سرگ ء مزواک ء ابید ہمانی ملائی لٹک ات کہ برش ء جاہ ء کارے
 بند انت ء سرے ءے چہ کیسگ ء در ء کن انت۔ من ء کشیت۔ ”باندا ورس شربنت ء پدا

باندات کہ اتک گذار استیگی دُرس شربوت اُنت بلے دگہ گتے بوت۔ قاضی مبارک چہ پسنی ء
 اتک ء آگ ء شرط ء شوہاز ء دست ء گھڑی ءے پیچ کلت آئی سرجت، منت کلت بلے
 مبارکیں قاضی دست نہ او شتے میناں، آئی اُشرگوں بار ء نہ جو کینت ء آئی گوش ء رامورے
 ء ہم نہ وارت کہ سگتے، مہمانے، و ہد ء چارگ ادا آئی لوٹے بلے ہیج.....

تربت ء ناؤن ہال ء شوہاز ء ہا ترا ماد یوانے چہ بلوچستان اکیڈمی ء نیمگ ء رد ء
 بنددات، باز من ء شریں دیوانے ات ء مے وتی اکیڈمی ء لہتیں سنکٹاں ترند آپ زرت ء
 اٹیج ء اتک اُنت۔ عبید شاداؤلی براں من ہموداں زہر گرگ ء دیست..... آئی آہانی دستانی
 گلاس پیچ گپت ء دُور دات اُنت..... مے ہے سنکٹانی تہ ء یک دوانچیں ہم است ات کہ
 آہاں وتی پا زوار بے یال کت ء شت اُنت۔ آ اُنچو Race ات انت چو کہ سیاریھے چہ وتی
 محور ء بہ سدیت۔ شوہاز ہر جاہ بیت اودا محفل بیت، دیوان بیت، محفل رنگ ء کنیت، دیوان
 دڑی بیت۔ شوہاز ء را اُنچیں گپانی سبب ء ماں مشکت ء نام گپتیں انقلابیانی یک ٹولی یے ء
 دلریش کنگ ات۔ اگاں چے آہاں وت چہ شراہاں جان ششتگ ات بلے شوہاز آہانی
 ”نارگٹ“ ات ء ہر و ہد ء نارگٹ ات۔ ہے ”چار کاٹولہ“ ء شوہاز ء خلاف ء ناہودگیں ء
 بے بنیں گپانی، ایلنگانی تو پانے ودی کنگ ات بلے شوہاز ء ہم گوں باز من مردی ء من
 جگری آہانی دیم داشت۔ خیر گپ دگہ جاھے ء ات دگہ جاھے در اتک۔ ماشوہاز ء کیچ ء سفر ء
 گپ ء اتیں۔ پدانا صر آباد ء سنکٹاں ہم شوہاز ء استاد یوانے جمینت کہ آہانی خلوص ء مہر ء و
 مارا بہا زرت۔ بلے اودا ہم مبارکیں قاضی ء..... اے و ہد ہم گوست۔ شوہاز وتی کسانی ء
 جاگہانی چارگ ء شت ء پدا کیچ ء اتک۔ ماسبار گے آسرة ٹہینت ء ممتاز یوسف ء را گر ء

داری ذمہ داری دات اُنت۔ اے وہد ہم گوست بازانی سرگرم بوت بازانی دل نرم بوت ء
 پداہر کس ہر کس بوت ء اید کہ روج ء ممتاز یوسف ء گلرنگ ہوئل ء سبارگ ٹہینگ ات ء پدا
 ماچہ ہدا شوہازرت ء ائیر پورت ء بُرت۔ راہ ء ما منصوبہ اے جوڑکت کہ لہتیں کتاب شنگ
 کنیں۔ آئی مکک ء لُجی داتگ ات ء مارزاق دیدگ ء کتاب ء را اول اول سر ء آرگ ء
 فیصلہ تنگ ات۔ بلے وہد ء نلیگیں جاوراں آرہند ء گیگ دیم ء آگ نیمشت اُنت کہ ما
 منصوبہانی سر ء عمل کتیں۔ انچو کہ وہد گوزان بوت ء پدا دیرانی ء ماہمے ہال گوں بیون ء
 دلپردی ہالتا کاں ونت کہ شوہاز ء اے دنیا یلہ داتگ ء ہماہاک ء باہوت بوتگ کہ آئی سر ء
 آگشنگ پہ آئی نازیک ءے جنگ، گوں آئی مہر ءے تنگ۔ پر آئی، آئی وتی پاد ء ناکن ء
 بگرتاں سر ء مود ء ہر ہر چیز ندر تنگ۔ وتی دماغ ء ہر سوچ ہر فکر ہر خیال ندر تنگ۔ پر آئی وتی
 پیشانی ء ہیدان ء ندر تنگ۔ آئی وتی مارگانی سرچمگ ہے سر ڈگار ء ژیمب ء گر، پٹ ء
 میداناں ابیدریک ء زر ء تیا بانی تہ ء دیسنگ۔ لہزانی سینگار ء آئی وتی کلاسیک ء فوک
 (Folk) چمبہ نہ شمشنگ اتنت۔ گوں زمین ء آئی مہر ء مستریں درور چے بوت کنت کہ وتی
 وہداں طالبانی گل ء دلجمیں باسکے بیت۔ سیاسی چست ء ایرانی مھکمیں تمبے بیت۔ وارنٹ
 ءے درکایت غلام حسین غلام حسین نہ مانیت بلکیں عنبر جان محمد بیت۔ مشکت ء سر بیت
 لوگ ء جاگہ کنت، چکت ء چلانگ کنت۔ وتی وس ء واکاں پہ ہمود ء راج ء نندو کیں مردمانی
 سیاسی ء سماجی کاراں جنت بلے چو کہ لہزانی مردمانی وتی خاصیں ہیل ء تب بنت اے آرا
 کدی ہم چوش نیل ایت کہ آئی جند ء ہجآر گار بہ بیت ء پیرزگیں سنکتاں چے یک یک ء
 سداں کنت۔ آئی لچے تئی ہاترا۔

تئی ہاترا

چنت سال پر گوست

چنت موسم بدل بیت

تاک چند، ہزام، مچ گنش، آمین غ اریھت

تہم کار، پلار چینی غ موٹیس ڈکال

سہب بیگاہ بیت انت غ بیگاہ شپ

گوانزگی چکت ورنابیت انت، غ ورناکماش

تبدء کش ات، لو ارء سوتک

نوداں شنز ات ہموراں گورت

تہر تہریں کاہ رُست

شمش، آ لکو، گراگ پاد

ڈل دیم غ ڈیمبر اں اپتنگ ٹرکت

لیلاں بلک بر بیت انت

ڈازاں جامگے پوش ات سبز رنگیں

ول پیل بیت انت غ لوش غ کرٹ تیجگ

غ پڑو، کیٹلک

ماش غ پر ماشاں کوننگ بست

کڑب ہوش غ دان بیت انت

ءؑ کر پاس چمن

بلے اگت ہامن ءؑ ہاتنی ودارانت دائی

من نشتؑاں کہ تو کائے

ءؑ تو شنگ ءے کہ من کایاں باریں کے سر بہ گپت پیسر ءؑ باریں کے بگند یرت کے ءؑ

من کجا گورواں، تو گچا سر ہے

من تنگنی بباں، تو مینگی ہے

صو! بلے دل انت، اے منی پتوز نر یرت

تو بے حاجت ءے سچ ریاؤں نہ گپت

پتوچے پتوچے نہ گت، پتوچے پتوچے نہ دیرت

نئے میار یگ بے، نے میار گکنے پمانیاے، وتی تو دیم ءؑ گرے

پیشیں مراد ءے سنج ءؑ سمین ءے، تو لوٹ ءے دل ءؑ

آجو کئے تو سرء وت ءؑ بے وتاں، تو بخت ءے

شوہاز کناں تنی رند پداں، برے سر جتاں برے سر گراں

گول ڈیل ءؑ ملا میں ماوتی چیر مزاں

پادوں ترا مبل انت، ڈیلوں ژندان

چنوں کورانت چہ بازیں گریوگاں

پنسن گول ات، کو مبک ءؑ شتاں

”میر ءؑ لوگ“ ءؑ داں در سچی ءؑ

گزر در پشکرات

بشکرد، کاجاء کور، بائل ء دستياري

چلتن، مردار ء بولان ء گفآا شتاا

مزن پاگيس اوگانا نى ملكو ن پشت نه كيتك

دراا ڈيهه بيتاا، تلو س ات پرتو

عرب ء پرنكيانى ملكاا بو جا ه كشاا

برے بر كسٹن ء چنال نازينت

برے فلسطين ء كبو ڈيا ء گوانك بيتاا

وا بول ديست، درو گول گوش داشت

بندى جاهاا سا نكل ء زمز ميل گور اركت انت

پاهو وارث!!

تير ء تينگانى آماچ بيتاا

سهرى، شونزى ء سبزى س پيرك دست ء گت انت

رنگ ء پرنكلئى كتابول و نث

لينن ء گپ جت، ماؤهد اليك ات

لومبا آسمان ء برت ء بالا چون شمشث

كارل ماركس نازينت، كم ال سنگ ء هويچى مننه ء رند گيرى گت

گوركى ء كسه اول پهل يات گت انت

چوان لائی ساڑات
 چیکو یراء کاستر وء نازینک الہان گت انت
 سر جت، دز موش گت
 کسے گوں مانہ یتک، کس مئے ہیال ء نہ بیت
 قلم ء جاگہ ء پتہ پنگ تہج گت
 وانگ ء بارگ ء نعرہ جت، دیوال سہر ء اسپت گت انت
 زانتوں گاردات

ریہ پنگ بیتاں، تئی ہاترا بس تئی ہاترا
 توہمائے، من ہماہاں، تئی عاشقاں، پتوزراں
 تلو ساں، دستاں شہاراں، بند کناں چمآں پتو مراں
 توہانی ءے من تئی مرید
 گرانا زئے تو من لڈیاں
 نے تو بدل بے، نہ من بیاں
 جندے منی ساہ ء بدل، من ہم تو آں
 دروگ بندیل ءے دروگ بندانت
 چانو گر بلن ءے چانو یے گرانٹ
 بے لچ بلن ءے پھ چنڈے نان ء چارگ بھینٹ
 پیاری بلن ءے پیار کنت

تو منیگے، کل بلوچے مادرنے

بانورے زندے

.....تو دلبرے

پننے دلے، گنجیں درے

کوہیں هیالے ہاترے

چوں بے بہا پزرے نیم

بکشاہگ چون بے پدادهش

پترسے نیم.....!!

شوہازے وڑ وڑیں ویل دیستگ أنت۔ آئی ہما سکتانی سرے کہ باور کتگ آہاں
یکبرے و آئی گاڑی یتہ Drug یا نشہ از باب ے سامان ہم مان کتگ ے گاڑی ہم گرگ
بو تگ ے پدا۔

دیکھا جو تیر کھا کے کمین گاہ کی طرف

اپنے ہی دوستوں سے ملاقات ہو گئی

آئی دو سے برے زانی روگ ے ابید اے آئی واستا مستریں چکا سے ات آئی ے
اے ساعت ے وتی گوش و گپتگ أنت بلے شوہاز و شوہاز بو تگ۔ آئی کچلائی چارشش گلاساں
پد ہرچی شمشگ ات۔ ہما داگ کہ براتاں دا تگ أنت، ہما درد کہ دوستاں سوغات کتگ
انت۔ ہما غم کہ وتیرگاں داد دا تگ أنت، ہما پ فلاں بلاہ ے ہتراں بکشا تگ أنت۔ ”جالبار“
ے ”جلہار“ آئی انچیں نقش أنت کہ لبر انک ے واستا گنج ے مڈی لیگ بنت۔ آئی رندرند تری ہم

بے مٹیں شاعری بے آگاہ تو من و نمبر دیگ پر مانے گڈامن آرا کلاس دیاں۔ آئی
کیسٹ و دنیا نہ تہنا وتی پر بنداں چے نام در آرتگ بلکیں آئی اے ازم و رایک
ٹرنے Turn یا سمٹے ہم داتگ کہ اے ہم plus point نئے پہ شوہاز و۔ آئی انگریزی
پر بندانی باز نمونہ منی گوارا ایریلے اُشکنگ و آئی اُردو، عربی و فارسی و ہم وتی شاعری و کیت
تاتگ۔ بلوچی و آئی ماتی زبان بوتگ۔ اے پر بند ہم کتابی صورت و بیا انت شتریں گے
بیت۔ منی گوں چاپ و شنگی ادارہاں دز بندی انت کہ اے بابت و آگامے چست بہ کن
انت۔ آئی دگر انگریزی نظمے

STRANGER

Agony of my sorrow

Shadow of my childhood dreams

re embracing me aloft and having me fully cover

with avalanche of my snowy hopes

besieging isles alike me in dampen vived air

odd i am and thinking blasphemous

reasoning with out inpeachment

pleading absolute guilty

swallowed by marshes and deprive with fear

pleasing the earthen ore

imprisoned in cold irony despair

envisaging myth of enlightenment

with saging myth of enlighten ment
 with axen gallows hacked all over
 thriving philosphy of man kind
 like the clergy ,disillusioned and unfair
 strauded and stunned
 standing now where
 keep around wondering
 gazing into heavenly thick air
 feel you approaching
 displacing me and hindering
 my observant humorous else where
 encouraaging only to abolish
 Immersing me to awash
 all my immoral feelings
 and all my prosperous sins so dear
 the castle of my faith
 caving me with in ruins of my zealous self
 leaving me to suffer
 awaiting you as and before
 Jubilant and wanting you yet to conquer
 i m with in you
 feeling so close

apprehended and depleted be ware

(amber 15 march 1998)

چرا آئی مرگ و پد من ہر کدی کہ آئی بابت و توتی پُرت و پکرانی کُل کہ سارنگ گدا
دلجہ بندیک و اے گپ الم و ٹیلنگاں بوتگ کہ

”وہد و بے مہریاں شوہازوتی ہرجان جت“

منی واہگ انت گد سرا شوہاز و اے پر بند و شے دیم و بگواریناں کہ اے نہ تہنا منی پسندان
بلکیں منی گو تکیں بازینے و پسندان و د شگٹی و عارف و وش الہانتگ۔

جی منی دوست و مہتراں جوانیں
بمبر و بمپور یات آیا نیں
ساعتاں اوست و اتلگاں گرانیں
بیا بدے سو جے بیا سنگ کانیں
ملک بلوچانی جاشک و کرمانیں
ڈیرہ و ذابل داں خراسانیں
ہیل پہ من باجوی تب و گرانیں
میزریں ہندے نیست ویرانیں
کارگشاں رب نیگ و مزن شانیں
قادر و برحق جلن و سبحانیں

نیکہ دودایے گوں باہڑ و باسکاں

نیکہ دُرایے گپت تچگ آسکاں
 داشاہ ہاگاں گوں ہوار پتگ
 نے بیورغ ء نودبندغ خدا ذاتیں
 میہڑاں دَنز ء نے بارگ ءے میشاں
 نے ڈاچیاں تراس ء نے لیرواں درپگ
 نے توار کواروکیں کوانشانی
 نے بزگلاں دزنو ء ٹیلوے گت ء

آتمنداریں میر بلوچ گار آنت
 نے کتارے گوں سبر سریں تیراں
 نے کہ کاتارے بتگ اش میان ء
 نے سرء پاگ ء چوٹواں زیبیں
 نے مرد دوریں پنجگاں شیریں
 نے قلم گوشیں گرکی یے دست ء
 بیر گیریں عالی،نوتک ء نوروز
 آگدامانی مرد میار جلیں
 چاکر ء گوہرام ء سیوی ء جنگبہ
 (کہ) حانلی باگیں گوں بانزی رنگیں
 نوری گوں بالاد ء کلاتیں ء

کج کجا بوت ء کج کجا رپتاں

میر امنی مرد واریں مجاں کپتہ
 مہر ء پوریا گرگوں مارگاں شیبی
 نے داگ پردارانت یک رگ ء بندے
 نے کہ ہانی ء نے شلی یے ہست
 نے کہ سد گنجے سد سپاہانی
 نے عزت ء جامک ، نے فاضلے گواہیت
 نے کہ بتائیں یک عطاشادے
 (کہ کیلگیں بولان ء بہ نازینیت
 نے نصیر گل خان (کہ) آس بہ دنت ڈیلاں
 نے کہ بوہیریں وش کشیں جاڑک
 فیٹک ء نیکہ ساگی سبز
 نے کمالان ء ہوت شہدادیں
 نے عارف ء نورخانیں کسان ذاتے
 نے نورل ء ستار ء شفیع ء مٹ
 کہ بیاریت منی ڈیہہ ء کستاں گیدی
 ترانگاں پیش یگاں بہ پرنیت
 بن بدنت توک ء منی تستگیں آس ء
 بن بدنت مارستاں کبیریناں

بن بدنت تیرو کاں چش ء رودین
 اُمب ستر شرسندھڑی ء وش
 کوش سترے مٹیں ملیبار ء
 براہ ء زبیدار انت زید ملتان ء
 کابل ء کوہ ء میوہ کشمیر ء
 (بلے) مٹ نہ بنت سیتانی منی دیہہ ء
 منی مادرین ہنکین ء نہ بنت ڈؤل ء
 چوسمین پہ من اے لوار گر میں
 بخت انت پن گریشگیں سی
 چوکلات ء انت منی سُرگیں بولان
 روک منی چمانی کمران باگیں
 چاغی ء سوراب انت منی ٹیلگ
 ڈیرہ منی بالاد انت بلاہ زیریں
 بیلہ ء جاہو ء نال منی ارواہ
 شال منی پیر ء عاجزیں ماتیں
 میری ء گندادہ پت منی پیریں
 نیلگ ء مجھ انت (منی) شگل ء دوزواہ
 زہری ء مستونگ منی بہویں براتاں
 دشت ء ماشکیل ء کولہو مندیں

دراه دل ۽ ہون ۽ رگ رگاں جان ۽
 وڈھ ۽ منگوچر ۽ کوچگیں خاران
 ماں دل ۽ بنداں چو مھکمیں ایمان
 باہو ۽ دستیاری تاحد زہدان
 منی دستگیں واب ۽ منگہیں اومان
 ڈوک پہ من شپانی سرے سرجاہ
 سیک منی سارتیں گندل ۽ بوپاں
 کوہ منی پیرکی بنی واججاہ
 مچدگ ، باگ ۽ شکلیں شھو
 بانکلینک ، ناه ۽ وش بریں لیمبو
 آہو ۽ مرگ ۽ شائل ۽ چاہی
 (کہ) زرنی نیلیں کاشک ۽ ماہی
 (کہ) چہ بن ۽ یتھ ۽ توشگاں زند ۽
 تحفہ ۽ ٹیکی آنت ہدا وند ۽
 بر ۽ لانٹور ۽ کوچگاں سیہ گوات
 تی گر ۽ ڈن ۽ منی تلار ترشتیں
 پمن ۽ گنج ۽ گرہ ۽ ہیلاک
 ملک پرنگانی اگاں وش ۽ زیبا انت
 عرب اگاں سیراں چہ دولت ۽ مال ۽

دولتی سرباراں ستر تیل ء
 ملک ء یونان ء قبرص ء ترکی
 بل ءے داہند آنت برق ء برجانی
 مگرب ء تیونس ء فرانس ویش انت
 چوخت ء آں بل شام ء اسرائیل
 مصر ء لبنا ن ء بے بہا سوڈان
 (کہ) من درہیں ہنداں گول ات ء رپتاں
 سچ نہ جت اے کوہیں دل ء گواتے

نے من ء مان اتکاں جنک ہند ء
 نے کہ فلپین ء چین ء ہلمند ء
 نے دل ء جوزیناں منی بند ء
 لندن ء بازار ء ترانگ اسپین ء

تلوساں من پہ بل ء مچات ء
 (کہ) زیات من ء تمپ ء ترانگاں پروشتگ
 مند منی ساہ ء کشگ ء گون انت
 (کہ) کچ منی تنگیں دل ء ارواہ
 بدن منی زند ء بندر ء لوٹیں
 زامران (منی) ساہ ء مہکمیں دلواہ
 پنجبور منی گنج ء ترانگانی ماہ

مہرؔ زبانؔ درشانؔ کنوکیں لہز انکؔ ء کلاسیکی روایتاں زانوکیں ء زندگ کنوکیں
 اے مرد سرؔ تاں پاداں وتی تیوگیں بالادؔ مہرانی دیوک بوتگ۔ ء وت آپچنکس تنیگ بوتگ
 آئی کس اس ء گماں کنگ سک گران انت۔ آئی پہ مہرؔ درشان ہمکنہ انتہاءؔ ء مزن بوتگ آئی
 مہرؔ تن ء لوٹ ہم ہمکنہ انتہاءؔ ء مزن بوتگ۔ اے آئی مہرؔ یک اندازے۔

سرتگ باتاں کیلگاں وش
 شگرب ء مگرب ہر چہار کنڈاں
 کودکی وزے شادھے بیاباں
 پوکسیں زرد ء ہرشم ء ترک ء
 مہر ء سوگاتیں پینگے بندات

اے آئی ء مہرؔ بچی ء شن ء لوٹ ء دگہ اندازے۔

دے منی چماں گل گتیں واہے
 پروش منی عمر ء داتگیں شن ء
 چہ پرپکیں رکانی پینگیں تام ء
 کدہاں سرریچ ء من ء واز آر
 بیا بہر ہوشام ء منی زند ء
 تلوساں من کہ پرچاگوازیٹگ
 بید تو زند ء سہب ہمک سارتیں

شوہاز ء اے کتھار س ء آراتیوگیں زند ء میل نہ داتگ ء ہمیشی آئی بالاد ء ہر ہرگ ء ہر ہر بند ء
 انچو جاگہ کنگ کہ پہ آئی نہ ایوک ء شاعری ء ڈکشنے ء ڈدیوک بوتگ بلکیں آئی پچار ء مستریں

نشان بوتگ آئی وتی دردء بالادشے مُریدء ہدء ہے رنگ سرگتگ۔ پر بند ”پداکایاں“ ء نکرے

۔ دل منی قہر ء من دراں ڈیہاں

گریشگاں زند ء سستکیں سیہاں

بید ء من چون انت مکہیں ماگ

تلوس انت پرمن چون گہار کاڑیں

چون انت منی نیل ء کنگل ء ہمراہ

پیرکی دودانی بُنی دوزواہ

چوں کناں گوازیگ ماں ماہکانیاں

ہلکہاں مہر ء رستکیں ورنا

چوں کبیر سولیں ماں لدء لڈ انت

بوموئیں تلانی تلوکیں آپ

مہکمیں سندا تاں چتور پروش انت

مہتر ء میرانی چوک بندیں

میشاں اوبال ء چون کن انت آدروہ

ہلکو ء ریٹائیں جنک جنک ء

چوں جن انت چاپ، چون کش انت نازینک

چم کئی پمن ارس ء اولمب انت

کئی دل ء اوپار پزیشگ ء ژند انت

دلوں اوٹت کہ انگت آئی شاعری ء کتے دروردیم ء بیاراں ستر کہ منی نبشنا تک مزن بہ بیت۔

پر بند لڈوکیں کپوت ء چے

ۛ پر دشت من ء گینگے بے گوا میں زند ء
 دات ء جب چکموٹ جند منی جند ء
 مرتگیں بالاد ء گر ء چیل ء
 آسے ماند اشنگ مھکمیں ڈیل ء
 ہمسر ء ہراہاں گسر بیتاں
 گت من ء بیگواہ بے نہیں سینتاں
 چوں شموشاں من ایمنین ہلکاں
 رتلگیں گوارچ ء آہنیں تلکاں
 چوں کناں شجواں وتی بیھال
 ڈڈر ء سدبر چست بنت چیھال
 کودکی لئیب ء من مراگاہاں
 چوں شموشاں من ترانبلین ناہاں
 گیر من ء کاینت سک کُنر لبیں
 ساہ ہما جاہ انت کہ ہمود جنہیں

ء گڈسر گڈسر ء آئی اے دو سے میں بنداں گوں

ۛ سر جمیں عمرے پیتگاں تنیگ

آسروں سر بیت کدھ ء کرے

ء آخر کہ کدھ ء گر مانی تہ ء شن پروش ء وتی ہاکیں جون گوں ہا کاں ماں انجیں

عمرے ہوار گیتک کہ آئی مرگ ء عمر نہ ات ء انگت آراپہ وتی زبان ء زمین ء باز باز متاہ ء

مڈی بکشاگی ات

عبدالواحد بندگی

نہ زاناں چوں بندات بہ کناں چیا کہ انسان ءِ وابستگی ہمکنہ گران ءِ وزن دار بیت
آئی واستر گچین ءِ راہ ہمکنہ ڈک ءِ ڈنگر بیت۔ انچیں وابستگی کہ آئی بنیاداگاں عزت ءِ احترام ءِ
سرا بیت گداوتی قدر ءِ مرنی ءِ داریت و داریت بلے چومنی پیم ءِ مان گیشیت ءِ نزانیت کہ گپ
ءِ چہ کجا بندات بہ کنت؟

منی اگاں ذہن کار ءِ انت گداگوں بندگی ءِ اولی براں کوئند ءِ نامی نیں ڈان
ہوئل ءِ دچار کپتاں۔ اے ڈان ہوئل ءِ گڈسری باریگ ات ولجہ بندگی وتی خلیج ءِ ملکانی پتر
پینگ ات ءِ شال ءِ دلبریں شہر ءِ راوتی رسمگ کنگ ات۔ اے و ہداں آئی چہ جمال دینی گٹم ءِ
ماہتاک بلوچی ءِ راچدادر کنگ ءِ پیمان زرتگ ات ءِ ہسے ہب ءِ کھلانی تہ ءِ گوں نبشتہ کاراں
دچار کپگ ءِ آہانی رضامندی ءِ تخلیقاتانی پیچ گرگ ءِ کار ءِ دزگلائیش ات۔ چونہی ءِ آئی وتی
رکی دودی گپ جت انت ءِ من ہم ہما پیم ءِ اُشکت انت۔ چاہ ءِ کوپ ءِ ایر برگ ءِ ہمراہدی
ات۔ گپ ہلاس بوت انت، ماہر کس ءِ وتی راہ گپت کہ ”تووتی ءِ ماوتی“۔

رندترا آئی زرتاج ہوئل ءِ پہ بلوچی ءِ کار گسے گپت۔ مئے سر ہم برے برے ہمودا
کپت۔ علیک سلیک بر جاہ ات ءِ پدا ہے زرتاج ءِ تہ ءِ آرا صباء دشتیاری ءِ پہ ہمراہداری
دروہ ات۔ بندگی ءِ چکاس ءِ دور ہمیش ات کہ زرتاج ءِ تہ ءِ ات۔ صباء ءِ دروہگ ءِ پدا آئی
ٹیلیفون چہ ہوئل ءِ چھت ءِ شپانی نیم ءِ دگراں کار بست ءِ لکھانی بلن اتک ہمیشی یک مزنیں

وہدے بندگی صاحب ء را اے دفتر ء دفتر ء گز کاں پر مات، یکبرے و چوش بوت کہ
 ٹیلیفون محکمہ ء مردماں آئی وارنٹ در کنائنٹ اُنٹ بلے ولجہ بندگی ء چہ وتی تعلقہ اریاں
 اے چکاس ء ہم سوب مندی کٹ ات۔ ہوئل ء بچک تنگ ء پنجاب ء میتگے ء ٹپ ات
 بزاں آئی کوئٹہ ویئل کٹ۔ بلے آئی وتی دست بندگی ء را پیش داشنگ ات۔ بندگی ء را
 ہے یکیں دوئیں سے ئیں ماہانی بل کہ بازیں لکھانی حساب ء اتنت ء امریکہ، کینڈا، برطانیہ،
 گلغ ء ماکاں بہ گرتاں پنجاب ء میتگ ء شہراں ٹیلیفون بوتگ ات۔ کیسگ ء اتنت ء وتی
 ”داستانِ غم“ ء Paint کنگ ء ات۔ ہے بل ء دز گرگ ء ساعت ء بندگی ء چارگ
 کرزتگ ات۔ باریں اے لہز آ منظر کشی ء کٹ کن اُنٹ یا نہ کہ اے وہداں بندگی ء را گٹے
 زرد کی گودرانی یک سیلھے پررتگ ات۔ ہے زرتاج ء دگہ یک ء دو ویئل ہم بوت اُنٹ
 سنکٹاں جاگہ ء بدل کنگ ء سلاھ دات بلے بازار ء تہ ء جاگہ ء رسگ؟ اے مز نہیں گتے
 ات ہے زرتاج ء بندگی صاحب ء موٹر سائیکل ہم بُرت اش۔ ہے زرتاج ء ولجہ صدیق
 بلوچ ء ”بلوچستان ایکسپریس“ ء دفتر گوں بلوچی ء دل ء پیم ء نزیک کٹ، آ ہم نہ منت۔
 ہے زرتاج ء چہ بلوچی ء دفتر ء ولجہ احمد بخش لہڑی ء ”لیویز احوال“ ہم بلوچی ء بحراناں برے
 برے گپت گوں۔ بزاں زرتاج ہوئل ء دفتر ء ماہتاک بلوچی نزور تران ء تہت ء باہوٹ
 بوہگی ات کہ خدا ثوابے بہ دنت آئی واہند حاجی عبداللہ ء را کہ آئی بندگی صاحب ء را کٹ
 کٹ ء بندگی فیض محمد روڈ ء لوگے ء را دفتر جوڑ کٹ ء تاں وہدے آئی ہے دفتر ات
 ماہتاک بلوچی دگہ یک دا بے ء دیم ء آیان بوت آیان بوت ء تاں روچ مروچی آیان انت
 (بل کہ رند ء ہم دفتر بدل بوتگ ات) بزاں درسیں گپاں اگاں نزیاریں گڈا چوش کہ۔

”بندگی بلوچی زرتاج = بحر ان“

بلوچی ءچہ زرتاج ءدر آئیگ ءو بودگت۔ زرتاج ہوئل کہ بلوچی ءھنکین ات
گذا مجلسانی بنزہ ات ہے پیم ءچہ مکران ء، چہ گلف ءیا دگہ ہندے ءچے بلوچ دردوارے
، شاعرے، لہزانتے بہ سستین ءبیاتکین ماتیں وطن ءگذا الم ءبلوچی ءدفتر ءسلام داتگ
اتے۔ اے بلوچی ءاولی دفتر گراؤنڈ فلور بزاں زمین ءسرا ات۔ پدا فیض محمد روڈ ءدوتبکی
دفتر ءشت، من ساڑی نہ اتاں۔ اے دفتر ءہما کار کہ بلوچی ءدفتر ءبوگت، ہم گت بلے ایشی
ماہتاگ ءسرا آئی صحت ءسرا ستریں اثرات بوت انت۔ ادے محفلانی تہ ءشال ءنندو کیں
بلوچی زبان ءکساس ڈر میں غموار ءدردوار ہوار انت۔ بلوچی ءاے دفتر ءانچو وتی دابے
ات وتی شکل ءدروشمے ات ہے رنگ ءآئی چلوپہ کاریں چاچا ہم بے مٹ ات۔ چاچا ء
چکی تیل ءمٹگ ءدفتر ءتوک ءعجبیں بوھے ودی کنگ ات۔ بندگی ءمردمان ءستر کہ پہ
سیاہ چاہ ءبزر چاہ جل کنگ ات بلے ہے بوہ نہ شنگ ات۔ اے دفتر ءبرتھر نگیں منگیں دار ء
پلک ہم بلا ہیں آسراتی ات انت۔ یک گوارے تھت ءکار ایش دات دومی گوارا اسٹور ءامبار
ءکار ایش دات۔

بندگی ءچہ واحد ءبہ گرتاں بندگی بوگت ءسفر ءمزینیں سردردے گر ءچیلے سگ
اتگ۔ نعرہ بازانی ہمراہ بوتگ ءنعرہ بازی یے ہم کنگ۔ گاڑیانی سرا بوتگ ءنفتشی گری یے ہم
کنگ۔ شکی ءسبک سبکیں گنن ءے ہم برے برے وارنگ۔ ڈرائیوری ءے ہم کنگ ءہے
ڈرائیوری ءانچو نام ءدپ بوتگ کہ ماں دہئی ءکار ءوہداں آئی نام پائلٹ ایر کنگ بوتگ۔
دہئی ءچوں سر کپنگ ءے، اے وت یک بلا ہیں قصبے ءبرے برے کہ بندگی قصہ ءلکیت

گذا مردم کشیت کہ دنیا ۽ تہ ۽ آئی مستریں ایڈونچر (Aadvantur) ہمیش انت۔ سیاسی بنیاد ۽ وارنٹ، کراچی ۽ چیر ۽ اندیم بوہگ گوادر ۽ پہمیانی ۽ پدا گوادر ۽ یک سیاسی سروکے ۽ سبب ۽ پہ دہی ۽ واستالانچ ۽ مان کشگ۔ اے ڈرسیں بندگی ۽ کسانیں کتاب ۽ کسانیں باب انت۔ بندگی ۽ سبکیں رسمی وانگے ۽ کتگ بلے بندگی ۽ گیشتریں وانگ دہی ۽ زمانہ یگ انت۔ گاڑی ۽ پُر کنگ ۽ ہر دیں شتگ، گوں دو ۽ چار کتاباں شتگ۔

یک وہدے بندگی ۽ سراسبری خوری ۽ جتاں اُرش کتگ ات۔ اے ہاترا آئی بلوچی ۽ تہ ۽ سبری خوری ۽ بالا بندی ۽ نبشتا نک دیم ۽ آرت انت کہ آہانی تہ ۽ فارسی کتابے ۽ ہیال من ۽ یات انت بلے نام یات نہ انت۔ بندگی ۽ کہ گوشت حرام کتگ ات گدا آئی دسترخوان ۽ چے بازیں مردم پہ زورتک انت۔ بلے آبلو جانی اولی مردم ات کہ سبری وروک ات ۽ گوشت نہ وروک۔ بلے بیا کہ آئی گوشت دژمنی تہنا کون پس، گوک، ۽ مرگ ۽ ات ہروڑیں ماہیگ تانکہ پشتک ہم بندگی ۽ پہل نہ گت اتنت۔ اے وڑا آئی سبری دوستی ہم پولنگ ات ۽ گوشت دژمنی ہم نیمگ ۽ نیمسون ات۔ ۽ پدا آخر کہ اے باریگ ہم اتک کہ بندگی ۽ وتی ایوکیں ہیال ۽ راشنت ۽ وتی سنگت ۽ برات ۽ چُکانی دنیا ۽ شت ۽ پدا ہما دنیا ۽ ہما گونگ ۽ گوشت ورگ ۽ لگ ات۔

ہمک ووٹ ۽ ایکشن ۽ بندگی وتی فارماں پُر کنت۔ ہے نیمون ۽ نہ تہنا آوتی لگ ۽ گندیت بلکیں آئی گوں لگ ۽ رابطہ بر جاہ بنت۔ مہلوک ۽ بزاں عوام ۽ ووٹ ۽ گچینکاریاں آئی کدی وتی سوب مندی ۽ دعویٰ ہم نہ کتگ بلے خواص ۽ تہ ۽ آ باز سوب مند بوتگ ۽ انجو بوتگ کہ ڈاکٹر کہور خان ۽ پیہیں دانشورے ہم دورے دانگ۔ اکیڈمی ۽ کماش گچین بوت،

آوہداں ہُوبِ ءِ اُتِ بِلے بیا کہ پداسزار بوت۔ اکیڈمی ءِ راجی کاراں نہ ایوک ءِ آئی جنہ
 بکلیں آئی خاندان ءِ ہم بازیں جیڑھ دیم ءِ اُتک انت۔ دُرسیں مردماں خُدا ہم وش گت نہ
 کت انچو اکیڈمی ءِ دُرسیں سنگت ہم وش کنگ نہ بوت اُت بِلے آئی وتی دوئیں ٹرم
 Term پہ مڑاھے گوازینت اُت۔

بندگی ءِ وتی یکیں حساب ءِ دوبرات ءِ جاہ گتنگ۔ بزاں ولجہ عبداللہ جان انچو
 کہ اکیڈمی ءِ کماش بوتگ، بندگی اکیڈمی ءِ کماش بوتگ۔ ولجہ آزات جمال دینی انچو
 عبدالواحد اُت آئی بلوچی ماہتاک ءِ راگوں باز چاڑکھی ءِ دیم ءِ تیلانک دیان اُت۔ نوں
 بندگی ہم انچو کنان انت۔ اگاں کے بیچارہ کنے گڈا اُلم ءِ سردر روُت کہ ”آزات مہ
 بوتیں ”بندگی“ نہ بوتگ ات۔ ہُدا مرزی آزات جمال دینی دنیا ءِ سرد ءِ گرماں جوشینت ءِ
 کینسرات (خدا بندگی ءِ بہ رکات) آزات جمال دینی ءِ تیمیں کوہ بالادیں مردے ءِ بلوچی
 وتی ساہ ءِ گین ءِ بستگ اُت بِلے انچو آوت چہ پزوری ءِ لاگر بوہان بوت، ماہتاک بلوچی ءِ
 ہمے حال بوت بِلے گوں بندگی ءِ بہ گندے چوش نہ انت۔ آاے نوکیں دنیا ءِ نوکیں رپک ءِ
 کمالاں شرتر سرد بیت۔ لاگریں بلوچی ءِ راو باز براں باز پزور کت بِلے نوں ہم انچو گشت
 کہ ماہتاک پدالاگری ءِ نیمگ ءِ سفر کنان انت۔ اے راستے ءِ اے ہم راستے کہ ولجہ بندگی
 چہ ولجہ آزات جمال دینی ءِ مستریں مردے نہ انت، آگیشتر روایتی بوتگ ءِ بندگی ءِ نوکیں
 دُور ءِ رہندانی رد ءِ بازیں فیصلہ کہ کنگ اُت، ہماہاں بندگی ءِ ماہتاک دوئینان ءِ کاردا تگ
 ستر کہ آجمال دینی ءِ اے شے حسینی ہے۔

گشت کہ بندگی گوں سردار اختر جان ءِ باز نر یک انت۔ بندگی عام مردے،

عام مردے ۽ گون سردارے ۽ نژی، ہجو بلا ہیں پتے۔ بلے بیا کہ بند گیگ گون دُرمیں سیاسی
مردماں نژی انت آہانی دیواناں روت ۽ پداسیاسی وابستگی آراچہ بنیاد ۽ گون ۽ پیدا کیس۔
سردار اختر جان ۽ سیاسی کردوتی جاہ ۽ بلے آئی بلوچی اکیڈمی ۽ رازمین دیگ پداشہر ۽
تانکہ اکیڈمی ۽ ماڑی مک انت ہرکے ۽ جم آراکپیت، ہرکے آئی تہ ۽ نندیت آ اختر جان ۽
راٹم ۽ نیک دعائی یے کنت۔ اختر جان ۽ ہے گوئیں دگہ کارانی تہ ۽ یک کارے اکیڈمی ۽
گرانٹ (کمک) ۽ دہ سری و دیگ انت۔ علاج ۽ نوکری پہ لہیناں انگت بے نہ انت۔
اے اختر جان ۽ اکاونٹ ۽ Plus marking انت اکیڈمی ۽ رازمین رست، بند گیگ ۽
چوں چوکیداری گت۔ آئی گون گاڑی شود و کاں چیر بوئی ۽ لیب ۽ پداولجہ دشتی ۽ کونہ ۽ ڈپٹی
کمشنری ۽ زمانگ ۽ آئی گر ۽ دار..... آوہاں بند گیگ ۽ آوڑ ۽ چوکیداری گت ۽ رند ۽
اکیڈمی ۽ چیئر مین بوت ۽ چوکیداری ۽ لگ ات بلے ماے گپ سنکتانی دپ ۽ اشکت کہ
آشریں منظمے نہ انت۔ بازیں چیز ارزاں زورگی نہ انت ارزاں اش زوریت ۽ بازیں چیز کہ
گران نہ انت۔ گران اش زوریت۔ آوتی سنکتانی یک ٹولی یے پابند انت۔ اے بلکیس
راست بہ بنت یا مہ بنت بلے اے گپ کہ بند گیگ ۽ اکیڈمی ۽ راباز باز و ہداتگ۔ جند ۽
کاروبار جند ۽ ماہتاگ، جند ۽ کٹم ہم متاثر بوتگ انت۔ بند گیگ ۽ کہ اینکہ و ہداتگ منی دل ۽
آیوکیس و ہد ۽ چیئر مین اینکہ و ہدات نہ کنت۔ ہماٹریک Track ۽ سرا کہ دشتی صاحب ۽
اکیڈمی ۽ ایر کتگ۔ بند گیگ ۽ جہدانی مستریں شون ہے بوتگ کہ چہ ہماراہ ۽ گسر مہ بیت ۽
دلمچی ۽ ایمنی ۽ روان بہ بیت۔ آئی نوکتریں ہون اکیڈمی ۽ تہ ۽ آوڑتگ ہم منی مول ۽ مراد
بند گیگ ۽ بالا بندی نہ انت ۽ نہ کہ آ بہتامانی پتہ دیگ انت کہ آ بند گیگ ۽ نام ۽

انت۔ آ اکیڈمی ء ہر ہر کار ء گون بوٹگ آئی انچو مگز ماری کنگ انچو ہیدر پچی کنگ۔

من کہ چہ شال ء سستاں، گڈ سستاں، ماہتاک بلوچی ء نکان پہ من اتک انت بلے منی جند ء ولجہ بند گیگ ء راے سلاہ دات کہ آ یک سنگتے گچین بہ کنت کہ آ شال ء بہ بیت ء وہد دات بہ کنت۔ اے بابت ء سنکتانی یک دراجیس رے بلوچی ء ہوار کپگ ء سیدگ ء ہر کسی جتا بوہگ ء سبب جتا بلے ہتھیں گپ ایش انت کہ کارکنان ء بازیں ہمکار یکے دومی ء پہم انت۔ ہمے یکے دومی ء نہ پہمگ ء.....

بلوچی ء نشتہ رہند نہ بوہگ ء ہم زبان ء تہ ء بازیں جیڑہ آرتگ انت ء برے برے انچیں جیڑہ پروف ء نہ گرگ ء ہم ودی کنگ انت۔ انچو کہ دستکاری ء دوج ء دوچک مزین ہورت کاری یے ہے پیم پروف ء گرگ انت۔ سک کم بیت کہ پروف جیڑہ ہے پاد بہ کنت۔ یکبرے زمانہ بلوچی ء وہد ء انچیں جیڑہ پاد اتلگ ات ء رند ء دگہ برے بلوچی ء تہ ء گوں ولجہ بدل خان ء ولجہ بدل خان ء مت ء آئی لوگ ء ہم شتگاں بلے آئی جند ء دچار نہ وارت ء آئی برات پداد گہ گونگے حق ء را ادا کت کہ آئی سرا دگہ برے گپ بیت۔

شال ء یکبرے من یک شاعرے دیست، بُرت ہونل ء چاہ وارینت گپ گپ ء تہ ء گشت ء۔ ذی بند گیگ ء من ء بغل ء کنگ چاہ ء آپ ء تام کنگ۔ بلے مرچی چبہ نیاؤرتگ ء۔ من آراد لبڈی دات کہ اگاں آ مردم ء را بے حیال مہ کنت گڈا چون بند گیگ بوت کنت۔ آے پیم ء من وتی حیال ء آدمرد ء دل ء چل ششت انت۔

برے برے تو بلوچی ء دفتر ء یا بند گیگ ء لوگ ء فون کنے گڈا تئی دل ء بند گیگ وت کُشگ ء انت کہ ولجہ بند گیگ ادا نہ انت۔ بازیں مردماں باور ہم نہ بیت بلے آ کہ زان

انت گڈا اصلیں گپ ایش انت کہ آئی درسیں براتانی گالوار ہے پیم انت کہ تو بکش ے
 بندیک نمبریک، بندیک نمبر دو، بندیک نمبر سے ے ہے پیم دیم ے روان کن بلے سنگتے ے
 اے گشگ نہ زاناں چتکہ راست انت کہ بندیک چمے گالوار ے یکسانیت ے برے برے بلا ہیں
 نپ زوریت۔ بہر حال خدا بہ زانت

یک وہدے بندیک گوں گامیشاں باز دزگت ات سیا ہیں گامیش، بوریں
 گامیش، ڈیری فارم برو برات۔ سہب ے بریگاہ ے حاضری المی ات۔ آہانی سر ے دست ے ایر
 مشگ آہان ے پیشکارگ راست کہ دلی دلجی ے کارانت۔ بندیک ے گپ جنگ من سبک
 زرتگ بلے وہدیکہ من وت رند ترا ہے تجربہ ے گوستگاں گڈا من بندیک ے ہے نوکیں دنیا
 ے مشکولی ے شری ے سر پد بوتگاں۔

دلجہ بندیک ے وتی اسپیت پوشی سرجمی ے برجاہ داشتگ۔ اسپیت رنگیں گڈاں ابیدوگہ
 رنگیں گڈا گورانہ کنت۔ مودو ہیر اسپیت انت ے بروت ے ریشاں ہم ہے مودانی ہمراہ داری
 کتگ۔ اے داب ے انگت اسپیتس واسکٹ ے ہم گڈا کنت ے اسپیتس کلاہ ے ہم سر ے کنت۔ ہے
 اسپتی ے شوچ ے آئی وتی گاڑی ے رنگ ہم اسپیت کتگ۔ خدا ہے اسپیت پوشی ے بہ رکات۔

کشت کہ بندیک چا کہ اکیڈمی ے کماش بوتگ چہ شاعر ے ادیباں ے چہ شاعر ے ادیب
 دوستاں یک گڈا بوہان انت۔ اکیڈمی ے بلڈنگ ے اسکالر لاج ے آ ہے شاعر ے لہز انتانی
 آمیزبانی ے کنگ ے نہ انت کہ پیش ے پہ اے ٹولی ے کتگ ے۔ اکیڈمی ے ذمہ واریاں
 آرا لچار کتگ کہ وت ے درامہ کنت زانہ؟ بلے چو کہ سید کشیت

”بال کنے بال کنے“

کجا روئے؟

آخر کہ زمین ء کائے!“

نوں پدا ہما بند گیگ، ہما شاعر ء لہز انت انت اُنت۔ بلے منی دل ء اے آئی وتی کماشی ء
راپولنگ بوہگ ء دارگ ء واستا حفاظتی کارے بوتگ (بکند ءے؟)

ولجہ بند گیگ ء راماہتاک بلوچی ء شونکاری ء باز معتبر کنگ۔ ہے معتبری ء آ علمی
مردمانی سرپ ء اوشتوک انت ء برے برے پوسٹ گریجویٹیشن چکاسانی External یاچہ
در ء آ ہتکلیں چکاس گروک ہم بیت۔ آستر کہ علمی مردمانی سزپ ء اوشتوک انت بلے بیا کہ
لہتیں ہلکہ انچیں است انت کہ آرادام چیلنج کن انت۔ بند گیگ ء نر میں لہجہ ء گالوار ء تران
ء داب چہ بند گیگ ء صبر، لہجی ء دلکشی ء لوٹ ء کن انت بلے برے برے بند گیگ کہ زہر
گپت گڈامنی دل ء آ توازہ کنگ ء انت۔ آئی بالاج ء را اسلام آباد ء وانینگ ء بیگر ء را
بلوچی ء مزین جگ بڈ ء داگ۔ بیگر اے Field ء لیٹی یے ستر بہ بیت بلے چکے۔ آ را
ارزانیں پیسے ء ریپینگ ہم بوتگ بلے وہدے آ را وہد بہ رسیت ء کے ہیلکاری گڈا بیگر آپ
ء تہ ء اے آئی مزین کارانی تہ ء کارے کہ آلوٹیت کہ آئی چکت بہ وان انت ہر ہر
ساعت ء کون کنگ ء چک ء پد نہ بیت۔ انچو کہ بند گیگ چہ مذہبی مردماں تجیت ہے پیم چہ
ادبی جنگ ء چہ ادبی ”ڈھلی ء سرناہیاں“ تجیت۔ آئی وتی ہراہیں وہدانی سنگت کدی ہم نہ
شمشنگ انت۔ باز کم مردم ء سراپاور ء بھیسہ داریت اگاں بھیسہ داریت گڈا چماں
بند کنت۔ اگاں بھیسہ نہ داریت گڈا پہک نہ داریت۔ ولجہ بند گیگ ”رگ“ ء باز منوک
انت۔ ہمیشی آئی زند ء اندر ء دلرنجی ہم آرتگ بلے ہیاں و ہیاں انت۔ اے میکروچے ء جوڑ

نہ بنت بلکیس ایشانی روٹگ جنگ ء پالش بوہگ ء سالانی سال پکار انت۔

ولجہ بندگی ء چتے مہ لگات، درملکی ترء تاب ء بازموہ رستگ۔ برے برے ماہانی

ماہ اودانہ انت۔ فون کنے پسہ رسیت لندن ء انت، اٹلی ء انت، فرانس ء انت، ماسکتاں ہر

وہدء آرا "آپ ء ہاک" ء گپ جنگ بلے بیا کہ آراوتی سفرنامہ الم ء ردء بندگی لوٹیت

چیا کہ ماں بلوچی ء سفرنامہ ء پڑ، ہورک انت ء بندگی اے کارء بازارزانی ء گوں کت کنت

اگاں دل بہ کنت۔

اسحاق محمود

یک وہدے ات سیاست گوں اسحاق ء انچو ہمکر نچ ات کہ آئی دُریں ادبی کارغ
 برکت غ بودے براہینت انت بلے نوں آدہد ء تہچہ کنگ۔ انچو یک وہدے لاپ ء جیرہہ ء
 ہم آرایوار کنگ بلے اے وہد ء ہم نوں وت ء رابیکواہ کنگ۔ بزاں اسحاق ء دست ء نہ
 سیاست تنگ، نہ ادب غ نہ کہ لاپ۔ ڈو لے نہ ڈو لے آئی وتی سیادی غ نزکی گوں اے
 تمہباں داشنگ شاعری ء و شرساتنگ ات۔ وتی نگ ء تہ ء لہز انکی صف بندی ء پیشو کے
 ات بلے آئی وتی ہے کرد ء ر ایرجیک کت۔ پیش ء نہ پہ وت ات غ نہ پہ وتی خاندان ء۔
 بلے نوں آداب نہ انت۔ آئی کاپر ء شکل بدل بوتنگ۔ اول ء کاپر ء چیر ء زمین ء سراسر اکرزان
 بوتنگ، مرچاں کاپر ء چیر ء سینٹ ء پکائیں فرش ء کرسی ء سرانندیت۔ ساری ء ہم ”تینگ“ ء
 چک غ پد نہ بوتنگ۔ نوں ہم وت ء راہوشامی نہ کت غ پہ تینگ ء نیون لوہیت۔ ہروڑیں
 دیوان وتی لوگ ء داریت۔ مسکراہ ء کپیت گڈاباز مسکراہ کت۔ آئی ء پیشکان ء بازار ء یک
 شریں ٹولی یے داشنگ کہ اے ”لنگن“ ڈو لین انت بزاں کسانیں غ مز نہیں گنوک..... آہاں
 چاہ غ چلیم کاہ غ کدیم کت۔ اے پیم ء ہے نگ ء شپانگی ء وشی غ لذت زوریت۔ چوناء و
 نگ ء معتبر انت۔ آئی دیوان ء وڑوڑیں فیصلہ بنت کہ بازینے ء تاوانی کن انت غ باز ء را
 سد گنجیں نپ ء بکش انت۔ برے برے سھن (طلاق) گرغ کائی، حق گرغ کائی، خرچ
 گر و کائی ء بازیں د کہ گرغ کائیانی بیچار بیت۔

یک وہدے ات کہ وت چه مردیں چُک و دادع ز بہر ات بلے مرچاں (خدا بہ
 رکات) یک مردیں چُکے ہست نئے کہ نامے ”آریا“ ایر کنگ۔ وتی نزیکیں عزیزانی چکاں
 آئی اے کمی و راپور کنگ ات چیا کہ ہر وہداں ساڑی اتنت و ہر وہداں چه آئی نہ ایوک کمک
 اش زرت بلکیں سلاہ اش ہم زرت۔ آریا تاں مزن بیت آرا انگت و پدامنی دل و گیشتر
 ہے چُکانی سراتکہ (Depend) کنگ کپیت۔

آئی شتریں بالاد و خاصیں شغلانی تہ و خیالانی دنیا و بوہگ یک خاصیں
 گپتے۔ برے برے مانتگ و پیشکان و کچ و کشارکاری و ڈرپنگ سٹم (Dripping
 system) جوڑ کنگ۔ برے برے چه ٹائیڈل آپ و بجلی پیدا کنگ۔ اے سماجی علم و
 دست گرگ و آئی نہ تہنا کتاب زرتگ بلکیں عملی صورت و ہر جاہ کہ موھے رستگ نئے، بہر
 زرتگ نئے۔ وتی دکانی کلنڈ و راکم کم وہددانگ نئے بلے ہے آئی چه وتی مگ و درنیا ہگ و
 مہتریں نیون انت ہم۔ اگاں آئی ہر سنگتے و راگندگ و ہب انت گڈ بروت
 ہمودا۔ ”بروت ہمودا کہ ملک بلوچی انت“

مُرگ و کاریل نئے دات گیس و کاروبار و دزگٹ بوت۔ خدا و زمینان و برکتے
 مان گت۔ نوں نوکیں نوکیں منصوبہ بانی ہا ترا وتی فکر و کیت و تاچینان انت۔ آئی سیاست
 و سنگت آئی نوین سیاست و آگ و گیش و ش بنت بلے آئی ادبی و ذاتی سنگت آرا چه
 سیاست و میدانان تاچینگ لوٹ انت چیا کہ ادا ایشانی مفاد انت، اودا آیانی دلچسپی و کف
 اسحاق بلکیں شتریں سیاست زانتے بوت مہ کنت چیا کہ آئی ذہنی ردوم انچیں ہلکواں
 بوتگ، آئی سماجی جاور، لوگی جیڑھ، برات و مرک اے درساں آ انچو انگر کنگ کہ پر آئی

”سلا متیں میزبانی“ ء کردار سر کنیت ء آئی وتی چه ہے کردار ء چھجر چھجر نا انصافی نہ کنگ انت۔ گہرا جے جوڑ کنگ ءے، تلاھے ہست ءے، بلے انگت ہشت پھتہ کنگ ء بھٹی یے منصوبہ ء داریت۔ برے برے ملارانی تہ ء آرا سنگت کشت کہ یک اسحاق ءے، یک دماغے، یک بالادے..... تووت ء چٹکے بہراں بہر کن ءے، پتہ ء بس کندیت۔

فاؤل (Foul) کنگ مئے سنکتانی سرشت ء تہ ء مان انت۔ وہدے وہدے انچیں مزنیں بلنڈر/ فاؤل کہ کنت گڈاشپ ء نیم ء یاسہب ء مہلا مہلائی ء چه لوگ ء در کنیت تانکہ آگندگ مہ بیت۔ لہتیں روچاں وتی سنکتانی گورائند ء پادا کنت۔ آنگو آ آپ سگریت اینگو پر آئی ہما چا گرد فتح بیت ء ہما پیم ء ملان ملان ء روت..... ء سنکتانی مزنیں دردوارے بوتگ ء است انت۔ برے ہے سنکتان ء زبان ء سر از مین ءے ہیرأت کنگ ء داتگ ء برے بانڈ پیپرانی سر ء بلے آئی لہتیں نزیکیں سنگت کشت کہ بانڈ پیپری آئی سنگت چه آئی شگو سنگ انت ء نون آئی سنگت ہما انت کہ زبان ء سر اداتگ انت ءے..... اسحاق ضلعی لیبر کونسلر ہم بوتگ۔ تیوگیں ضلع ء ایشی گچینکاری بوتگ ات۔ آئی چه وتی ضلع ناظم ء ہم دووٹ گیش گپتگ۔ اے بابت ء آگشیت کہ دو شاعران منی گیشتر عزت کنگ ء من ء اے بکشا تگ انت۔

چه بیدار ء ترند آپ ء کش ء مشکوک ء را ہم عزت بکشائیت۔ اے کار ء آ انچو بے سائی ء کنت کہ چیر گچ ء چیر ء دور دنت ءے گپ گپانی تہ ء تو انگت بے سمائے۔ بلے برے برے گوں باز دلیری ء ہما تہت ء لتاریت ءے کہ تو ہمائی سراوسپ ءے۔ تئی ہشت۔ ہشت ورگ سچ آئی چم ء نظر اں نہیت ء انگت دگہ بلاہ بدے سگریٹ ء آئی دو تانی ء ہم.....

پکنگ ۽ بازھٻ ۽ داريت بلے گوں سنکناں۔ یا و آ راسیاسی مردم گون بہ بنت یا
 آ ر ادب ۽ یا کہ آ ر ازمکار ۽ فنکارانی ٹولی یے۔ تانکہ تزند آپ ہست ۽ رسیت، دؤر چلیت
 ، آ ر وگ ۽ نام ۽ نہ گپت بلے من اشلنگ، اشلنگ چے بلکیں دیستگ کہ نوں آ برے برے
 چہ تزند آپ ۽ ہزیت ۽ تجیت۔ اے نو کتریں بدلی یے انت اسحاق ۽ تہ ۽۔

اسحاق بحث ۽ کپیت، دلیل و دنت بلے کار نیگی، رسل، سارتر، راسپوٹن، یونگ
 ، لینن ۽ مارکس، رجنیش ہر کسی گپ ۽ کنت برے برے آ ہنچو اعتبار
 Authenticity ۽ گپ کنت ۽ اگاں آ راجست بہ گرنے کہ تو ایشی ۽ چون زان نئے؟ گڈا
 اے گشگ ۽ ہم چک ۽ پد نہ بیت کہ ”اے و مئے وتی برادری ۽ مردم آنت“۔

اسحاق ۽ بازیں کار ۽ بار پہ لاپ ۽ جمل ۽ کنگ انت۔ زمانگے ٹھیکداری یے کنگ
 ۽ پدا ٹچر بزاں ماسٹر ہم بوتگ۔ مئے چا گرد ۽ ماسٹر انچیں نامے کہ اگاں مردم ۽۔ لچ ات گڑا
 تاں لب ۽ قبر ۽ یل نہ دنت۔ آئی کسانیں چک و ایننگ۔ ہے گنز ۽ گوں آئی بازیں یات
 آنت۔ بلے و ہدے بتلگ انت سخ“ ۽ داستا امبا ۽ شوہاز ۽ ماچہ پیشکان ۽ گنز ۽ شتیں گڈا
 ماپکنکی حسابے ۽ شتیں بزاں مانیمر وچ ۽ نان ۽ جنگل ۽ در چکانی مہمان بوتیں مہمانداری ۽
 چا گرد ۽ تہ ۽ جوانیں دودانی پزشت ۽ پرش (چو مہمانداری ۽ دگہ) ۽ سرامادوئیں اندر اندر ۽
 سچگ ۽ اتیں بلے زبان داشتگ ات کہ کیے ساری ۽ بندات نئے بکنت۔

ہے ساری ۽ بندات کنگ ۽ سرا کچ ۽ یک گپے بازیات کپیت۔ اسحاق گوں وتی
 یک عزیزے ۽ اتلگ ات۔ آئی نوکری ۽ جیڑھ ات۔ بلوچی ۽ چوہا چاچ ۽ ”شپ ۽ سچ نئے
 سچ نئے، سبب ۽ سچ نیست۔ شپ ۽“ ماگپ ۽ ہبر و دُرس گیشینت آنت پدا ہما دلجہ کار ۽ دیم ۽

گپ کنگ ء بارگیک کہ اُتک۔ من آرا کشاں تو گپ جن، آمن ء اشارہ کنت کہ تو گپ جن۔ بزاں گول مادونیناں اے گپ بوت نہ بوت کہ ”ماتراتنی چاہ ء پان ء دمن“..... وہد ء بہ چار رشوت ء نام ہم چاہ ء پان انت ء انگت مسترین ظلم کہ یا من یا اسحاق ولجہ کار ء و ش بہ کنہیں، واہ ڈے وہد تر اسلام انت۔ خیر گول ماچوش نہ بوت۔ آچک ء نو کوری شت ماد کجی ء نشت ء آپر ء سر گراں کنان ء آ تسلا دات کہ ”لبا! تنی قسمت ء انچومان بوتگ۔“

انچو دری مردمانی عزت ء کنت کہ من ء سک دوست بیت۔ اصلیں گپ عزت ء ایش انت کہ مانماندھیں ء وتی در شان ء اگاں سبکیں وڑے بہ کنیں گڈا شتر نہ بیت۔ آئی لگ ء ہر ڈر ملکی یے بنیت۔ آئی ء گول دچار کپیت۔ آرا بیا ء بخیر کنت ء ہر وڑیں کمک ء و استا ساڑی بیت۔ چریشی ابید لگ ء ریکارڈ دارگ ء نا جوڑی ء ہم آرا گور جنگ چوکہ پیشکان ء یک میٹگے ء راتاں وہدے آپ ء جیر ہا ت۔ آئی سبب یک شے ات کہ میگ ء آپ ء دیم ء چوکوہ ء مک ات۔ پدالہتیں سنکتانی ہمت ء محنت ء ہے سنگ کہ دریافت بوت گڈا عزت ء احترام ء سرا ہے ناشریں سنگ کہ اینکہ وہداں مہلوک نئے جنجال کنگ، ریکارڈ روم بزاں بلدیہ ء دفتر ء پے نمائش نیگی ء پے عبرت نیگی ایرانت۔ انچیں گپے دگہ مارے بیگ انت کہ آئی ء راہم بازیں عزت ء احترام دیگ بوتگ۔

ادب ء لہز انک ء گول آئی دل پہکی ء راجج شک نیست سچ گت نیست بلے بیا کہ ہر وہد ء سُرینو کے لوہیت۔ گام گام سُرینے نئے گڈا شتریں شتریں تخلیقات دیم ء کاریت۔ وتی کلاسیکل شاعری ء سرپد انت۔ آئی جوان ترین کارانی تہ ء یک کارے آئی رجانک انت۔ آزما زکانی رجانک ء نہ تہنا شرکت بلکیں آزما نک ء جند ء گچین ء

شرتر کنت - یک و ہدے ادبی صورت ء ولجہ غنی پرواز ء دست ء بیعت ء کنگ ات
 ء۔ بلے رند ء انچو آئی وتی سیاسی دیم تاب دات انچو ادبی ہم۔ آ و ہداں کہ اسحاق
 سرجمیں آشوبی یے ات گڈ اعطاشاد ء یک پر بندے

۔ ہتی میں بام تا کجا رستگ

جی تنی نام تا کجا رستگ

(یا)

شائتلیں دام تا کجا رستگ

ہے پر بند ء بازگشت ء آئی وتی ultra آشوبی ء ثبوت ء پر بند نو لیس اتگ ء ہے
 پر بند ء را ولجہ عطا شاد ء بلوچی ء ماسٹر پیسانی تہ ء شمار کنگ ات۔ بلے رند ء کہ و ہدے
 ماہتا ک بلوچی ء یک نیشتا نکے ء ہے پر بند کہ ولجہ عطا شاد ء گشتگ، آئی Back
 ground در اتک گڈا آئی وتی ردی ء منو گری (اعتراف) ہر جاہ گت۔ اے و آئی مزنی
 ات بلے آئی عطا شاد ء سرٹیکٹ ہم وتی واستا ہر جاہ ہم دیم ء آرت گوں۔

اسحاق بازیں چیزانی بابت ء دیر دیراں ٹوہنگ لوٹیت آوت انچیں گراں تے کہ
 برے برے چو گوک ء شت کنگ لوٹیت بلے اچ ایٹی ابید ہمنکہ مہروان ہم است انت کہ
 و پئے چہ کندگ ء ہو رک نہ انت

۔ من گریگ ء گریگ دل ء

گریگ دل ء تا بانگواہ

..... بلے زان ءے چیا؟ چیا کہ اسحاق ء ہمیں مردے ء رانہ تہنا کسے ء گشتن ء بلیں، آوار جنگلی

کاراں ہم نامزد کنگ بوتنگ۔ آگاں دلپروش بوتیس گڈا اے چاگرد و نشت ئے نہ گت۔ دل و
 ! بوتنگ چیا کہ اے وڑیں گپ و ہبر پہ پینمبر و مزنیں مردماں گشگ بوتنگ۔ من و آ و انسانیں۔
 ”سیپان“ آئی کتاب و اولی نام بوتنگ کہ شاعری بیگ انت بلے اے سیپان آئی
 پدا بدلیتنگ و وتی کتاب و نام ”بیا“ ایر کنگ۔ اینکہ و ہد و اگاں پر بنداں حیاں بکن ئے گڈا
 سیپان و بیاد و بوت کن انت و دو اتک کن انت بلے زاناں پر چے دل نہ زوریت۔ وتی ریشا
 ساہگ و قضا نہ کنت۔ انچو آ انکا س جنگ و ہم۔ بلے و ہد و و ہد و کہ دگہ دمگے
 در کنت یا بہتیں روچانی پکنک و بروت گڈا آئی برز و چکانٹیں بالاد چارگ و لائق بیت بلے
 اے حساب و ہم من گشاں آئی تزکی و مہروانی لائق سئیل انت گوں بازیں بے رحمیاں۔
 گڈا سرا من اسحاق و حاترا آئی جند و بندے و ٹکڑے دیم و کاراں۔

۔ مرچاں پھل و گلاب ڈکال انت

شر و شرانت حراب ڈکال انت

بزرگی و عزم و بے بزرگی

غوث بخش صابر

چہ مجھ و اشکر و کانجواں غوث بخش صابر کدی در آتنگ و جلگہیں شال و شاہگانیں
 بازارانی سُرگیں بریگاہ و نگر ہیں سہبانی میار بوتگ، وت بزانت بلے ایٹی شاہدی ولجہ عطا شاد و
 صورت خان مری و داتگ گڈا اثر نہ داتگ۔ عطا شاد چوناء و باز مزینیں مردے بوتگ۔ کے
 گشتگ و گڈا باز گشتگ و، بلے من آرا باز یں مردمانی گشتگ و ہواری و غوث بخش صابر
 و شودگ و اشگتگ۔ عطاء آرا ششتگ و بے کس اس ششتگ۔ چہ ہے شودگاں آئی و انچگ و
 پراہمی و تہ و کز چک انچواتگ و میہ بوتگ أنت کہ تاں اے و ہدی ہست و حیات أنت۔
 ولجہ غوث بخش صابر ادب و تاریخ و وتی ہمرائی و کاریت گوں، آئی وتی سرہمائیں
 کہ چو چلتن و بزرگتگ، بل کہ مردار و ہمساہگ انت بلے سر و را چو چلتن و گونگ و داتگ،
 چن و لاج کتگ، مڑ و جنگ کتگ، منصوبہ بندی کتگ تاکہ انچو آئی اے خداداتیں ملک و بلا
 بلا ہیں ادبی داد دست گچگ أنت۔

اردو و مردماں گشتگ ”آثار کہہ رہے ہیں عمارت عظیم تھی“، صابر و بالاد و شین
 رواجانی گندگ و اردو و ہے ٹکریات کنیت بلے ”تھی“ جاگہ و گوں ”ہے“ و۔ انوں یک
 روچے اسکرین و سراد یستوں من بہہ نمتاں۔ صابر و آ صابر نہ ات کہ مادیت ماں شال و دل
 تہیں بازاراں۔ انوں آئی گلن انچو توک و شتگ أنت چو کہ کسانیں چکائی بال یا بول اندر و
 لپیت۔ آئی تواریتہ و ہما گزند، ہما گرانی، ہما توان، ہما مردانگی، ہما مڑا ہما پیم بر جاہ ات کہ ماہما

وہاں دیستگ ات۔ بلوچ ء کشتگ کہ ”سرء مود ء دپ ء دنناں وفانست“..... ہے پیم ء
ایشاں گوں صابر ء ستر کہ بے وفائی کتگ بلے آواز ء توار ء وتی وفاداشتگ۔ قول ء قاضی، پری
رواجیں صابر اگاں ملگ ء کبگی لڈگانی نیت ء بندیت گڈاچوشیکو میں مرگ ء بیت۔ ایشی ء
ہم آرا ماں ریڈیو اسٹیشن ء چو جاپانی۔ لبان ء لچنگ ء کمک نہ کتگ بلکن ہما توار ء..... بلکن
اے عمر ء ہم آئی بے کسائیں و ہد ء بے و ہدیں کار کتگ ء آرا وڑیں تو ان بکشا تگ۔

کشت کہ غوث بخش صابر کس ء ناراز کت نہ کنت۔ زرز ء انسانی ضرورتے ء انچو
آئی ہم ضرورت انت۔ زرز ء ہا ترا آئی گت ء یک و ہدے انچیں ریڈیو پروگرامے کپتگ
ات کہ مرد ماں صابر نادوست کت۔ مردم لاچاریاں نزان انت..... منی دل ء صابر ء
لاچاریاں آرا بلوچی ء شپ ء پروگرام سر ء دانگ ء پدا آئی ہم چوش روا جیں مہری ء اے
بار ء کتگ ء وت ء راہر و ہد تیار ء ساڑی کتگ۔ ہے واستا کت انت کہ آوتی کتا بے ہم
دات کنت، آوتی ڈرامہ یا نبشتا نک ء ہم..... بقول ء واجھے تھیس ء نبشتہ ہم آئی ء پے ہچے نہ
انت۔ ء آاے فیلڈ (Field) ء انچیں زانکارے کہ یکے نہ دو، دو سے، سے پہلواناں
یکیں دست ء داریت۔ اے درگت ء آہانی درور، ”بلوچی ادب میں تنقید نگاری“ انت۔

کشت کہ زینت ء آئی جنڈ ء نام 109 یک صد ء نہہ براں آرتگ۔ ء آئی کتا بانی نام
72 پتا د ء دو براں۔ اے پیم ء آئی 181 یک صد ء ہشتد ء یک براں آریات کتگ
و ہدیکہ کتا ب ء جنڈ ء تاک 414 چار صد ء چار دہ انت۔ آہے جُست ء کن انت کہ اے ولجہ
ء کار ء باز انت بلے زانہ چہ میر گل خان نصیر، سید ہاشمی، عطا شاد، مراد ساحر، کریم دشتی ء ایدگہ
مُر تگیں ء زندگیناں چے ہمکنہ گیش انت یا..... انچیں کپانی پدگوانک انت کہ باز مردم کشتیت

کہ صابرؔ نا پگ بلوچستان یونیورسٹی ء کلن انت ء باز کشیت اناں۔ اے زینت ء بودنا کی
انت کہ آئی سر روت سیاہگ نہ روت۔

ٹیلی ویژن ء گیشتر مشاعر اں بہر زوریت۔ اسٹیشن ء تہ ء پترگ ء ساری صابر ء
چارگ ء پداچہ میک اپ روم ء در آگ ء رند ء چارگ..... اے یکیں مردم ء دوندارہ انت
بزاں انچوشپ ء روج، انچوسیاہ ء اسپت، انچوشر ء ہراب، انچوزمین ء آسمان۔ ہے پیم میک
اپ روم ء پترگ ء سر ء در آگ ء نقشہ دگر دگر بنت۔ ہے پیم وہدے آوتی کمرہ ء نشنگ آئی
ندارہ چارگ ء لائق انت ء چہ وجہ بشیر احمد ء دفتر ء در آتگ انت ہم آچارگ ء لائق بوتگ۔
صابر چیز ء پلگارگ ء زانت۔ آئی ہے خوبی ء شری ء نہ تہنا آئی جند ء راکار
دانگ بلکیں راجی ہڈ متے ء رابالاد دانگ اسٹیشن ء بازیں ٹیپ چہ مشکاں رکنگ انت ہے
سبب ء بازیں ڈرامہ کہ مے لیزانک ء مزن مزین ناماں نویس اتگ انت، چہ رمیزاں
رکینگ انت ء کتابی شکل ء دروشم ء آرتگ انت ء۔ صابر ء اے کار لائق ء توسیپ
انت بے چشمیں مردم سک کم انت کہ صابر ء راشا باشی بہ دنت۔

بولان میڈیکل کالج ء مے وانگ ء دور ات۔ نیمروج ء نان وارنگ ات
ماسکتانی یک ٹولی یے روتا پ ء روج ء برانزانی منت وار بوہگ ء اتیں۔ گاڑی یے ء چے
ایر اتگ ء نہ سلام نہ دعابس.....

”یار! من تئی چارگ ء ادا اتگاں!“

”خیر انت؟“

”خیر نہ انت نہ..... بابا“

من ہے دل و گشت کہ زانہ و ولجہ و مردے ناجوڑانت و آرامنی کمک و کارانت
پہ ہسپتال یگی۔ بلے منی گمان پہک رد بوت۔ سوج گپتوں۔

”کجام وارڈ و ہاترا کارانت؟“

”فضل جان وارڈ و نا..... بلکیں من و ولجہ بشیر احمد چھٹی دیگ و نہ انت“

”من و کسانیں مردے آں تئی سفارش و کت نہ کنناں؟“

”نایار! من شہر و دریک کانفرنس و روگی آں۔ من و ولجہ کشیت، وتی بدل و بہ دے۔ من
بدل چہ کجا بیاراں؟“

”صابر صاحب! تو و بے بدل و تئی بدل کئے بوت کت۔“

”تو اے کاگد و سرانہشتہ بکن کہ من اسکرپٹ و نویسگ و ذمہ واری و زوراں گڈامن و
یل و نت۔“

”صابر صاحب! پرے کسانیں گپ و تو و ت و جنجال و مہ کتیں من و فون کتیں۔“

”من دہ براں نہشتہ کت دات“

”دہ برے نویسگ بے نہ انت کارکنگ ہم لوہیت!“

”حاضر ولجہ!“

(من بیدار و اے بند و نت)

”تو سُرین لنفان و من و چکاس

پہ تئی ہر گوانک و جناں صد گام“

و پدا من آئی در خواست و سراپشتی نیمگ و نہشت کہ صابر و ادا نہ بوہگ و آئی اسکرپٹ و

نبشتہ ء ذمہ وار مناں۔ صابر نیک دعا دیان ء شت۔ اول سراں ماھیال نہ گت بلے رند ء کہ
 روان بوت گڈا مسر ء نیم سریں دہ یازدہ کسان کسانیں صابر ک دیست چک ء نماسر گانی
 دروشم ء یا محلہ ء چکائی دروشم ء۔ نوں من کہ جیراں من دمان ء پرے مسئلہ ء گیشواری ء
 سراں کہ آرا لے عمر ء اینکہ کار ء چیا ضرورت انت؟۔

صابر چوش و باز شریں مردے۔ غریبیں مردے بلے برے برے وحدے آئی
 گوارا در آمدیں زالبو لے نندوک بیت اسٹیشن ء آئی کمرہ ء گڈا آراپشک نہ داریت۔ ہے
 برز ء واقعہ کہ من گشتوں ہمیشی ء رادیر نہ ات۔ صابر صاحب ء چہ شہر ء در کانفرنس ء بہر
 زرنگ ء اتلگ ات۔ آپدا وتی ہما آب وتاب ء سر ء ات۔ نوں آئی یک ریڈیوی
 مشاعرے رد ء بندات۔ مبارک قاضی، منیر مومن، کہدہ علی، اسلم ابرار ء ایدگہ ستکتان ء
 مشاعرہ ء کنٹریکٹ دیگ بوت انت۔ دیوان ء بہر زور کیس مردمانی کساس زانگ نہ بوت
 کہ کم انت یا گیش انت۔ من وتی کارکنگ ء نشتگ اتاں۔ صابر اتک منی گوارا کہ مرچی
 مشاعرہ انت۔ من در اینت شرانت۔ گڈا من ء سگتے ء اھوتی گشت کہ ماکنٹریکٹ دستخط
 کنگ۔ ایساں صبا دشتیاری ء آگ باور نہ انت تراہائی جاگہ ء اسٹپنی اش کنگ۔ ورنائی ء
 بارگ ات مناہے گپ تو رات۔ ماسکتاں شہور کیے گت کہ اگاں آ انچو بکشیت کہ صبا مہیت
 گڈا تو گونے تہ، مادرس پادکائیں روئیں۔ بلے شعری دیوان نہ بیت۔ ہمائی دفتر ء
 وہدے من آراہے جُست گت تہ آئی انچوش گشت، من پادا تکاں۔ منی کچی ء آ سنگت پاد
 اتک انت۔ مادرس ملان ملان ء دراکلیں۔ آ غریب پشت ء توار جنان ات ء مادرس
 چک ء رانہ ترینگ ء فیصلہ ء پچی ء روان اتیں۔ ما پشت ماندات شتیں بلے ایدگہ روج ء ہال

گرگ ءے آتکس گڈا ماچہ آئی پیشانی ء کرچکاں موسم ء گمان کت کہ ولجہ بشیر احمد ء آراچکھ
 نازینگ ء چکھ ژا مبلینگ - بلے ما آراے مارگ مارینت کہ لہتس روج ساری ما آئی ء
 اسکرپٹ نبشتہ ء کار شرتگ ات آئی احسان ء بدل اے پیم دات - حالانکہ بلوچ
 کشیت - ”بانجی بدلے، گندوک عوضے“

دروگ برگردن -، قاضی - قاضی کشیت کہ من ء صابر یک درزی یے گواراشیں
 گڈا آ مرد ء مارا باز بیا ء پخیر کت - پدا ولجہ صابر ء را کوٹے آ ورت ء دات ءے - منی بڑ ء
 کوٹ ء یک آ ستونکے کسان ء یک آ ستونکے مزن ات - من و ہدے اے مارت تہ من
 صابر ء گشتوں - آ ٹیلر ماسٹر ء سراز ہر گپت - گز ء نہرانی ورگ ء پدا آئی ء گشت -

”ولجہ ماتئی ماپ گپتگ - تو جنجال بے آ کوٹی ء برو، گور ءے بہ کن ء بیا“ آئی صابر
 ء را گوں کوٹ ء کوٹی ء پترینت پدا کہ صابر در آ تک گڈا کوٹ آئی گوارا برو برات - صابر
 بچکندگ ء گوں در آ تک تہ ٹیلر ماسٹر ء دل ڈڈ کت ء گشت -

”دیکھا صابر صاحب!“

صابر ء سبکیں تو ارے ء گشت من و زاننگ ات بلے ہمے شو میں قاضی ء.....

صابر ہم نیک بخشیں مردے - آئی تھت ء روان سائیکلے ات - اے سائیکل ء آئی
 چنکہ ہمراہ داری کنگ، طوفاناں، زمستاناں، گرماگاں، ہاراں، ہوراں، و ہدے ء بے و ہداں،
 اے وت جنائیں قصہ انت بلے دُز ء و بادشاہ ء امبار جنگ، ہر روج ہمے دُز صابر ء سرائیت بلے
 صابر ء یمیں جہان دہستیں مردے ء وتارار کینگ - کز اے رازا نیست، صابر وتی سائیکل ء
 زمانہ بلوچی ء دفتر ء دیم ء کھمبہ ء گہلی بندیت ء وت دفتر ء تندیت کار کنت - و ہدے صابر ء
 لوگ ء روگ ء و ہد کثیت گڈا صابر تہ نادیم ء نائر ء لیٹ دیان ء لوگ ء روٹ - ہمے پیم او پار

کشمیں صابر روچے شوم لہروچے نیک بخت“ ء فلسفہ ء دربارت لہو زوتی فنکاری ء پشداریت۔
 حد امرزئی میں حاجی عبدالقیوم صاحب ء زمانہ بلوچی ء دفتر وتی وڑا کنگ ات۔ زمانہ
 ء دفتر ء حاجی صاحب ء رنگ پذیر ء ات۔ ہر ہر وڑا اوداں حاجی صاحب ء عکس ظاہر ات بلے
 صابر برے برے انہیں زورا کیس مرد کے کہ آئی حج و ہداں آراوتی تب ء روگ ء نہ اشت۔ تاں
 اے حد ء کہ حاجی قیوم صاحب ء شرافت ء ہم زمانہ ء پولنگ ششت نہ گت انت ء نہ دگر ء
 راداشت ء گت۔ اے یم ء صابر ء وتی سائیکل ء گاری ء بیر چہ زمانہ بلوچی ء پالیسیاں گت۔
 صابر دشمنی داریت گڈا شرداریت۔ آئی کینگ چو اشر ء کینگ ء انت، اے من
 بلوچی اکیڈمی ء دیوان ء دیست۔ آئی انٹی اشیر شاہوانی کمپین (Anti aseer
 Shahwani Compeign) و بے سوب بوت بلے آئی وتی واسکٹ ء سر ء نعرہ
 انہیں فنکاریں وڑے لچنگ ات انت کہ اگاں میان اُستمانی رپورٹرانی جم اش بہ کپتیں گڈا
 الم ء آرا انٹرنیشنل Coverage رستگ ات۔ خدا معاذ اللہ جمال دینی ء مگرازیں زبان ء
 راکیشتر چہر بہ دنت کہ آئی چون گوں ڈپلومیسی صابر ء واسکٹ درکت ء آراوتی بے آستونگیں
 واسکٹ گوارا دیا نینت ء اے جیر وھ ء راقومی جیر وھے بوہگ ء نیشٹ۔

صابر وفاق ء کنیت گڈا وفاداری ء سک برجہ داریت۔ آئی ”تا سے آپ ء صد
 سال وفا“ ء گپ گوں محمد خان مری ء پشداشتگ۔ بلے واجہیں صابر ء را انچو برے برے
 پشک نہ داریت ہے یم ء برے برے آوتی زبان ء ہم داشت نہ کنت۔ مردم ستر ”لاحوت“
 بہ وانیت ء زبان تنی باہوناں ”بہ کشیت، آوتی گپ ء کنت آجھیال نہ کنت کہ ایٹی
 آسر چے بنت۔ ایٹی زندگیں درورو ہمیش انت کہ غوث بخش صابر ء ہمیں مزن سگ ء
 مزن او پارے چہ بلوچی اکیڈمی ء زم ء سستگ۔

رزاق نادر

یک بیگھے و گپ انت دوئے سنگت لیاری و یک میوزک ہاؤسے و شنگ و کیسٹ چارگ و انت۔ ہے یک کیسٹے و تہ و کسانیں شاعرے و پر بندے کشندہ جنت۔ شاعر و نام رزجان۔ ہے رزجان نامیں شاعر دیم و گوں رزاق نادر و ترین ایت کہ سچ نرانت وے ہم..... "اے گیت ماں لکھتا، مردم کشاں رزاق نادر میگ انت اے نام و چشمیں دگہ مزکیں شاعر و جند و نیست کہ گیت بہ لکھیت" رزاق نادر آراکشیت تو راست کشے۔ اگاں جاگہ جاگھے رزاق نادر ماوننگ گڈا مازاننگ کہ اے توئے رزجان وے۔ تی گیتانی باز خوبصورتیں شاعری یے۔ مردک رزاق نادر و بارت ہوئل و آپ و تمام کنت و پدا آدوئیں کدی و چارنہ کپنت۔ رزجان الم و ہے لیاری و ہے دمک و دگاں گردگ و بیت بلے رزاق نادر..... آ غریب و راسرکاری نوکری و ہوپ و گورجنگ۔ اے جاہ و پرا جاہ انت، اے شہر و پرا شہر انت۔

بلے بیا کہ رزاق نادر و ہے سرکاری نوکری و رانظر بوت۔ ایسی قصہ و دیمتر و کنہیں۔ نادر سنگتانی سنگت انت۔ یکبرے جناح روڈ و ایرانی ہوئل و تندوک اتیں کہ منی لہتیں مہمان اتک۔ گپ کپانی تہ و انچو ہوار کپت انت کہ قول اردو و مردماں "جنم جنم کارشتہ" بوت۔ اے و ہداں نادر و تی تحصیلداری و سنت و دوران ات۔ آہاں بخت گت کہ اگاں تو تربت کیچ و ہے و ڈاکٹر فضل خالق ہمودا جاگہ بندگ و پیت گڈا توئے کار و بندکن وے یا اناں "آئی گشت من بندنہ کنان وے۔ پدا آہاں گشت کہ "ماتر ادست و بگران ببراں، پیش بداراں گڈا؟..... گڈا نادر و گشت۔

”من دست موش کنناں، وت ۽ کور کنناں ۽ گشاں من نہ گندان ۽!“ آئی سنگت دوستی ۽

اے یک درورے۔

دلبریں رزاق نادر یک و ہدے پاکستان ٹیلیویشن ۽ اسکرپٹ پروڈیوسر بوتگ۔ آئی
وتی پروڈیوسری ۽ بارگ ۽ پہ اسکرپٹ ۽ جہت ۽ بازیں جہد کنگ۔ اگاں چے ولجہ عبدالکریم
بلوچ ۽ گونگلیں مردمانی مہرانی دست آئی سر ۽ مرزگ ۽ بوتگ، بلے آئی واہگ بس واہگ منگ
انت چیا کہ آملک ۽ بلاہیں مشینری ۽ تہ ۽ یک کسان بلکیں کسانیں پُر زھے بوتگ ۽ پہ ہے
ہاترا چہ ٹی وی ۽ چو پرزہ ۽ بال دیگ بوت۔ آوہاں آئی دفتر ۽ تہ ۽ ماہیں مہپری ۽ لیمبو گوری
آئی بچی ۽ آتا مہپریں ڈریں سومری آئی دیوان ۽ میٹرہ ہم بوتگ انت۔ بلے گشت کہ آرا
اے چا گرد ۽ نہ ساتک ۽ بخت ۽ آورت آورت تانکہ تحصیلداری ۽ سرگت۔ انچیں بختا ورے
کہ صوبائی سپر سروس ۽ یک نمبرے ۽ پشت کپت۔ وت ۽ راو زاہ ۽ بددات ۽ کہ دات
۽ بلے بیاوتی نزیک گور ۽ ڈرسانی بچی ۽ ہما پیر تپا سوکان ۽ ہم خوشخطیں خوشخطیں انچیں نوک
نوک بدیں گپ گشت انت ۽ کہ آہانی جند ۽ ابید آہانی مات ۽ گہار ہم نازینت انت
۽۔ بلے چونہی ۽ و افسوس ۽ حبرے کہ مردم سپر سروس ۽ بس یک نمبرے ۽ سریت۔

ساحر لدھیانوی ۽ مزنیں واقعے سک نامدار انت گشت مٹرو ہوٹل ۽ جنین آدمے

اتک۔ گڈا ساحر ۽ بخت گت۔

”تو چون ۽؟“

آئی پتہ دات کہ بروبراں

”تئی پت چون انت؟“

”بروبر“

”تئی برات، گہار، مات؟“

”آہم برو برانت۔ تو تئی حال بدئے۔“

”شرانت“

ساحرء پداگشت۔ ”دکہ حال احوال“

”بس برو برانت“

جنین آدمء درائینت۔ ”جنین آدمانی شعری دیوانے بوگی انت غزلے نبشتہ کن بدئے“

ساحرء غزلے نبشتہ غمات۔ جنین آدمء گشت اگاں دز گہار دکہ غزلے فرمائشء بہ کن

انت؟ ساحرء دکہ غزلے نبشتہ غمات۔ ہسہ پیمء آئیء راساحرء دکہ یک غم دو نظم، ہم نبشتہ

غمات۔ پدانان لوٹائینتء آراوارینت۔ نان ورگء پد ذالبولء درائینت ”کے آرام

کنگ لوٹاں“

”شرانت گڈامن روگء اول تو آرام کن“

”ہرچی تئی سلاہ“

غم ساحر ملان ملانء شرافتء سرء انچو چہ وتاکء بے تواریء درکنیت۔

ہسہ ہیمیں واقعے گوں نادرء بوتگ۔ نادر تئی پروڈیوسریء زورء کار بندیتء غز باد مالےء را

وتی دفترء ایوکء لوٹائین ایت۔ دو چار گپ بنت۔ علیک سلیک بیتء پدا لہتیں انچیں رسی

گپانی بختء پرس بیتء رندرندء چوش کہ.....

”تو دکہ باریں حال احوال بدئے؟“

”من خیروں، تو دکہ باریں حال بدئے؟“

”من جوڑوں“

۽ پڊا دراج ڪشڻ بے تواری یے۔ چیزے نہ کنگ ۽ چیزے کنگ لوئیت، پہ هے هاتر اراق
 نادر منثوء آ زمانکانی کتا بے دست ۽ کنت ۽ وانگ ۽ لکیت۔ یک دمانے پڊا گوزیت۔ لهتیں رکی
 گپان پڊ هے پیم ۽ په هج گپ نہ بیت ۽ کے رندر ترادتر چه مردم ۽ چکار بیت ۽ اے پیم ۽ بزاں
 ۽ حسرت ان غنچوں په جو بن کھلے مر جھا گئے

اے پیم ۽ دل ۽ گپ دل ۽ قبرستان ۽ کل بیت

رزا ق نادر چه وتی صفائی پسندی ۽ گسر کچنگ۔ وهداں بولان ۽ هاسل ۽ کمره نمبر
 9 ۽ ماورگ گزادگ ۽ کارکت ته سبزی یادگه گوشت ۽ چیزے اگاں مادود وبراں ششت
 گڈادگه دودو سے براں نادر ۽ ششت هے پیم ۽ هر چنکه براں که آئی نارشت ۽ چیزے
 شودگ ۽ کارکت همنکه براں آئی فاضلی کیں بالاد ۽ ربرزترکت نہ کت۔ خیر..... ششت ۽
 شود ۽ آئی لهتیں کارے بلے ناول (Towel) زورگ یا کار بندگ آرا انچو کنت انت
 چوکه جن ۽ گندا کو۔ ناول ۽ را آئی کر ۽ جاگه نیست بلے آرا وتی سنکتانی دلاں مدام جاگه
 انت۔ کوئنه ۽ رجسرار ۽ پوسٹ بوگه ۽ ساری آواران ۽ تحصیلدار ات۔ وتی خاصیں اشائل
 ۽ داب ۽ ات۔ یک روچه اتک مونجآت۔ حال احوال گپت۔ گشت ۽ مات ۽ حبر
 کنگ۔ اے گپ ۽ من کے هداں سنداں چیا که وهدے آئی مات ۽ اے کوژه یل دات گڈا
 آئی پر بندے باز شتریں پیه په وتی مات ۽ یات ۽ نبشت که آئی ته ۽ نادر ۽ مہر گوں مات ۽
 پڊرائیں وڑے ۽ گندگ ۽ بیت۔ بخت کت چیا که؟..... ”دوچار گلاس وارنگ، پے حاترا“
 پڊا وتی جنڊ ۽ فرمائش ۽ سر ۽ انتظامیه ۽ اگدھے اشت ۽ زکواة ۽ تحصیلدار بوت۔ سنکتان ۽
 آئی انچیں ادا باز باز دوست بنت۔ رندر تر آرا کوئنه ۽ رجسرار اش پوسٹ کنائنت۔ نادر

چوناء و ت احتیاط کنوکیں مردے بلے برے برے مردم ء را اُشتر ء سِراووں کچک وارت، دست نہ رسیت۔ ذوالفقار علی بھٹو ء کُشتگ ات کہ مردماں 1973 ء آئین ء چارگ ء و استا یک عینکے در کتگ، دومی چم ء کتگ، پدا دومی در کتگ سہمی چم ء کتگ۔ آئی اشارہ بابا میر غوث بخش ء نیمگ ء بوتگ۔ نادر ء ہم وتی رجسٹری ء اگدہ ء سِرا انچو کتگ ء انچو کتگ ء ابید ہم ہے رجسٹری ء آرا لوپ کنائینگ۔ پدا نادر ء ترقی کت ء اسٹنٹ کمشنر جوڑ بوت۔ مانگت گل بوتیں کہ مئے ایٹکس نابودیں سنکتانی تہ ء یکے و بودناک بوت ء آچہ وتی بود ء برکت ء دیم ء روت دیم ء روت ء انگت دیمتر ء روت۔ ساری ء ”یک“ نمبرے ء چکپروش کتگ ات بلے نون و اینکہ و ہد گوستگ۔ نمبر ء گرگ المی نہ انت ء آہا کار ء انت۔ نون بلے کہیب و داب ء تر و تاب ء در و شماں وت ء رانکشینگ ات۔

پدا یک روچے ماہتاک بلوچی ء دفتر ء فون کتے چہ بلیدہ ء فون ء ات۔ اے و ہداں آ، راندہ در گاہ بوتگ ات ء وارنٹ اتنتے۔ اے جاہ ء پراجاہ ات۔ یک برے پدا سنکتاں اینگو آنگو حال احوال گپت تہ سر پد بوتیں کہ نادر ء راباز جنجال اش کتگ۔ کورٹ ء لوٹگ یکبرے، دو براں سے براں۔ نہ شنگ گڈاریب ء آئی وارنٹ در کتگ انت ء پدا اشتہاری قرار داتگ۔ اے پیم ء نوکری پیچ کپتگ۔ بزاں نادر ء اے بلوچی فارمولاء سِرا عمل نہ کتگ کہ چہ بلاہ ء پیم ء بلاہ ء لاپ“.....

مُلک ء رافوج ء دزگیر کتگ ات۔ آہانی کار ء کرد وتی پورانی سرات۔ من ء مئے ضلعی افسر ء حالات کہ تو گوں وتی ہمکاراں وتی ادارہ ء تہ ء بو کہ مانیٹرنگ ٹیم ء سِرا ہانگو کپیت۔ یک کش ء مایک بیج ء موکل کتگ ات ء بادشاہی کتگ ات بلے اے روج ء

مارا تاں دوؤ نيم بج ء ننگى ات کہ ٹيم (Team) کئيت۔ وهد گوست بلے ٹيم نيا تک۔ من
گوں همکاراں انگت ودار کنگ ء فيصله گت چيا کہ اے نہ آپ انت ء اے نہ آس۔ لوئنت
آپ بنت، لوئنت آس بنت۔ منى چک تچان ء منى گورا اتک۔

”ابا! ترا مردے لوئنت“

”چونىں مردے؟“

آئى دلجمىں پے نہ دات گدا من لوگ ء شتاں تہ گنداں کہ کسانىں دمکاني تہ ء کمپان ء يك
کسانىں دروازگے ء ديم ء نادر انت کہ نشنگ۔ بيا ء بخير گت۔ کلنڈيس۔ بيٹھک ء برت
نادينت۔ آپ ء رند ء شتاں، کايان تہ رزاق نادر بيٹھک ء يك کنڈے ء انچو غريب غريب
ء ڈ کرئنگ ء نشنگ چو کہ آئى ديم ء مارے يادگه انچيں بيمناکيں چيزے۔ منى پترگ ء گوں
”يار! من ادا نہنداں“

”چيا؟“

”ادا سڑک چوش ظاہر انت“

”سڑک و سحر جاگه ء ظاہر بيت“

بلے تو من ء چاے مين روڈ (Main Road) ء درکن!“

من وتى بچ معراج تو ارگت ء گاڑى ء سرا آرا وتى باگ ء يازرعى فارم ء راه ديا کئنت ء
معراج ء راپنت داتوں کہ گوں دلگوش ء۔ آئى ہم پھوج برت ء پدا من کہ چوتى ڈپنسرى ء
چٹ اتاں گدا شتاں گوں آئى وتى حشکليں نان هوار وارت گوں۔ آئى ء بازيں بخت ء پرس
گت انت۔ سحر چي پيسے منى کز ء است ات داتوں ء من آراننگ ء هم سلاہ جت۔ من

آراے ہم سلاہ جتوں کہ وتی پت ء کشاں تنی ز عمران یا امیران ء نیمگ ء ننگ ء بند ء بونج
 بوت کنت۔ ماہے فیصلہ گت نہ کنگ ات کہ آئی ہمراہ اتک انت ء آرا کیرندے پداچہ من
 بُرت اش۔ بزاں کچج ء پہل ء سراپولیس ء راہ بستگ۔ آہاں رزاق نادر ء ہمراھے کچک
 ات۔ نادر اش پجاہ نیارنگ یا آہانی کتر ء پہ نادر ء گرگ ء حکمے نہ بوتگ۔ نادر چہ اوداں
 سسگ ء جنان ء پروشان تاں پنمن رستگ ات۔ آئی ہمراہاں آپدجت ء برت۔ بلے
 مُردنی نمیں منی دل ء نہ کش ات کہ اوداں بروت چیا کہ برے برے منی کارا نہیں جاھے
 بوتگ کہ سنگت ء ہمبلاں وہدے وہدے دور بوتگاں گڈا نہ ایوک ء انگلکچوکل تھر سٹ
 (intellectual thirst یا زامتکار ء ہوشام) ء مان رُپتگ ات بلکیں من ہے مرنگ ات
 کہ من ء زنگ لگان انت۔ من بس پہ ہے یکیں حاتراند لوٹ ات کہ نادر آیمگ ء بروت۔
 پداوہدے منی کستریں برات ء اے امبروزیل دات گڈا انچو بازیں سنکتانی وڑا
 نادر ء ہموت ء رار سینت۔ اے وہداں کہ نادر اتلگ ات پہک بدل اتک ات۔ آئی ہمراہ
 ء مردنی نمیں ڈاکڑے ات (بلن کہ نادر ء راگوں مشکے ء ڈاکڑاں بازیں گلگ است
 انت)۔ آئی آراپہ زیارت ء واستاپیری ء بُرت ء ماہم وتی نیک دعائی گوں آراگون کپتک
 انت۔ پدا کہ واترگ ء آپر ء اتک گڈا نادر پہک ناجوز ات۔ من حسپتال ء بُرتوں۔ من
 یک چیزے مارنگ ات کہ نادر ء راچہ لوگ ء دوری ء سبب ء اے ناجوزیاں گورنگ ات۔
 من آئی باز باز منت واراں کہ آئی منی گپ زرت ء مشکے ء شت ء پدا آوتی خاندان ء
 ہوار کپت۔ راست کشنگ ءے کہ

ے نپت بہ گوارے، بیر بہ گوارے

مشکے پہ من تنگ نہ بیت

نادر ء چہ مشکے ء ذر بوہگ یا چہ وتی خاندان ء پہ زور یک گور بوہگ ء سبب ات کہ چکائی وانگ
ء ئے ہم Suffer کنگ ات۔

نادر پداما اکیڈمی ء دیوان ء دیست۔ نون نادر آموجریں نادر نہ ات کہ بکشیت ”من
ادانہ ننداں کہ سڑک ظاہر انت یا نون پولیس کائنت ء من ء دز گیر کن ات۔ نون رزاق نادر ہما
رزاق نادر انت کہ وتی حقانی واستاسر ء پر ء انت۔ بحشانی توک ء گون ہوم بہر زور کیں رزاق
نادر انت (کہ چہ نادر ندوی ء متاثر بوگ ء نام ئے نادر ایر کنگ) کتابانی سرا تبصرہ کنت۔ ٹی
وی پروگراماں نون وت بہر زوریت (ستر کہ وہداں دگران ء بہر دیا بیٹنگ ئے)، سنکتانی ہما
سنگت..... مرچی اگاں چے آئی سرکاری نوکری شنگ بلے منی دل ء نادر ء پیمن باصلا صیتیں ء
زانتکاریں مردے ء راگون دور نہ دنت (بل کہ پرے ہاترا آرا ”نوائے وطن“ ء چاکری
کنگ کچنگ)۔ نادر ء پیمن بلوچیں ء مہربانیں برات ء سنگتے ء رانوکری ء گر ء بنداں دور
دیگ انچوش انت چو کہ جیل ء دور دیگ۔ آئی مثال انچیں مرگے بیگ انت کہ چو و ڈب عتہ ء
ہم زندگ مانیت بلے پراہیں آسمان ء سرا وتی بال ء ہنز ء رپک ء گون باز شیواری ء
پشداشت کنت۔ اے پیم ء رزاق نادر، وشیں روچانی رزاق نادر وتی دوستانی چم ء پونز بوہگ ء
وداری بوت کنت تاہیداں دست ء یا گور ء بکنت شتر، مکنٹ شتر۔

چو گلا میں گنگدام ء زندگاں
زندگیں لاشانی نیام ء زندگاں
وشیانی نود ء مے سیاہیں نصیب
درد ء آسگواریں رگام ء زندگاں

مزل ء اوست ء بداراں چونہی ء
 زندگی تئی پاد؄ گام ء زندگاں
 مئے حساب ء زند ء گوازینیت کسے
 ماگشے پہ ہشکلیں نام ء زندگاں
 عاقلانی عاقلی ء کارکت
 دزنی ء لیگاریں بام ء زندگاں
 دہر ء، تیلانکاں ”بلوچی“ تترینت
 جلوہ ناکیں حرص ء دام ء زندگاں
 جی پہاہاں کہ نہ ہلتی توشگ اش
 وائے ماکہ دام ء شام ء زندگاں
 چے دگہ منتہ وفا ء دوستی
 ماوتی برات ء ملام ء زندگاں
 داں ہے حال ء رسیتہ نوبتاں
 جند ء لاشانی تلام ء زندگاں

نادرستر کہ دلپروشی ء گپت ء جنت۔ قلم، کتاب ء زیمیر ء محفلانی تہ ء نازینیت بلے بن اصل ء
 اے آئی مہرانت گوں قلم، کتاب ء زیمیر ء۔ چیا کہ انسان، ہمنکہ گیشیں اُمیت داریت گڈا
 ہمنکہ گیش دلپروش بیت۔ آستر کہ زندگیں لاشانی نیام ء انت بلے پہ بام ء و زریت بل کہ
 اے بام دز؄ لیگار انت بلے چہ شپانی تاموراں و گہتر انت۔

ماں لہڑاں سگر تگیں

ڈاکٹر علی دوست

آئی یک کتابے عنام دات یا انتساب چوش انت

☆۔ وتی ماس عنام

کہ زندے برانزیں روچاں منی ہا ترا ساہگ انت

☆۔ وتی سر زمین عنام

کہ آئی واہگ منی ارواہء ہوار انت۔

اے تہمیں خوبصورتیں انتساب علی دوست ء ابید کے گت کنت۔ مئے اولی گندء

نند کدی بوتگ چوش من ء ہوش نہ کنت بلے تانکہ سدھ ء ساء دنیاء وتی بالاد برو برنامینگ

ما یکے دومی ء زانیں۔ اے زانگ ء تعلقداری بازز یکی ء شنگ ء انچو بوتگ کہ ماچہ یکے دومی

ء بازیں شور ء سلاہ ہم گتگ ء اے گپ ء سرائل ہم گتگ ”من ترا حاجی گشاں تو من ء ملء

بکش“ بز اں آئی کتاب ء پیش لہز من نویستگ ء منی کتاب ء پیش لہز آئی ء۔

میکروچے من آئی دفتر ء نندوک اتاں۔ گپ گپانی تہ ء من گشت ڈاکٹر، یار تو منی

کتاب ء پیش لہز ء نویس ”آئی نیم بندگیں ہاں یے وگت بلے من یک چیزے مرت کہ

آکے نلیگ بوت، من دل ء چرتے ء کپتاں۔ پداوہدے کہ دیوان تنگ بوت تہ من آرا

سونگت گڈا من ء گشت ء۔

”یار تو وتی کتاب عنام ”رہسر“ سگت ء منی کتاب عنام ”اہتگیں رہسر“ انت۔“

من درآینت اے ویا ربلا ہیں حبرے نہ انت۔ وتی رھسرا بد لیناں“..... ء پدا من رھسرا ء
نام بدلینت ء دل گداں ایرگت۔ آ بازوش بوت۔

ٹیلیویشن ء چٹکھ شعری دیواناں ہوار بوتگیں حساب نہ بنت ء انگت ہم و ہدے کہ
شال ء من ء رادر وھتگ، آرا من انگت ٹی وی ء اسکرین ء سراسعر ء وانگ ء، کمپنیرنگ
کنگ ء گداں گدا من سدک ہاں کہ علی انچیں مردے کہ ارزانی ء سراوتی تعلقداریاں
ھلاں نہ کنت انسانے بیت شر یا ادارھے بیت شر۔

علی دوست ڈکلیٹر Minded نہ انت چونکہ مے بازیں سنگت انت۔ بلکیں آئی
چہ درساں شرتریں کارانی تہ ء یکے و ہمیش انت کہ ہر و ہد سلاھ گپت۔ بازیں مردم سلاھ
گر انت بلے ہما کن انت وتی دل۔ بلے علی دوست چوش نہ انت۔ سلاھ ء گپت گپت ء
زوریت۔ اگاں تپاک نہ کنت گدا بحث کنت۔ وتی دیلاں دنت تنی دیلاں گوشداریت
ایمنی ء انچو پدا سلاھ زوریت تیوگی ء یا گوں آلٹریشن ء۔

وتی میڈیکل افسری ء دور ء بلیدہ ء پیمنیں جاگھے ء گوں بازگیگ ء ٹلیگ آئی وتی
وہد گوازینت تانکہ شال ء سر بوت ء پدا ویانا ء شت۔ آئی وتی یورپ ء سفرنامہ یک ء
دوقسطانی تہ ء ھلٹینگ حالانکہ علی ء دوست اے جوازت ء داشت کنت کہ کتابی دروشے
بدنت ئے۔ نوں و باز و ہد گوستگ، بازیں گپ آئی دماغ ء اسکرین ء دراتنگ انت ء منی
دل ء مے اے لوٹ کنگ کہ آ انگت دگہ جھدے بکنت مناسیں گپے نہ بیت۔

کونہ ء سول ہسپتال ء گنگانی وارڈ ء مستری مستری ء مہلوک ء گنگانی ساپ کنگ
ء پچن آئی وتی دل ء ڈرسیں بغض ء حسد ہم ساپ کنگ انت۔ اے سپائی ء آ ھمنکہ دیم ء

منی سبب ء ”اب یتکلیں رہسر“ بوتگ۔ آئی چنکھ جنجال ء سردردی ء کتاب سرجم کنگ، پداپہ کچج ء راہ داگ کہ ما آئی ء بہا بہ کنائیناں بلے..... اے ہما وہد ء گپ انت کہ من بلوچستان اکیڈمی کچج ء کماش اتوں۔ من ء انچو کہ دست کچتگ اتنت من انچو اسحاق خاموش ء رادات انت۔ انچو ولجہ منیر مومن ء ”نگاہ ء باطن ء سفر“ راہ داگ ات۔ آ کتاب ہم من اسحاق ء رادات انت ء پدا ماچہ بلوچستان اکیڈمی ء نیمگ ء کچج ء میونسپل حال ء دید رانی پروگرام رد ء بنددات انت (من منت واراں ولجہ اختر ندیم ء کہ آئی مئے کمک دگہ پیے کنگ ات)۔ من چہ کچج ء بدل بوتوں بلے آئی کتاب ء چار داگ ء زہ ہم ما رادات نہ گت انت۔ آنچیں بے حبرے کہ تاں اے وہداں آئی وتی گلگ ہم ریکارڈ نہ کنگ ء یکے مائیں کہ دست گرگ و زائیں پدارند گیری کنگ یا Follow کنگ نہ زائیں ء پدا ہما سنگت کہ اے ذمہ واری اش زرتگ موجر انت۔ منی دل ء مئے لہز انک ء سروک پکر بہ کن انت کتاب سرکولیت مہ بنت، بہا مہ بنت، یا زہ بدل ء آرت مہ کن انت گڈا تا کہ دین ء مردم چہ وتی کیسگاں کتاب دیم ء کار انت؟

روتاک جنگ کونڈہ ء واستا ادبی کالم ”بلوچی دیوان“ ء نویس ایت آئی حاترا سر حالانی درگیج ء مدام سر ء چیر انت۔ علی دوست ء راہے کالم ء موز ء روتاک و سچ نہ دنت آئی کار مستراں مہربانی یے کتیں کہ ہے کالم ء مواد رد ء بندداتین انت تہ مئے ادب ء سرگرمی ء سر ء پُرانی بابت ء زندگیں تاریخ ء دیم ء اتک گت۔ بازیں لہز انکی جیر ہانی بابت ء بازیں گمان ء راہ ء دردیم ء اتنگ اتنت۔ اے پیم ء زبان ء واستا شریں کارے بوتگ ات (ولجہ ڈاکٹر علی دوست ء کتاب بلوچی دیوان دیم ء اتنگ بلے آئی تہ ء گچین کالم انت، درس نہ

انت اے پیم ء زمزمل ء بازیر کڑی سدنت)

علی دوست ء خمیر یا Nature ء تہ ء اے نیست کہ آہ پڑامیت ء مل بدنت بلے
 زاناں آئی دیم ء موداں آرایل دیگ ء نیمون پرچہ سازاتگ ء آرا ماہ پیشانی یے دروشم ء
 آرگ ء رگز بندگ ء انت کہ پہ آئی شخصیت ء شتریں پیشالے نہ انت۔ ہما بھیسہ ء اعتماد
 کہ آوتی وارڈ ء دفتر ء کنیت ء پدا در کنیت آ لائق ء ندارہ انت ء ہے ہمیں بھیسہ تیوگیں زند
 ء بوہگ لوٹیت۔

علی دوست بلوچی اکیڈمی ء باسک بوتگ بلے آئی کالمے ء لہتیں انچیں حبر دیم ء
 اتک انت کہ تنازعہ بوت انت۔ اے پیم ء اکیڈمی ء علی دوست ء راہ جتا بوت انت۔ بلوچی
 اکیڈمی ء راراست کہ اگاں کمی یے است گڈا مئے سنکتانی تہ ء ہما یگ انت۔ برے برے من
 علی دوست ء سراسک سک حیران ہاں۔ حیران چے پریشان ہاں۔ ناگک چنچور ء کلن انت
 بلے عیدے ء بروت ء بروت اگاں نہ دل ء نہ کش ایت کہ دیم ء آنگو بہ دنت۔ آ اینکہ
 دزگتیں زندگی یے تہ ء انت بلے ڈرامہ سیریل نبشتہ کنت؟ سہب ء مہلا ء کار، پدا ڈیپارٹمنٹ
 ، پدا کے آرام، پدا کلینک، شپ ء پدا وارڈ ء Round، سہب ء پدا وارڈ ء راؤنڈ، اے
 سائیکل (cycle) انچو گردیت ء پدا گمان کن شپ ء نیم ء ایمر جنسی ء وت چوکوہ ء
 بوشتیت۔ آئی چے حالت بیت۔ باہدیں مردم ء را کے بڑگ پیت۔

لگ ء مردماں گوں آئی نزکی ء پچاروکی انگت شریں پیچے است انت۔ آستر کہ
 شال ء وتی سنگ، بلے آئی دل ء یک بہرے انگت چنچور ء انت ء چیا مہیت کہ آئی وتی
 کساناں ہموداں دل دا تگ ء شال ء اتگک نشتگ۔

گذرا من ڈاکٹر علی دوست ء پر بندے شمعہ دیم ء ایر کنگ لوناں۔

ہما درد ء جہان انت ء ہمائیں ما، ہمارا ہسر
پدا دوست ء گمان انت ء ہمائیں ما، ہمارا ہسر

بہ چار مہر ء زمین ء کہ چتور ٹنگ ء ویران انت
غمانی آزمان انت ء ہمائیں ما، ہمارا ہسر

نہ لٹ ءے تو سرینت ءے ء نہ ماگوں تو ترانے گت
ہما کنگلیں زبان انت ء ہمائیں ما، ہمارا ہسر

بیا باریں بکن بختے گلیں زرد ء ہمک ٹپ ء
گلاب ء چوسرپان انت ء ہمائیں ما، ہمارا ہسر

برے کندیں برے گریویں برے ماگوں دل ء جیڑویں
گنوکی مئے جُوان انت ء ہمائیں ما، ہمارا ہسر

نہ کشتکین ء ہلا رہے نہ کنوک

یوسف عزیز گچی

مے راج ء تہ ء اے چو کلچرے ودی بوتگ کہ ہمک مزنیں مردم ء نام ء وتی چک ء
 پر کن انت۔ یکے و آ نام ء جند پہ آ ہاں نوک بیت ء وتی تا مداری ء سبب ء مردم ء دوست
 بیت۔ دومی ہما عقیدت ء ہما مہر ء پیشداریت ء سہمی ہے اُمیت ء ہم در شان انت کہ مزین
 بیت نام در آ ریت۔ نوں من زاناں چے بلے نام ء ولجہ ووت زانت کہ یوسف چیا عزیز
 بوتگ۔ اے پیم ء یوسف عزیز گچی ء وتی ء راوت سر ء وت اے نام پر کنگ گڈا آئی اے
 اُمیت ء وتی پیشداری و کنگ کہ آئی نام در آ رنگ۔ نام ء کجام کجام تک ء پہنا تاں اے و
 چیریں گتے سر نیا تلگ۔ تحقیق ء پٹ ء پول ء درگت ء یا چنگ ء تو آ رگ ء بابت ء آئی
 میر واڑی لٹریچر ء سراباز کار کنگ۔ اے کو نہیں قلمی نسخہ آ را چون دست کپنگ انت اے بلا ہیں
 قصبے۔ شب ء نان ہم آئی کپنگ ء پدا آ دریا دلاں وتی دریا نیں دل ء ہمک ہمک دریگ کچ
 کت ء قلمی نسخہ دات انت۔ گچی ء ہے نسخہانی سر ء ہمکنکہ ہیدر پچی کنگ کہ گپ نہ بیت۔ کچ
 ء گر ماگ وتی جوانی ء پدا یوسف گوں ہے نسخہاں۔ کار ء بہ دستیں ترابزگ بوت۔ آئی
 چہمانی ہر دگ رتنگ انت۔ یک یک لہزے باریں چکنہ چکنہ زاویہ آنی تہ ء اتلگ ء آئی مانا
 داتگ انت پر چہ ہشتہ کنوکاں انجیں خاصیں وڑے ہشتگ کہ مرچگیں عہد ء داستا آرہند
 در آ مد بوتگ انت۔ آ را اینکہ بے آ رامی ء جہد ء جکانسری ء سر ء پر ء بکشش ہم دیا بیخک بن
 کہ بازیں مردم ہے بکشش ء را ولجہ امیر الملک مینگل ء کار پد سر پد بیت۔ خدا ء شاہدی

ہست و ہست بلے منی جنداے گپ ء شاہد انت کہ گچکی ء وتی بازیں شپ ء بازیں روچانی
 دزگئی ء فکرانی مَز (منی دل ء) دست گچگ۔ آئی زری نو د ء یا تانی درگ ء ابید گوناپ ء
 شکل ء زر گر حسن کچھی ء پر بند ہم نز آرتگ انت کہ کتاب وتی لاگری ء ابید بستار داریت۔

برے بے آستونکی ء برے آستونکی سویٹے ء سر بر ء لیڈری واسکونے ٹوگورا
 برے گلگ گوشانی سراء برے گلگ گوشانی پدا، دراج ء مز ن گوں گوات ء کتولاں ناچ کن
 انت۔۔ بالاد ء بروبر ء برز ہمک دوچار ساعتاں پد دستاں کار بندیت ء بروتاں مرزیت۔
 ہر گپ ء گوں شتریں لچھے ء پتوان ء بھیہ درکت۔ مئے بر اسداری ء سنگتی یا چوش بکش کہ
 نز یکی کچج ء زما نگ ء بوتگ۔ آہا وہداں میر واڑی لٹریچر ء سراکار ء ات۔ کچج ء ہے
 کاروباراں مارا باز نیک آورت ء اے نز یکی ہے کساس ء شت کہ بازیں لہز انکی گلانی
 ہوری ء رند مابلو چستان اکیڈمی ء ہم ہور ء یکجا اتیں۔ گچکی کہ وہدے گپ ء بیت گڈا انچو گٹے
 آراوتی گپانی سراسر جمیں صورت ء کمانڈ است۔ برے برے آانچو گپ کنت کہ تئی دل ء
 آہمک ہمک واقعہ ء تہ ء گون بوتگ بلے ستر کہ واقعہ کسی پنو ء دور ء بوتگ۔

انسان ء زند ء تہ ء برے برے آئی نہ لونگ ء ابید ہم تہلی ء ترپشانی سیلہ سیلہ
 کنیت۔ یک انچیں سیلہ آئی آروس ء اولی آروس یگ انت کہ سوب مند نہ بوت بلے آئی
 وتی زند ء ہے بے سوبی ء راکدی ہم وتی سر ء نہ مشگ بلکیں جہدانی مز نیں راھے بران ء
 آئی اے منزل ہم پداہال سنگ۔ من ء ولجہ غنی پرواز ء رند بلو چستان اکیڈمی ء سروک اش
 جوڑکت۔ آئی تہ ء نہ خہنا فکر بلکیں مستریں دستے گچکی ء بوتگ۔ غمن اے گپ ء ہج چک ء
 پندہاں کہ آئی مہرانی دست ء ہر وہداں منی سر مرزتگ۔ اے گپ دل ء مہر ء ت کہ اکیڈمی

(بلوچستان) ۽ سنگت یکسانیت ۽ زدء اتنت ۽ آہاں ہم بدلی یے لوٹ ات۔
 یکبرے ماچہ کچھ ۽ یوسف ۽ کلنڈیس سوزوکی ۽ سراجت ۽ شتیں۔ اے ہماز مانگ
 ات کہ من جناح ۽ ہیلکاری ۽ کور سے اتاں۔ شپ ۽ کہ ماحب ۽ سر بوتیں تہ من حیران ۽
 بہمنناں کہ یوسف نندو کائی ۽ وسپیت۔ من آراسوج گپت گڈا آئی وتی ناجوڑی ۽ سر جمیں
 قصہ شکنیت ماتوازه توازه ہے دعالت کہ مے یوسفیں گچکی مہ مرات چیا کہ گڈا قبر ۽ تہ ۽
 وپسگ کپیت ۽ بلکیں فرشتہ آئی لاچاریاں سر پد نہ بنت۔

گچکی گپ ۽ بند دیگ ۽ ہم نہ زانتکار ۽ زبر انت کہ نام نہ گئے۔ چوش و باز براں
 بوتگ کہ ریڈیو ۽ حاترا اسکرپٹ وانان ۽ آشرنگ گڈا پدا آئی وتی گپ ۽ رانچو بندواتگ کہ
 اشنوک ۽ کدی ہم اے خیال ۽ گمان نہ بوتگ کہ آچہ اسکرپٹ ۽ دراتنگ۔ گچکی ۽ توار ۽
 شعرانی گشگ ۽ تہروتی مٹ وت انت۔

گچکی بلائیں زورا کے۔ پئے کہ جنت گڈا گپ منی انت“ ۽ سراوشتیت۔ پریشی
 حاترا آرادگہ بازیں گپ کنگ کپیت۔ اے وڑیں واقعہ بازانت بلے اے واقعہ ۽ گپ ۽
 کناں۔ یکبرے کشیت کہ گوں واجھے ۽ ہمراہ بوتگیں۔ نوشکی ۽ ڈگارانی کر ۽ وہدے آٹنگ
 بوتگ گڈا ہے وجہ ۽ دست نال کنگ ۽ کشتگ کہ آجاگہ ۽ پٹ! گچکی ۽ آئی ہمراہ ۽ زمین در
 جنگ گڈا دو بلا ہیں کونگ دراتنگ۔ یکے آہاں وارنگ ۽ دومی آہاں پدا ہموداں ایر کنگ۔ گچکی
 ۽ گشگ ۽ روء اے کونگانی سر ۽ چیر ۽ پوس بوتگ ۽ نون زمین ۽ کل بوتگ انت۔ آئی حساب ۽
 اے کونگان ۽ شش ماہ ۽ گیش ۽ سالے ۽ کم بوتگ۔ واجہیں یوسف ۽ انچیں مزن مزنیں کپانی
 آسر ۽ یکبرے بلوچی اکیڈمی ۽ نندو کیں سنتاں مزن گچی ۽ نور نامنٹے کنگ ۽ فیصلہ کت بلے

اودے نندو کیس دُرسیں سنکناں یکے یکے وُتی دست چست کُلت انت غم یوسف با جبر بوت۔
 منی دوستیں یوسف جان ءِ ”من“ یا ”ما“ یک مز نہیں غم دوستی نہیں جو پے۔ برے
 برے آچہ من یا چہ ما ءِ صیغہ ءِ در کنیت گڈا بزاں کہ دیم ءِ آئی پسند ءِ شخصیت بیت غم پر آئی گڈا
 آئی زبان وُتی کپاں حار ءِ حیر وُپی کاریت غم دیم ءِ مردم پہ زور Impress بیت۔

یوسف گچکی ءِ رکز ءِ بلوچستان ءِ مزاحمتی تحریک ءِ گوں تعلقداریں بازیں یات
 است انت کہ آراے ہم چنگ ءِ نزا آرگ لوٹ انت۔ نیپ ءِ زمانگ ءِ موقف غم سیاست ءِ
 بابت ءِ یاتاں ابید آدور ءِ یک مستریں کارے اخباری تراشاہانی یا کمرانی یا عکسانی محفوظ
 دارگ بوتگ۔ اے روچانی حساب ءِ واقعات ءِ حالاتانی رد ءِ بند ءِ زندگیں دروشم انت کہ
 نوں پہ رد ءِ بند دیم ءِ اتک کن انت۔ ہے پیم ءِ بازیں کلاسن ءِ قدیمیں عکس انت کہ نوں
 آہانی درجہ کلاسیک ءِ بیت۔

کسانی ءِ گچکی میں یوسف چورہ بوتگ۔ پہ وانگ ءِ در پہ در بوتگ۔ مرچی وُتی
 لاپ ءِ والینگ ءِ پہ مول ءِ مرادانت ءِ نوں وُدگرانی کمک کنگ ءِ گیگ ءِ انت۔

آولجہ میر گل خان نصیر ءِ چہ آئی چُک ءِ مردماں گیش مداح انت۔ اے بابت ءِ
 اے گشگ ءِ من ردنہ ہاں کہ آراولجہ گلخان ءِ گیشتریں شاعری زپت انت۔ آئی بازیں یات
 ہم گوں میر صاحب ءِ ہمگر نچ انت ءِ انچو کہ گچکی ءِ خاصیت انت کہ آوُتی مردمانی داستا
 EXTREME ءِ مہر ءِ داریت ءِ آہانی آنچکیں کسانیں زوری یے ءِ راہم نہ منیت۔ اے
 گپت ءِ زانت کہ انسان انسان انت پیغمبر نہ انت۔

برے برے ترا انچو سما کپیت کہ یوسف براہوئی یا پشتو پہ کزدکت تا نکہ نہ تہنا آئی

کش و نشکلیں مئے وڑیں مردے و شوبہیت یا اے آئی Complex بیت کہ اصل و
وئی Complex انتے۔

یوسف عزیز گچکی سک کم شاعری کنت۔ انچوسما کپیت کہ آیوک و نظریہ۔
ضرورت و رد و شعر پر بندیت بلے برے برے انگت شریں شاعری کنت۔

اے درتگیں جیگ و منی

کے پمن و دوچاں کنت

ہر روج زردیں دیگر و

دردے دل و چپان کنت

یوسف و دگہ یک غزلے و لہتیں بند ممتاز یوسف و کشگ و دیم و آرگ و اول۔

ارمان پہ شو میں بخت و گول من نہ کرتے یاری

انکے منی تو و اب و بوتوں دمان و آگاہ

تہنا نئے تو کیگد زرد و جہان و لہجیں

دنیا و دراہیں درداں کرنگ دل و مئے جاگاہ

بیا بیا کہ زند و آمین اریہت بیت جلدی

کے دنت عزیز و رند و سالونگی پاگ و

یوسف عزیز گچکی "سارے جہاں کا درد ہمارے جگر میں ہے" و مقیت بلے آئی سادگیں لہزانی

تہ و پوتی بزیگی و درشان مارگ کرزیت۔ ہے پیم و "واب" و بابت و سید و غزلے و بندے

اے اہل کفیت و اب و من و بوتگ ات شینگ

ۛ دمانے ہم نہ بوتائں چہ گلئیں گلن ۛ اُپینگ

انچو ولجہ عطا شاد ۛ بندے

۔ منی روچانی بخت انت کہ نیائے پہ گندوکی

شپ ۛ بے وایاں رنجاں کہ تو وایانی مہمان ۛ

ہے دوئیں بندانی دیم پہ دیکھی ۛ گوں یوسف ۛ اے بند ۛ بہ کن ات

۔ ارمان پہ شوئیں بخت ۛ گوں من نہ گرت ۛ یاری

اتک ۛ منی تو واب ۛ بوتوں دمان ۛ آگاہ

بہر حال یوسف جان مئے بلوچی شاعرانی ۛ لہذا انتانی ہما تمن ۛ ہمگر نچ انت کہ آہانی دل ۛ

”من نہ گھنگ حلا رنہ انت“ ۛ نیک بخت یک خیالے داریت گزاداریت ۛ۔ ہمار بیت یا

حیر وپ، حمور بیت یا طوفان۔ آئی سرمتا میں سرمتاب نہ وارت۔

صبا دشتیاری

چوش دمن پکت نیاں کہ منی گوں صبا، اولی دچار گجائے کدی بوتگ بلے اینکہ زانماں
کہ آہمنکہ براں دچار کپتگ کہ ہجاردکی ہ زمانگ، ابید ہم من گوں آئی نہ دیتیں ڈوئے
ہجاردک بوتگاں۔ آئی خاصیں چوڑی دار پاجامہ، گرتا پدارندہ دست آسنکہ ہ پتھی ہ ہے
گد ہ چادر یا پشتی جوڑ کنگ آئی خاصیں نشانی اتنت۔ انچو کہ دلچہ سید ہاشمی ہ عینک ڈائری،
لفٹ ہ چادر ہ پشتی گوں وت ہمگر نچ کنگ اتنت کہ چریشاں ابید مردم ہ آئی شخصیت نامرجم
پیدا اور بوت بزاں ادبی دنیا یا بلوچی لہزائک ہ چاگرد ہ آئی گامانی ایر کنگ یا Entry گوں
گیگان ہ سید ہاشمی ہ رنگ ہ بوت۔ چہ کڈوانی میتگ ہ دیم پہ غریب ہ حاکستیں بلوچانی
دیرانگاں سرکت ہئے تہ بازیں دست ہ پادجنگ نہ کپت ہئے۔ بلکیں آرا ریڈی میڈ
یا تیار تیاریں ٹولی یے دست کپت۔ آرا اے ٹولی ہ چم ہ سر ہ نادینت، دل ہ جن ہ داشت
بلے رند تر ہ گچن بوہگ یا ودگ ودگ بوہگ ہ عمل ہ بندات بوت گڈاکم ہ چے کم مردم پہ ہے
ٹولی ہ سرا تک۔ قلم ایش ات کہ صبا، بلوچی زبان ہ سر پد نہ ات زانکار نہ
ات آئی بلوچی چوائے پیم ہ ات۔

”ذیلی شیوہ چہرہ بگری“

بزاں ہر روج ہ ریش سماگ ہ دیم خراب بیت پہ ہے بلوچی زبان ہ زانکار ہ شمال ہ دنی
کوہیں دل ہکت کت، آرا جا کہ دات ہ انچو جا کہ دات کہ آرا دتی بہرے جوڑے کت۔ ہے

پاجامہ ء پشتی ء پداگون یا پیلک ء بڈ کنگ ء گوں آپرو فیسری سند ء رست۔ آئی پرو فیسری ء
ہے اول سری باریگ ء نی وی ء نعتیہ مشاعرے بوت گڈا صباء ء نعت ء اولی بندآت۔

۔ اساس دین ء ایمان ء محمد یار رسول اللہ“

ہے پیم ولجہ عطا شاد ہم ہے نعتیہ مشاعرہ ء ہوارآت گڈا آئی نعت ء اولی بند چوش ات

۔ زریت مہرتی زیرانی سکی پارہ“

مشاعرہ کہ حلاس بوت گڈا ولجہ عطا شاد ء وتی ورن پارٹی زرت ء دیم پہ گردگ ء

شت۔ مارا آپ ء تمام ءے گت ء پدا درائنت ءے۔

”یار! شہماز نالائق ات“

”چیوا ولجہ؟“

”شہما نکہ اے مردک ء چوڑی دار پاجامہ ء درمہ کن ات..... شہما.....“

”من ولجہ چشمیں بلا ہیں گجالے نہ داراں!“ من گشت۔

”ولجہ تو مارا کراچی ء ٹکڑ وارین ءے!“ قاضی ء گشت۔

ء آگے کستراں گوں کندگ ء چکلندگ وتی تاثر دات۔

صبا ء چوں صبا زرت ء پہ وت نامینت زاناں۔ بلے اگاں بیچار بہ کن ءے گڈا

بلکیں حضرت سلیمان ء زما نگ ء ملکہ صبا ء قصہ دیم ء بنیت یاسید ہاشمی ء نام ء گیرگان کنگ ء

اتفاقی چتے۔ شہاوت فکر بہ کن ات..... بلے بیا کہ بلو چانی رکز ء گوک پہ کار ء باز نامدار انت۔

صبا دستیاری ء زما نگاں ہمکنہ کار کنگ بزاں چو گوک ء..... گوک دم بارت بلے صبا دم نہ

بارت۔ اے عمر ء (بزاں گوں بلو چی ء آئی رتک ء ریچی عمر اینکہ باز نہ انت) و ہدے تو آئی

کاراں دیم ء کنے گڈا دست دپ ء روت۔ پے زور ترا ماشاء اللہ ء تگے جنگ کپیت۔ جند ء
تخلیقات یا کتاب و جتا انت بلے آئی کمپائل کنگیں کتابان ء ہم شرتریں ارزشے
ہست (چوش بازیں سنکتانی حیاں انت)۔ ایشانی چنگ ء ردء بند دیگ مزنیں گتے پدا آہانی
پدگیری ء چا پگ اے ہم باز مزنیں کارے۔ شعری ہیتانی سرا آئی کتاب ء سک باز نام
انت۔ (ہے کتاب گلکار ء چکن کار انت) اے بنیادی کارانی تہ ء یکے۔ من و حیاں نہ کنگ
کہ آوہداں من و ننگ۔ انوں لہتیں روج پیش مناسکتے ء گشت کہ ”نازینک“ ء پچار ء صبا ء
کشنگ کہ نازینک ء ہما و ہداں جن انت کہ بانور ء گداں جان ء دینت“ اے اشلنگ ء رند
منی ملوری برحق ات چیا کہ استادانی استاد، پروفیسرانی پروفیسر، زانتکارانی زانتکار، زبان ء
مزان ء تب ء ہمکنہ نہ زانت کہ آگداں جان ء دنت۔ گوارا نہ دنت“

۔ ماگرینگ ء گرینگ دل ء

گرینگ دل ء تاں بانگواہ

مردنی انت چہ ہے انکشاف ء رند منی دل ء ہماروج گوارچک (ساہگ گردان یا
روج پل) کہ دیم اش گوں صبا ء زانت ء رژن ء بوتگ انت، من گواتنگ ء دور دا تگ
انت۔ اے من ء باور نہ بوتگ ات بلے دگہ برے ولجہ ملا (جی آر) ء یک سفرے ء نیام ء
حالات کہ آئی آزمانکانی تہ ء ”کپت“ چے ڈؤل کار بندگ بوتگ۔ اے دُرس ڈالچا رکنگ
کرزنت چیا کہ آنگت کار ء انت ء پداراہ پے روگ ء کار پے کنگ۔ کاروان دیم ء روان بنت
آوتی نشان ء رنداں پد ء یل دینت۔ وہد جاھے جاھے آہاں کور دیمگ کنت، بلے جاھے
جاھے ہے پد تازہ بنت۔ آراو خدا دادی اے ملک ء زبان زانتی ء مستریں داد بکشا تگ۔

صبا دشتیاری دلکش ء سر ابر کار ء کنت - منی بولان ء زمانگ ء طالبی ء بار یک ات
 کہ لہتیں دوستانی دلاں مھلن کت کہ تر ا مادر ملک ء بریں - اوداں دیوان ء مرا گاہ بنت - طالبی ء
 و ہد ء وتی شری ہرابی بنت - طالب چہ وتی کیلو ء آئی درجہ بندی ء کنت - من ہمو گت گڈا
 آہاں من ء گشت کہ ہر ہر جاہ ء کہ کارنگ - آادار ہاں چے تصدیق نامہے بزور - من - درک
 بست ء صبا ء گواراشتاں ء وتی عرض ء پریات گت - ”ولجہ! چہ تو چیر نہ انت ء تو وزان ءے کہ
 من ولجہ آرات جمال دینی ء بار یک ء ماہتاک ”بلوچی“ ء کمک کار بوتگاں - بس من کہ ہمنکہ
 و ہد ء کارنگ تو ہمیشی ماہتاک ء پیڈ ء سر انولیس ء بد ءے“ آئی من ء باز کرینت بلے ہے ہشتہ
 گت ء نہ دات - من باز منت گپت بلے منی منت ہم گوات ء بُرت انت - پدا و ہدے صبا ء
 وتی کتاب درگت تہ اے گپ پہ چیوھی منی سر ء مُشت انت - ماؤ پرو فیشنل مردم ما کہ ہر
 کارے ہر ہیلکاری یے یا ٹریننگے کنیں گڈا آئی سند ء سر ٹیفکٹ مے گوارا بوہگ لوٹیت - من
 حیراناں کہ آئی پہ دولہز ء نویسگ ء کہ دروگے و نہ ات، منی کار بوہگی (اگاں) اتنت نہ بوتنت
 آئی ء را اعتراض کنگ ء چے بزاں صبا دشتیاری ء دل ء نہ گشت نہ دات ءے - بلن کہ من
 تاوان بار بوتناں -

مبارکیں قاضی ء گشگ انت کہ صبا دشتیاری ء مارا ڈس ء نشان دات کہ کراچی ء
 کائے گڈا من ء در سچ ات - اگاں دروگ انت گڈا گناہ بر گردن ء قاضی - آشت انت کراچی
 ء آہاں چار کلا کاں ہے ہگ ء راپٹ ات بلے آدست نہ کپت - رند ء کہ ماد م بُرت ء دم ء
 ساسارگ ء ہوٹلے ء نشاں ء کپے چاہ وارت گڈا ماچہ یک مردے ء سوچ گپت - ما آرا گشت
 کہ ہے ولجہ مرچاں کوئٹہ ء یونیورٹی ء لگ اتنگ - نوں مردے سر پر بوت آئی گشت -

۱۔ ۲۔ ۳۔ ۴۔ ۵۔ ۶۔ ۷۔ ۸۔ ۹۔ ۱۰۔ ۱۱۔ ۱۲۔ ۱۳۔ ۱۴۔ ۱۵۔ ۱۶۔ ۱۷۔ ۱۸۔ ۱۹۔ ۲۰۔ ۲۱۔ ۲۲۔ ۲۳۔ ۲۴۔ ۲۵۔ ۲۶۔ ۲۷۔ ۲۸۔ ۲۹۔ ۳۰۔ ۳۱۔ ۳۲۔ ۳۳۔ ۳۴۔ ۳۵۔ ۳۶۔ ۳۷۔ ۳۸۔ ۳۹۔ ۴۰۔ ۴۱۔ ۴۲۔ ۴۳۔ ۴۴۔ ۴۵۔ ۴۶۔ ۴۷۔ ۴۸۔ ۴۹۔ ۵۰۔ ۵۱۔ ۵۲۔ ۵۳۔ ۵۴۔ ۵۵۔ ۵۶۔ ۵۷۔ ۵۸۔ ۵۹۔ ۶۰۔ ۶۱۔ ۶۲۔ ۶۳۔ ۶۴۔ ۶۵۔ ۶۶۔ ۶۷۔ ۶۸۔ ۶۹۔ ۷۰۔ ۷۱۔ ۷۲۔ ۷۳۔ ۷۴۔ ۷۵۔ ۷۶۔ ۷۷۔ ۷۸۔ ۷۹۔ ۸۰۔ ۸۱۔ ۸۲۔ ۸۳۔ ۸۴۔ ۸۵۔ ۸۶۔ ۸۷۔ ۸۸۔ ۸۹۔ ۹۰۔ ۹۱۔ ۹۲۔ ۹۳۔ ۹۴۔ ۹۵۔ ۹۶۔ ۹۷۔ ۹۸۔ ۹۹۔ ۱۰۰۔

بلوچی ء تہ ء اے ہمیں شاعر باز کم انت کہ آگوں باز لذت ء شتریں پیسے ء وتی
 پر بنداں کشیت۔ بازیں انچیں مہربانیں شاعر است انت چو گشے شعر پہ آہاں بار انت (وانگ
 ء Perform کنگ ء حوالہ ء) صباء گوں وتی پر بنداں انچو برے مہرم بیت ء انچو برے
 سڑمی ہم بوت کنت۔ آفل اشاپ ء کاماہانی ہم دلگوش ء داریت، اشکنوک ہے ساعتاں عجیبیں
 دشی یے ماریت۔ گیشتر آوتی شعرانی تہ ء وت ء ہوار گیجیت ء شعر کشیت۔

اے گپ ء سک کم مردم سر پد انت کہ صباء یک شتریں Cook یا وردن گرادے۔
 بلوچی درسیں وڑیں وردن ء جوڑ کنگ ء آوتی مٹ وت انت، اے انکشانے ء چہ ہمیشی باپشت
 ء اے ہم بوت کنت کہ بلوچی ”کھانا خزانہ“ یا ”صباء ء کچن (کنور جاہ یا چل)“ وڑیں چیزے
 ہشتہ ء دروشم یانی وی پروگرامے ء وسیلہ ء دیم ء بیت (?)۔ گپ و ہدے ہشتہ ء کتاب ء بوہگ ء
 انت گڈا اے ہم گیر آرگی انت کہ طبلہ ء سراسنگت دارگ ء پداراگ راگنیانی سر ء زانتکاریں
 حسابے ء وتی گپ ء رادیم ء آرگ ء ہم اشکنگ ء صباء ء بلوچی ء توک ء کارکنگ۔ ء خدا انت
 کہ اے حبر راست بیت اگاں لہتیں و ہدے پد بوت ہم تہ شتریں گپے، دروگ بر گردن۔ راوی۔

شال ء زمستان ء صباء الم ء وت ء چہ شال ء کشیت۔ یکبرے سے ہر دی یے کنگ
 ات گڈا جناح روڑ ء کہ دیستوں تہ آئی کنگ ء چکنگ ڈینگ انت۔ آئی لفانی ترکاں وتی

ازم پیشد اشنگ ات۔ آچکنڈ ان ء مئے گورا آیان ات ء ماہے پہمگ ء اتیں کہ مقابلہ حسن
ء بہر گتگیں جنکے ء خاصیں دابانی بچکنڈ انی گیرگان ء کنگ ء انت۔

صبا بلوچی ء Full Speed ء روگ ء بیت گڈاوتی گیر Gair ء پہ اُردو ء
بدلین ایت۔ ہے سھت ء منی و دست نہ رسیت بلے من صبا ء سر ء سک زہر باں۔ دل ء
توک ء ہے اُردو ء اثر اتانی تہ ء آئی پان واری گیش بوہان بوتگ ء مئے گونگیں پان دشمن ء
ہم آئی ”پان جت“ کنگ ء گونگیں پیشکاری عمل ء ہم بے سوئیں جہد کنگ۔

گشت کہ مہربانیں سید ء و اے کوڑھیں امروز گوں بے سر ء سامانی یلدا ت بلے
آئی و استابازیں خلیفہ ابید آئی اجازت ء پیدا بوتگ انت۔ سید ء راہ ء داروکیں ہے خلیفہانی
تہ ء یکے صبا انت کہ ساری ء آئی دست ء پادسریگ، چم ء دپ کار بندگ، پونز ء گوش
کار بندگ۔ عینک ء چادر زورگ، دُرس سید رہند ء بوتگ انت بلے نون اشکنگ ء آئی
بازیں آلٹریشن آرنگ انت ء سید ء اسکول ء تہ ء صبا ء فرقہ جوڑ کنگ ء وت آئی امام انت۔
ہے حاترا آبازیں لہز انکی گروہ بندیانی منصوبہ ساز انت نہ تہنا پاکستان بلکیں ایران ء گلغ ء
ہم بلوچی لہز انک ء تہ ء انارکی پیدا کنگ ء مستریں سرچنگ انت۔ ایسی گواہی ء ہما جاہ ء
هندانی سنگت ء برات شرتر دات کن انت (اگاں دپ ء مہ دُز انت) آئی باقاعدگیں تر ء
تاباں (Tours) لہز انک ء تہ ء مشہیں دیرئی یے بیارتین ات چونیں نیک بخشیں عملے
بوتگ ات پہ بلوچی ء بلے.....

صبا سکیں و ش بنختے۔ آئی و ش بنختی ء کساس ء گمان ء شما چوش گت کن ات کہ غیر
ادبی، غیر پارلیمانی زبان ہم کار بندیت ء آئی با پشت ء ایوارڈ ء ہم دست گپت۔ ایسی

زندگیں درور ”بے تواری و دریا“ انت کہ آئی تہ آئی نہ دیم چارنگ نہ پشت بلے انگت.....
 خیرشگان و ہر کس و توریت انجو صباء و ہم۔ بیچارگیں علی عیسیٰ و یک ہشتانکے ہشت کہ سید
 ہاشمی ریفرنس لائبریری تہنا تہنا صباء و چند انت۔ گڈا چوش بوت کہ پہ علی و

۔ یہی کہا تھا مری آنکھ دیکھ سکتی ہے

تو مجھ پہ ٹوٹ پڑا سارا شہر نابینا

ہر جاہ و ہر کجا کہ آئی تب و مردے دست پکتے علی و پولنگانی شوگ و گلایش
 بوت کہ دگرے نہ تہنا علی و پیہیں نادانیں مردے گوش بہ گیت بلکیں اے پہ آدگرے مردماں
 آزیں بیہارے ہم بیت۔

لہز انکی گل جوڑ کنگ و آرا باز باز شوق انت یک برے کوئہ و لہز چاگرد جوڑے
 کت۔ پداوت ہے لہز چاگردے داشت نہ گت چیا کہ آئی ہر دیوان و ساری گوں و تی چیلہ
 چپاٹھاں دُڑی دیوان پہ منصوبہ سازی و حاتراکت۔ ہمو داوتی حکمت عملی ناہینت۔ ہا مردم
 کہ آئی تب و نہ انت گڈا آہان و یک گور کنائینت۔

بازیں سنگت گشت کہ صباء کدی اوں و ٹکیں و عالمیں مردمانی مخفلاں نہ روت
 بلکیں انچیں جاگہاں روت کہ اوداں ”اُستاد! اُستاد!“ گُشگ بیت بلے صباء و چہ درساں
 متاثر کنوکیں چیز آئی پیلک و پوشاک نہ انت بلکیں آئی شعر و سراواہ واہ و گُشگ انت۔
 آہے واہ واہ و گوں انچیں ردھے (RHYTHM) گشیت کہ ”واہ واہ“ بلکیں مردم آئی
 زندگیر بوہگ و لا چار بیت۔

گل محمد وفادو

ماوفائین ء تاں ابد مانیں
مارا بیگواہ کنگ لئیب نہ انت

وفاء دگہ پر بندے ء بندے چوش ات کہ ”ہے چنول ء گور مشانی تہ ء سنگر انیں
دنیا“ چولانی تہ ء سنگر تلگیں دنیا ء راگوں وفاء گلگ است یا نیست من نزانان بلے وفاء
راگوں دنیا ء باز باز گلگ است۔ آئی وتی اے گلگ ء در شان ہر جاہ ء ہر کجا کنگ۔ آئی وت
ء رابے سُدھی ء۔ زر ء گبارتگ ء دل ء ایمن بوتگ کہ دل ء میر بوتگ ء وش بوتگ کہ آئی چه
دنیا ء بیر کپتگ۔ آپہک شمشکار بوتگ کہ ”وت اذیتی“ ء انجییں دورے ء زرد ء گوزان انت
کہ دنیا آئی سنیل ء چارگ ء انت ء نکشی چکندگ ء انت۔

حالتاک انتخاب ء مان ات کہ ٹرینک ء حادثہ ء تہ ء گل جان وفائیک انت ء
ہسپتال ء انت۔ منی دل ء جت کہ وفاء انجییں شتریں مردے کہ ہر کدی کارے کنگ ء
گڈانہ کنگی کارے کنگ ء۔ ء پدادومی روج ء حالتاک ء مان ات کہ وفاء امروز یلدا ت۔
آئی پدا یک نہ کنگی کارے کت۔

چو اپتک ء نہ وش انت گشے بازار تی

نے کوہ برزانت، نے مچکدگ ڈو لدا رتی

پیش ء یک ملکہوتے بوتگ کہ مئے بلوچی ء کماش تریں بالادانی سر ء کپتگ بلے
مرچاں چو گشے ملکہوت ء زنک ء برکنگ کہ ورناتریں مردماں ایرجیک کنان ء بران انت۔

کراچی ء چراگ لاشاری ء گوادر ء ع ع دشتی ء بزور، پسنی ء نورخان ء، کبچ ء عاقل بابا ء ء
 نوں کو تشکلات ء گل جان وفاء..... ء اے لڑانگت باز من انت کہ منی دل ء نیا انت۔

ولجہ بشیر بیدار ء شاگردانی تہ ء شریں شاگردے کہ چہ آئی فکر ء قلم ء بلوچی لہز انک ء
 راانگت باز گنج ء گوہر دیم ء آرگی ات۔ آئی اُردو زبان ء تہ ء ہم ٹہلیں شاعری یے کنگ ء
 بازیں جاگہاں آئی اُردو چاپ بوتگ انت ء بازیں ہلکہاں دوست ہم کنگ انت بلے
 بلوچی آئی اصلیں میدان بوتگ۔ آبلوچی ء انچیں شہسوارے ات گوں وتی مارشت ء پُھتگی
 ء، تہر دیں لہجے ء زوت دیم ء اتک ء پدازوت گار بوت۔ زلف ء بچکند آئی شعرانی اولی
 دپتر ء نام انت کہ آئی و پمن راہ دا تگ ات بلے راہ ء کسے ء چاپنگ ات۔ آئی دومی کتاب
 ”مبادا“ انت کہ پمن نہ رستگ۔

کراچی ء جناح ء مئے ہیلکاری ء و ہدات گڈا مارا حال رست کہ وفا ہسپتال ء
 انت۔ گنوکانی ہسپتال ء وفاء داخل بوگ ء مردنی میں من ء باز تورات۔ بلے وفا ء وفانت
 کہ ہر نہ کنگی کار ء کنت۔ پداچہ ہسپتال ء گوں صحت مندی ء پچینگ بوتگ ات گڈالی مارکیٹی
 ہوٹلے ء اتلگ ء داشتگ اتے۔ ہداوتی ہمراہاں ”چم ء دوچم کنت“ ء سینٹ ء شیشگے
 وت ء رائٹا بیت گڈا ہے پیم آئی سریکبرے پداہسپتال ء کپیت۔

آپر ء یک روچے من ء کاگدے رست۔ کاگد وفاء نویتگ ات۔ من سورکنگ
 ء آل۔ من ء بجا بدے!

آئی واستا من پے شوہازت داشت ء ہالدات بلے آئی وتی بجا نہ بُرت۔ آئی
 سور پے شری ء وشی گوست چہ آئی رند منی برات ء ایکیڈنٹے ء امروزیل دات۔ یک روچے

وفا دپ کپت گڈا گشت ئے ”ڈاکٹر! من سورے واستاپس نہ برت نوں منی نیگک ء لنگڑی
قبول بہ کن ئے!“

وفا سورے واستاداشتمیں پس سورے ء کار ء نیا تک بلے لنگڑی ء پُرسے ء کار ء اتک ۔ وفا ء
انچیں کار ء گپ اتنت کہ مردم پہ زور وفا ء راوتی دل ء یک کنڈے ء نادینگ ء لاچار بیت ۔
یکرے ماشال ء اتیں گڈا وفا ء سرکپنگ ات ۔ منی گورا اتک ء گشت ئے ۔ ٹی وی
مشاعرے بہ کنائمن ات کہ مارا باڑھے دست بہ کپیت ۔ آئی دیم ء ماگوں معاذ اللہ جمالہ یعنی ء
دز بندی گت ء معاذ اللہ ء دومی روج ء ریکارڈنگ ء بند ء بست گت ۔ اے نعت ء شعری
دیوانے ات ء معاذ اللہ ٹی وی ء گاڑی ء سرامے رند ء اتلگ ات ۔ مئے گڈا راترند آپ ء بازار
گرم ات ۔ معاذ اللہ کمرہ ء کہ پترت ء مارا سرگرم کنگ ء دیست ئے وتی خاصیں وڑادو گیاں پد
زوراں پرچک ء عمل ء گڈا زیناں بوت سنکٹاں، گڈا یک دو مردم پہ آئی نوک اتنت ۔ من آہانی
پہچا رکنا ینت ء یکیں دمان ء آنچو شیر ء شکر بوت انت بزاں ہوار بوت انت چو گتھے دیری ئیں
سگت بوگک انت ۔ دیوان ء رند وفا ء گشت کہ من گشتگ کہ بلکیں معاذ اللہ مارا گڈیت کہ.....

وفا ء گوں کبچ ء یات، شال ء یات، کراچی ء یات بازانت بلے آئی جند و ہدے
دنیا ء نہ منگ ء من زاناں کہ وفا دلبریں مردے بوگک، آئی بازیں دلان ء گک ء بڈینگ
گتگ ۔ بازیں چھانی مرور دیں ارس رتچا ینگک انت ۔ انچوارس ء مہر ء جذبات من ء ہم
اے ساعت ء اوشتارینگ ء انت

۔ تو کجام جاور ء وفا پُرس ئے

ماوتی جند ء گالوار نزانت

وفاء یک وہدے ہر پر بندے کہ ہشتک ات پمن راہ دانگ ات کہ من آیان ردغ
 بند بہ دیاں۔ آئی راہ دانگمیں دو کسانیں نوٹ بک ء لہتیں کاپی ء تاکانی سرا پر بندتاں یک
 وہدے منی گورا ایر اتنت۔ آئی کتاب ء چاپ بوگ ء رند آئی جند ء رامن وا ترینت انت۔
 یکروچے کیچ ء بازار ء موٹر سائیکل ء سراروان اتاں کہ یکے ء پشت ء گوا نکے
 جت۔ من داشت تہ وفا تک وتی ناجوڑی ء حال احوالے گت۔ من آرا تچک ء ہسپتال ء
 بُرت سنگتیں ڈاکٹرنی گورا من آئی پجار کنا نینت۔ ڈاکٹراں آئی باز عزت گت۔ آرا
 درمان داروکت در آگ ء گوں گشت نئے۔

”من مفت ء ترانیا رنگ گوں..... بلکیں من ہمیشکہ ترا آرتگ گوں کہ..... پچار!

منی دُرسیں کار شربوت انت۔ ء ڈاکٹر! من ہر وہد ء تنی گورا رساں منی کار شربنت۔“
 من آرا آپسر ء برگ ء ہا ترا تیار گت۔ بلے ہے دمان ء آئی دیم ء وتی لگ ء گاڑی یے
 گوست ء اوشتا رینت ءے چہ من موکل ءے گت ء شت ء پداشت کہ شت۔ دگہ برے
 حال تاک ء حال ء قوک ء ملاقات بوت ء راست راست من حیران بوتان پہ وفاء چیا کہ آہا
 مردم انت کہ مدام نہ کنگی کار کنت ء انچو وتی مرگ ء ہم..... آئے عہد ء تہ ء بلوچی ء مستریں
 اشتاپ کار انت۔

۔ ڈھلی جو شام سفر آفتاب ختم ہوا

کتاب عشق کا ایک اور باب ختم ہوا

وفا کی راہ میں اک نقد جان ہی باقی تھی

سواں حساب میں یہ بھی حساب ختم ہوا

دست کپیت ء پدا آفگ ء لبرانکی سروگانی تہ ء بے بیت۔ وہدے آئی منی کتاب ء پیش لبر
نویتگ ات گڈامن ہم باہدیں..... پمیشکہ دیم ء در آگ ء حاترا من آئی کتاب ء پیش لبر
نشت۔ منی دل ء اول سراں کہ اے ارزانیں کارے بیت بلے مجروح ء کتاب ء پیشگال یک
بلاہیں فکر ء جنجالے بوت ء منی بالاد ء اڑات چوش کہ آئی وتی یک آزماکے ء تہ ء وتی محکمہ ء
دفتر ء کلرک ء مستریں کردار زرنگ ات ء ہے کردار آئی گٹ ء چپیں چیلک بوتگ ات جیونی
ء و پدا عجیبیں چاگردے تلاہانی سر ء باریں چے چے مغز خوری بیت، چے چے مغز گزادی
بیت۔ اللہ بزانت ء اللہ امان! مہلوک ء آرا سکین دات کہ تو عدالت ء برو۔ بلے انچو گشت
کہ مجروح ء یک روچے دل گٹ ء مرد ء لوگ ء شت ء اے پیم ء آئی وتی ردی من ات ء
جیردہ پختنت۔ من ء اے حال ء سہی نہ اتاں۔ پدا یک روچے من ء مجروح گوادر ء راہ ء
ہمسفر بوتیں راہ ء ما یک فیصلے گٹ کہ ما ء مجروح ہو ریں صورتے ء دو کتاب دیم ء کاریں
یکے جند ء افسانہانی ء دومی رجا کیں افسانہانی..... اے فیصلہ و بوت بلے من ایٹھی سر ء وت
عمل کنگ ء گیگ ء گوم نہ اتاں چیا کہ لگ ء پہ مجروح ء مہر ء پدا ہے حبر تالان بوت اُنت کہ
آئی وتی آزماک ”رژن ڈرمن“ فلانی ء سرانیشگ آئی دگہ آزماکے ء نام ہم ہے وڈرگرگ
بوت۔ پدا گرے ء گپ بندات بوت۔ من پیش ء چہ وتی ناگیکیاں لاچار اتاں نوں و پدا ہے
گپ ء حبران مئے گپ ء حلاس کنگ ء نیون ء ساز دیم ء اُرت۔

کسانیں میتگ ء دمگانی تہ ء بقول ء وفا ”سہباں بریگاہ کنگ لنیب نہ اُنت“ بزاں و ہد
ء گوازیگ بلاہیں کارے۔ ماں باگیں جیونی ء ہے جیردہ ء رتھگ ء حاترا من یک شہے پہ یک
شہے گنز ء شت ء اتکاں۔ اوداں بازیں مردمان اے انکشاف گٹ کہ ماوتی ادبی تنظیم کاری ء
حوالہ ء شرکار ء بوتکیں بلے و ہدے مجروح ء وتی گل گوں مئے گاں ہوار کیمگ گڈا مئے تنظیم

اگاں تو جیونی ء بازار ء بہ رس نئے، بیگاہ ء وہد بہ بیت، دوستے اُستاد وتی موج ء
گردگ ء بہ بنت ء آہان ء ریڈوے گون بہ بیت گڈا بزاں کہ آہانی تہ ء یاسین مجروح گون
انت۔ اُشکنگ ء مروچاں ریڈیوسیت ء آہان ء دروہنگ۔ مجروح کہ ذات ء حساب ء وت
ء رئیس ء تممن ء مردم کشیت، نزاناناں کہ چہ بورسواران انت یا گڈگی آن بلے آدمام چہ
مُرگ ء گوشت ء وردن ء تام چش انت چیا کہ گوشتانی ریشگ آئی شمل شملیں دنتانانی تہ ء
چہر جاگہ گت نہ کن انت ء مجروح ہر وہد ء چاے قدرتی بہر ء نپ ء زوریت۔

مجروح ء موٹرسائیکلانی سیادی چے انت؟ نزانان نئے! یکبرے وہدے جیونی ء
مجروح ء راموٹرسائیکل ء بازار ء تہ ء چار راہ ء سراجروح گت ء لیلینت گڈا مجروح وتی کپگ
ء پوزیشن ء کنٹری ء بوتگ ء وتی بزگی ء بے گناہی ء ہمراہی ء غربی ء دلکش ء زنگ ء جنگ ء
بوتگ۔ ہے ڈؤل ء نام گرانٹ کہ یکبرے گنز ء روگ ء بوتگ کہ ہلاکینوک ء حیال ء
درکپتگ ء آشتگ گنز ء پدا آتگ تاں مجروح انگت وتی کپگ ء پوزیشن ء انت۔ آئی پدا
چست کتگ ء گنز ء بُرتگ۔ یک منی ڈولیں نازانتے ء بخت کتگ کہ مجروح ء راگنز ء
روگ ء چے کار؟ گڈا آئی انچودپ ء پُر ء درائینگ کہ ”منی جنم بھومی انت“ گشت کہ
یکبرے مجروح ء راگوار ء بازار ء ہم موٹرسائیکلے ء ٹپی کتگ۔ خدا انت کہ اے دروگے
بیت ء مجروح ء نکی گوں موٹرسائیکلاں بہ سدیت چیا کہ آگوں وتی خوبصورتیں ذہن ء
شریں شاعرے، آزمانکارے، اُستادے مہر داروکیں کے ء انچو آتگ ء تہ ء یکیں مردم انت
کہ آرا بلوچی زبان ء چاپ بوتگیں ریکارڈ کر ء انت کہ دیمتر ء بازیں بازیں کاراں دنت۔
خدا مجروح ء بہ رکات۔ نوں مجروح ء شعری مجموعہ ”دوشی کہ ماہ ء چارده ات“ شنگ بوتگ۔
چآئی یک ٹکڑے سے ہذمت ء کاراں۔

مبارک قاضی

آساری یگاں بے مہ کن۔ اسد اللہ نہیں غالب ء بگرتاں عطا نہیں شات ء بیا ء پدا
 چہ ہے راہ ء دیم پہ مبارکیں قاضی ء بہ رس۔ دُرس یکیں چیلک ء ریدگیں۔ پیشانی بازیں
 بزاگ أنت۔ آہاں وتی سردیں سرگرم کنگ ء کوڑہ اش مل دا تک بلے وتی پشت ء نامانی
 ”ملک میران“ اش مل دا تک أنت کہ وتی سراں گرم کنان ء برے برے آہان ء آہانی
 پشک ہم نہ دار أنت۔ نہ سہب زان أنت نہ بیگاہ، نہ کار ء و ہد ء زان أنت نہ کار جاہ، نہ راہ
 زان أنت نہ ہمراہ ء..... شپ بیت شتر یا بام بیت۔ ہے پیم ء ہے ملک میراناں چے یکے
 مبارکیں قاضی انت کہ وتی دپ ء نمیرا نہیں و شبو ء گار کنگ نہ لوٹیت ء پدا برے برے چو اردو
 ء ساغر صدیقی ء بیت ءوت ء را انجیں جاھے نادین ایت ء پہ زانت ناسر پد کنت۔

مبارکیں قاضی ہر دیں کہ تزند آپ ء گندیت بزاں گوک ء آپ دیست۔ روچانی
 روج یکیں جاہ ء ندیت دنیا بل کہ سر ء چیر بیت۔ شراب ء ذکر آئی شاعری ء باز بوتگ۔
 شتریں وڑاں ہم بوتگ بلے آئی تزیکیں گشت کہ ہے کافر ء و استا آ مردمانی شعراں شکرنت،
 مردماں شعر بندیت دنت۔ مردمانی شعرانی سراوتی اصلاح کنگ ء دستخط ء جنت ء تا کبند اں راہ
 دنت۔ زاناں چے دروگ ء چے راست بلے قاضی ء پیمیں مردے اگاں وتی تب ء وتی زند ء
 گوازیگ لوٹیت گدا گرے ء چے؟..... اگاں آدگراں جنجال ء قیامت نہ کنت گدا آوت
 بزاں وتی کار؟!..... منی دل ء چوش نہ انت قاضی ء پیمیں مردم قومی میراث بنت ء قومی

میراثے ء شتر ء ہراب ء سرء راج ء نگاہ مدام ایر بیت۔ آئی بازیں شتری راج ء رانپ بکشیت ء باز بکشیت۔ آئی ہرابی بدال نپ دنت ء باز دنت۔ چوش ء مناسب نہ بیت کہ مردم بہ گند آنت وت ء چیر بہ دینت یا گند آنت کہ فلاں مردم پیدا ک انت وتی زراں نپگاں بہ کن آنت۔

یک انچیں گدے کہ بہ سڑیت گدا مردم نزانت کہ اے چہ کجام جاہ ء دریت ہے پیم ء مبارکیں قاضی انت کجام وہد ء چے کنت مہج کُشگ نہ بیت۔ یک باز شریں پر بندے چکاریں بازار ء تہ ء در پگال کت کنت یا تباب ء دپ ء ایوکی ء گوں زیملی تہرے ء الہان ہم کت کت یا باز شریفیں، شتریں نیکیں مردے ء دیم ء انچیں پونگیں یا ایلنگی ترانے ہم کت کت یا ء بازار ء مردمانی مہج ء تہ ء روج رحمانی مارست کنوکیں ملنگ ء بولڑی ء توار ء ناچ کنان کنان ء روت ء مستیں مار ء گردن ء وتی ہجگ ء روپیت ء ہما وڑاناچ کنگ ء بر جاہ داریت۔ ملنگ ء وچم چون درنیا آنت کہ مار ء آئی لاپ انت ء آئی لاپ قاضی ء پنجگاں شہادت ء ربتہ ء بہ رسیت۔ رند ء آ قاضی ء راچے کت کت؟ بزراں ”ہر ء دات پلار ء.....“

قاضی ء کسانی ء نام ٹاپل انت۔ ٹاپل ء چے مبارک ء پدا مبارک ء چے قاضی چون بوت۔ اے دراجیں سفرے ء آہاں ملن کہ اے سفر ء تہ ء آئی وشیانی ساعت کتر دیتگ آنت۔ ہر دیں کہ آنہ ”وشیاں“ ژند کنگ گدا اگاں دگہ چیزے ء آئی دست نہ رستگ ء نہ رستگ بلے جند ء ریش ء بروتاں الم ء دست ء رستگ۔ اے روج ء بہ گندے گوں ریشان انت۔ دومی روج ء ریش بیگواہ انت۔ دیمتری روج ء بروت انچو چنگ انت کہ زہر پٹیت۔ پدا دیمتری روج ء ریش مری تہر انت اید کہ روج ء فرنج وڑ بنت۔ قاضی ء راگوں وتی ریش ء بروتاں پھبر وفانہ بوتگ بلے اے پیراں سری ء انچو گشت کہ قاضی ء وتی ریشاں گوں وتی بھیسہ ء راداشتگ۔

سنجیدگی و بکندے پہ قاضی ء جوڑ نہ بوتگ۔ قاضی چہ وتی محکمہ ء وزیر ء ہم ”ترند
 آپ“ لوٹیت، تھانہ ء سر بیت۔ کدی شپ ء نیے ء گوشن ء نہ سگئیں ہار ء دیم ء مدگ
 (Prawn) ء شوہاز ء بکارے ء پتریت ء تھانہ ء کوٹیاں راہ دیگ بیت۔ برے وتی راہی
 حقانی و استا کو کارکت ء بیر کاں سوچیت، مجھ ء زندانی بیت ء کدی راہی پر بندے الہانیت
 تھانہ ء عدالتاں سر کشیت۔ بلن کہ قاضی گوں وتی جند ء ریش ء بروتاں آمہر ء نہ
 داریت۔ بلے لہتیں سنگتی ء دوستی ء مہر آئی باز باز پہازتگ انت کہ آہانی تہ ء یکے زمین ء مہر
 انت کہ ایسی ہمر اہ داری ء آہر ہر جاہ ء ہر ہر ساعت ء کنت۔ ہے پیم قاضی ہر دیں کہ سنجیدہ
 بیت گڈا مزن مزینں کاراں ارزانی ء کت کت چوکہ ”زرعشت“ چوکہ ”شاگ ماں سبزیں
 ساوڑ ء“..... سنجیدہ نہ بیت وتی جند ء کمپان ء چوڈڑ ء۔ سر بیت۔ یا چو فوجی ء سراپ کنان ء
 گو کو کنان ء ساتے ء سر ء روت۔ بلے انچیں مزینں آرٹسٹے کہ اینکہ ہرابی ء گندہ کاری داران
 ء وتی لوگ ء ہم داریت ء وتی چکآں ہم وائین ایت ء مہلوک ء تہ ء پاپولر ہم بیت۔
 یک چنے ایش کہ منی دوست بوہگ ء چے ء منی دوست نہ بوگ ء چے؟ بلے الم ء
 درشان ءے کنان کہ قاضی ء ہے چیز من ء سرنگیں نانے ء دوست نہ بیت۔ اگاں تو قاضی ء
 زان ءے ء جاہ کارے گڈا وتی گمان ء ہزرگ ء سوہان کن ء اگاں نہ زان ءے گڈا وتی گمان
 ء ہزرگ ء انگت گیشتر سوہان کن۔ قاضی سنکتانی جنجال کنگ ء زانت ء شر زانت بلے پہ
 سنکتاں وت کدی جنجال بوہگ نہ زانت۔ یکروچے ماں پسنی ء مئے گاڑی ہراب ات۔
 ماہودا گیرا جے ء شر کنگ ء اتیں کہ مبارک قاضی ہے راہ ء نازل بوت۔ گوانگ جت
 آتک۔ دمانے ء حال احوال چوش انت۔

”کدی اتلگ ءے“؟

کدی روئے؟“ دمانے Pause ءرند دست ءے ٹال کت۔

”وش انت، من رواں!“

”توچوں روئے؟ تاں ماہداں تو ہمدان ءے.....“ من داشت باز بیوار بوت بلے مئے سواری ءے باز کم کارسراتلگ ات گڈامازوت قاضی ءے رائل دات ءے آشت۔ من دل ءے گشت نہ سلاھے نہ بناھے؟..... اے و آئی ءے باہدات۔ چیا کہ آئی لگ ات۔ ہے پیم ءے مشکت ءے شت بل کہ قاضی ءے آئیمگ ءے یا تکیری دلجمیں نہ انت پداشوہاز کہ ملک ءے اتلگ ات گڈاپسنی ءے نہ بُرت ءے..... یک برے پداھے درشان ءے کناں کہ قاضی ءے ہے گپ من ءے سرٹگیں نان ءے چنڈے ءے ہم دوست نہ بیت۔ اگاں نہ چوش و قاضی باز ءے انگت باز من انت چیا کہ من آراپٹی بوتگیں مردمان ءے ہڈ ءے جنگ ءے ہسپتال ءے آرگ ءے وت دیستگ ءے چہ آئی اے عمل ءے پٹی بوتگیں مردم زوت سہرتگ انت۔

قاضی فلپائن ءے شنگ ات سرکاری حیلکاری یے ءے وہدے کہ اتک گڈا آئی پتیزکاں بازیں گپ ءے حبر است اتنت۔ شاعر ءے کارلبرانی پلگارگ ءے چانگا لگ انت۔ مئے چاگرد ءے کہے کہ باز گپ کنت گڈا کشت ءے، تو دپ ءے پتا د شاعر ءے مٹ ءے۔ چہ ایشی مئے شاعرانی کساس ءے بستار چاگرد ءے ءے کشیت۔ حبر قاضی ءے فلپائن ءے روگ بیگ انت۔ قاضی ءے بازیں واقعاتان ءے بازیں وڑاں کشتگ۔ آئی کشتگ ءے رد ءے پشی ءے لنگ اوداد عوتانی تہ ءے وشین وردنے ءے صورت ءے کارمرز بیت۔ رند ءے گڈا تصدیق یا پکا کنگ ءے اے گپ چوش دراتک کہ اوداں ”چنڈ“ نامیں نسلے یا ذاتے پشی ءے لنگ ءے گوں وتی وردناں براہ دار کنت۔ ہے پیم ءے آئی دگہ

یک حالے آ رنگ ات۔ آ ایش ات کہ ہما ہیک یا اسپیدگ کہ زردگ ء تہا تو م بندیت
 آراز البول گوں بازہب ء و رانت آ ہانی دل ء اے آ ہانی حد ء بنداں محکم کنت۔ نوں ہر کسی
 دل پکائی یے اومیت راہ تیج انت یاوت بروت یا آنگو حال احوالے بہ گپت۔ اے پیہ میں
 پٹ ء پول کاری نہ تہنارا جاں نزیک کنت بلکہیں زانت ء ہم و دین ایت۔ قاضی نثر ہم
 باز جوان ساچیت۔ قاضی ء گوں ہے دز بندی مناسب ات کہ آوتی سفر نامہاں رد ء بند بہ
 دنت۔ اے پیہ ء آ گوں وتی چرپ ء چا نگا لیس لہزاں راج ء رلمڈ یاں بکش ات کنت۔ آئی
 نام نہ ایوک ء شاعری ء آ زمان ء در پشت بلکہیں نثر ء گلزمین ء ہم کلائی ردیت۔

مئے نثر میں سکتے نورز ہیر، نورز ہیر چا کر۔ شاعری ء بازہب ء داریت بلے میکروچے
 وتی ڈائری ء زوریت ء رویت قاضی ء گورا۔ قاضی آرا اولی روج ء لہتیں سبق دنت کہ
 تو شاعرے نئے گڈا چوش یکن وت ء برابر وبر بہ کن۔ وتی ریش ء بروتاں بہ سا انچو کہ من سا تگ
 أنت۔ چہاں سرگ بہ کن، نوکیں گڈ پر کن..... بزاں وتی شخصیت ء بروبر کن..... آئی دپ ء
 درکنیت۔ ”قاضی صاحب! منی شاعری ء را گوں اشاں چے کار؟“ قاضی ایمنی ء پتہ گردین
 ایت ”تئی شاعری شربیت یا نہ بیت زاناں بلے من وتی سر ء نثر میں شعرے نبشت کناں“

نورز ہیرتاں بازیں و ہداں قاضی ء نیمگ ء چتر نہ جنت۔ آوتی ڈائری ء ہموداں
 مل دنت۔ ہے پیہ ء رند ء آرا سنگت سر پد کن أنت کہ قاضی ء گپ دل ء کنگی گپ نہ أنت
 چیا کہ قاضی.....

کوئٹہ ء ماہتاک بلوچی ء دفتر ء نندوک اتاں کہ قاضی ء فونے اتک۔ قاضی گپ ء
 ات کہ منی اے پر بند ”جر کہ مان شان شان أنت، جمر شراب نوش أنت“ ء سرامز میں ء

بلا ہیں کپانی درشانی و مزنیں بلا ہیں (؟) مردم کنگ و انت۔ پداگذا ماں سکتاں یک منک
 یا Compeign یے حملاً ینگ و جہد گت۔ شاعری بدوکیں آپے نہ انت کہ تا ان نہ
 بیت۔ ہے پیم و شاعری و احساساتانی، جذباتانی گپ انت۔ شاعری و دو جمع دو برابر
 چار (2+2=4) نہ بیت چیا کہ اے حساب و فارمولے نہ انت۔ شاعری و لہزانی
 Exageration انت ہر نوکیں چیز و سرء مردمانی رگر و دہ و حس۔ قاضی چو کہ نوکیں
 شاعری دور و تہ و توانا ترس تو اراں یکے انت و آئی بازیں چیز و فکر نوک انت گدا مردمانی
 زانت و پیم و کتے رند ترء جا کہ کن انت تاکہ آہے فکر و خیالاتی اٹلنگ و مژدہ وار بہ
 بنت۔ ہے گپ گوں ہرزبان و ہر دورء گوں ہر نوکیں تو اراء بوتگ۔ ما قاضی و راہا و ہداں
 ہم گشت کہ شاعری و تی راہ و وت در گنج ایت۔ ہے مردماں کہ ذی قاضی و سراوت ہے تاروز
 گتگ انت مرچی وت ہمارا ہانی پد گرا انت۔ آہانی راہ بدل اٹگ و آ قاضی و نیمگ و اٹلگ
 انت چیا کہ قاضی و تہ و ہمکنہ Germs است۔ آر. جان سازیں شاعرے بوت گت۔
 انجیں کپانی سرا آ و تی عہد و در آمد بیت۔ جاگے و یگ ات و ہے گپ ”زر بشت“ و پشکال
 و ہم نو یستگ کہ ”شاعر انجیں در چکے کہ آئی رو یگ بون و تاں دورء سک انت و زمین و
 سرا تاں دورء برزانت۔ ہمک چیری و برزی سر و پد و تی تہ و ماریت۔ قاضی و مرچیکیں
 دورء Bad luck ہمیش و ہمیش انت کہ بلوچی Commercial age (کمرشل
 اتج) و تہ و نہ انت۔ آئی عمر و یک بلا ہیں و ہدے گوں کشند ہاں سر و چیر بو یگ و گلا یگ۔
 چایشی آئی و رانا م و رستگ بے مان یا آپ و تام نہ رستگ۔ آئی راج و رابازیں متا و دانگ
 انت بے ایشانی با پشت و و تی بازیں تمام باہیستگ انت۔

مبارک قاضی چوناء و کہداھے۔ ہمد امرزی قاضی عبدالرحیم صابر عزیز کی آرا
 قاضی جوڑکت۔ مبارک و قتی پیرک و نام و رادیم و برت۔ اے سیادی و وارثی و قاضی
 گوں مبارک و گیش لچ اتگ۔ قاضی و تہ و پارہ و صفت و ہستی ہم منگ لوئیت۔ آ کدی ابید
 قالے و بوت نہ کنت و قاضی و تب انچو جوڑ بوتگ کہ اے قالب و یہ آ قالب بوہگ و قاضی
 عیب نہ زانت۔ و نہ کہ ایشی و قتی کسانی سر پد بیت۔ و قتی چا گرد و نہ و شمس موسم“ ہردمان و
 آرت کنت و قتی چا گرد و دلبریں موسم“ ہم دمان و کاریت۔ برے برے انچو گشے کہ قاضی
 و ارس راہانی سر و انت و برے برے تو انچو گشے کہ اے دل تلاریں مردم و چمانی کانگ
 چلتنگ چلتنگ ہشک بوتگ انت۔ اے پیم و قاضی نہ ایوک و چہ شریں اداکاری و دیم و
 مردم و راوتی تاثر و دات کنت بلکیں چہ و قتی دیم و مردم و دل تہیں کار و ہم کنا کینت
 کنت۔ آ اسکرین و تہ و بوہگ و رپک و ہنراں زانت۔ ہر کدی کہ قاضی و نام دزانی پشت
 و اندیم بوہگی بوتگ آئی و ت و رادمان و پیشد اشنگ پہ تخلیق یا پہ عملے و صورت و
 کوئے و سول ہسپتال و کالونی و لوگ و نندوک اتاں کہ مئے آپر و مردے اتک
 و من و کیسے و اشکنا کینت و

۔ مناں کہ تو جہان و گلیم زینت و بلے

تئی بے بہائیں حسن و ستاما کدی کتگ

اے گلہ و براں مس کئی داد و پتر و

کہ مہروانے و منی مہر و بدی کتگ

آئی انچو تچک و من و گشت کہ قاضی و ادا ترا کشتگ۔ من ہم انچو آرا تچک و من و

گشت کہ اے پر بند قاضیؔ کوئیؔ آگے ساری بیگ انت، منؔ نہ کشتگئے۔ بلکیں آئی
 لہزانی ہمراہ داری کتگ، بلے چہ آئی روگؔ پد من اے حیرتگؔ لاچار بوتان کہ لہتیں انجیں
 گپ، لہزیا نام است انت کہ شاعر پہ خیالؔ بر جاہ دارگؔ وتی مضمونؔ تہؔ کاریت اش
 چو کہ منصور، یوسف، لیلیٰ، زلیخہ، عیسیٰ، موسیٰ یادگہ بازیں بلے مئے چاگردنارز ابیت، آیائے
 چاگردہنی صورتؔ کسانؔ پدمتگ انت یا مگیشؔ گیش نا پھتہیں مارگ داریں یا گداؤ
 over sensitive میں کہ گپاں دلؔ کنیں

۔ مارا پڑ مہریں دیدگاں گوں بچار
 یکے آں سد ہزار باں بلکیں
 یکبرے جُست کن چہ انت لوٹ دلؔ
 بیگ ؔ بے توار باں بلکیں
 سر جناناں وتی شوہازؔ من
 روچے گوں تو دچارباں بلکیں
 چندنیں زلفاں انچو تاب مدئے
 راہ ؔ گیوار ؔ گارباں بلکیں
 زندگاں پر تو شعر پر بنداں
 تئی گنوکاں شمارباں بلکیں

مبارک قاضیؔ و داستا گوں چونیں حیا لاتاں شوہازؔ یک پر بندے دیمؔ آرتگؔ
 یکؔ دو جاہاں ونگ اتئے۔ ہمائی زبانؔ اشکنگؔ وتی مزے گے ات بلے وائے کہ
 آنیست انت۔

قاضی نامہ

جی کہ بے نامیں منی واہگ ء بن ہشت ء سرا
 تو توی پگر ءھیالان ء نیس ءے ءرؤے
 پہوت ء چھی نہ لوٹ ءے ء ہر کس ء ہر چی دے
 جند ء ڈو بار ءے وتی ء عالے سہرا کئے
 برتنگ بالاد ء پتا تگ تئی اندر موتکاں
 تو پہ دنیا ء بلے وڑ وڑیں گلگال کئے
 پگر ء برزی ء تئی ماند اشنگ جھانے رژن ء
 جند ء چار کلن ء تئی جونبوس چراگے مان نیسیت
 سینگ ء پخول جنت کو دکیں او مان تئی
 سار تیں ریکانی تیا ب ء پہ پر شوکیں گورماں
 نگدانت امروز ء تئی گال ء تئی گلگال ء غزل
 جند ء چاگرد ء تئی شعراں نہ بہمیت کے
 چاپ جنت ہلکے تئی کشکیں شعراںی سرا
 راج کنت میتگے بالاد ء سر نیسیت پہ تو
 شہرے چکندیت ءوش ءوش ء سرا چند نیسیت
 اے ور سے! زانگ ء پہمگ چھی یے؟؟
 شعرو شعریں، دربرگ، وانگ چھی یے؟؟

ننگِ نئے کڑاں گوں دیگال کئے گالاں وتی
 ”زربشت“ ءوتی کورانی دئے دست ء، برے وانمین ءے
 ہنچش ڈوباراں ترا، تاں زندگ ءے اے مردگ پرست
 رند ء مرگ ءتئی ادریہ ء چون، جنت
 سزگاں کتار کنت، پوژگل ء بانے بندانت
 دارانت سالر وچ ءتئی ء ترا نازین انت برے
 لیڈراں کارنت لگوریں ءوڑوڑیں گشتا تک دینت
 پیش امام لہزانک ء گشت، لچہ ء لہزانی امیر
 شعراں آیات کنت، گالاں انجیل ء قرآن
 چار ء سے سال گوڑزیت پھک ترا بھال کنت
 موسیٰ مرگ ءوڑ ادریہ چد ء بال کنت
 کس ترایات نہ کنت، کس تئی نام ء نہ گپت
 گیر ءے ماہ ءو دگہ کیکے سال گوڑزیت
 کور ء شپ ہار کنت، کھسراں برپ بدیت
 ہست ء دل بند ءتہ ء نیستی ء ساز کدیت
 اُپسیت قبر تئی، ڈن ء دیوال ڈریت
 شک سرو نانی تئی کنیت پادوناں کپیت
 روج ء پس جنگ جنت

غُشپء چرسی کاینت۔!

”عرشء معلیٰ“ ءتنی وپتگیس ارواہ جہیت

مُرتگیس ڈیل تنی دگہ سد برء گیش مریت

تو بلے پشت کپ ءے، مھر ء ارواہ ءتہا

روح ء ہرج برانز ءتہا، ہستی ء ماہ ءتہا

ہست ء زندگ بے مدام، زندگیس شعرانی کشوک

زانگ ء زانت ءتہا دھر ء زانتجاہ ءتہا

بے نمیران ء نمیر، ماں سینگ ء زانت ء مدام

زانت والینیت ترا، وانیت ترا، چکیت تر لہجماں داریت

(ء) ہستیں امروز ءتنی پگر ءرگا ماں گواریت

بشیر بیدار

اور ماڑہ ء کار ء چٹنگ اتاں غ پدے سا سا رگ ء تہت ء لیگی اتاں کہ فون ء پھنٹی
 ء تو ارکت۔ چست کت ولجہ بیدار ات، کشیت۔

”من ترا جیونی ء پنگ ء اول ء تو ادائے!“

من پنہ ء گشت ”باری برے بوتگ کہ کر گوشک ہرے بوتگ“

کند گے جت ءے غ پدا حال دات ءے کہ چہ ممتاز یوسف ء تی نمبر زرنگ۔ خانوادہ ہیں بشیر
 بیدار گیشتر ء ملارانی میار انت غ پدا سندھ کت غ خیال ء کپیت گڈا قول انگریزانی ء ”پہل ء
 چیر ء باز آپ کوزیت“ براں سالانی سال کوزنت۔ خیر آئی جیونی ء مردم من دست ء دات
 انت۔ آئی وتی ہمود ء کارکت انت ء و اترا ت

۔ امروز ء غم، لال ء خیال

اتنگس چتور یکجاہ بیت

چونا ء بیدار کہ گردیت آرالال ء خیال گون انت ء گون انت بلے اے امروز ء غم
 ات کہ بیدار لاچار بوت ء ضلع ہسپتال گوادر ء سے ماہی درمانانی کوٹہ ء دزگرگ ء درے
 گپت۔ کشیت اور ماڑہ ء چاراں۔ پدا بیگہ ء ما اور ماڑہ ء انگلیں۔ راہ ء لہز انک ء سرا کے
 بازگپت ء حبر بوت۔ من آرا بلوچی اکیڈمی ء نوکیں کتابانی حال دات۔ آئی آوہاں مزنیں
 حُب ء خلل ءے درشانت۔ بلے مئے رسگ ء پد روزرد ء زردی ء وہدے گلاسانی رنگ ء را
 تنگہ گوناپ کت گڈانہ تہنا آئی منی کتاب یک گوارا ایرکت انت بلکیں وتی سر ء ہنشلکیں

بیدار انچیں خوبصورتیں لہزانی شاعری ء کنت انچیں خوبصورتیں دلے ہم
 داریت۔ انچہ کہ شاعری ء لہزانی ردو بند شتریت یا آئی ء ہما دشرگی بر جاہدہ مانیت گڈا ہوا دگی
 ء پونگی کنیت ہے پیم کسانیں دنز ء لیگارے دلے ء داستا بہیت ء پدا بیدار گوتکیں مردے ء
 دل ء داستا گڈا پونگ چہ کپانی پلج (BLEECH) ء دور نیا انت ستر کہ وہد بہ کوزیت۔
 بلے جاھے جاھے ء کہ بیدار ء وتی دل پہ زانت چوتار ء کنگ کپنگ گڈا آئی بے چاری ء
 چکانسری ء رند ء گوں آئی ء کرداریں کار کنگ۔ مگ ء تہ ء معتبر انت ء کہناتی سررشتہ انت۔
 مہلوک ء کار ء کنیت بلے برے برے خانوادہ انچیں خانوادہیں فیملہ کنت کہ تر اے گمان
 بیت کہ آئی چہ مارگانی بڑہ ء کنگ انت، عقل ء شہو ء نیمگ ء آئی وتی دیدگ نہ واز آرتگ
 انت۔ بیدار ء ماسٹری ء ہم وحدے کواز نینگ ء پدا ہے ماسٹری ء گڈ سر ء کتے افسری ہم
 کنگ ءے ء اے افسری ء آرا ہتھر ہتھر نہ ساتنگ۔ برے جاگھے سیاست ء بدل کننا نینگ
 ء برے جاگھے آئی تب ء بازیں کنڈاں چکرینگ بوتگ ء بازیں کنڈاں چکرے اتگ۔ یک
 وحدے وچہ سرکار ء نوکری ء تتنگ بلے ہما گپ نہ..... کہ

”بال کنئے

بال کنئے

کجاریئے

آخر کہ زمین ء کائے“

بزاں بیدار گوں بازیں دگہ ہما سکتاں کہ وتی چاگردی بالاد ء ہم دارانت پہ آہاں سرکاری
 نوکری یک نیمگے حرامیں چیزے بلے دوی نیمگ ء شریں چیزے۔ اے حساب ء برے
 برے سرکاری نوکری ء یل دیگ گران ہم بیت۔ بیدار ء ہے گر ء چکائی تہ ء رینار بوگ ء

فیصلہ گت۔ برے حب و برے کراچی و جہہ مند بوت۔ ستر کہوش نہ بوتگئے بلے و تی
 خاندان و سر و جبرئے کنگ (?) و نشتنگ۔ اے بابت و آئی بیچ و ایک گلگی پر بندے ہم
 نشتنگ ات کہ بازیں تا کبندال چاپ بوتگ ات۔

من ہر کدی کہ بیدار و تگ آئی لبزانی گچین، آئی خیال و فکر و بالاد مضمونانی حوالہ و
 من و ہے گمان بوتگ کہ من میان استمانی شاعرے دانگ و آل بلے برے برے من
 چو مرنگ کہ گتھے بیدار پہ زور انقلابی بوہگ و جہد و انت۔ چشمیں و ہداں پہ بیدار و من مارنگ کہ
 آ اندری صورت و وت و را گنگر کنگ و انت اے و ہداں من و تی سر و بزرگ دانگئے کہ
 بیدار و پر بندانی زیمیل و روانی، آئی نظمانی و تی خاصیں لبز و تہر و رہند چو کہ آپر تیچے و ایر
 رچان، دل و نندان ہما جاھے دم تو سی گڈا ہے جبر و رنگ بوتگ کہ و تی سر و کنگئے۔

بیدار دیوان و ری و حاترا و تی سکتانی گو را الم و روت بزاں سکون و آرام و شوہاز و
 بیدار مدام سکتانی پتراں "چنیر ز" کنت۔ ملک بیت شریادر ملک بیت شتر اے و ہداں کہ آنوک
 نوک آپ و شونگ و انت تہ سلطان نعیم قیصرانی و رد و آئی گپ "باز باز سوہنا" بنت۔ یکبرے
 شال و اتنگ ات بیدار و گلاس پہ تنگ رنگی و دست نہ جت۔ ماجیران بوتیں۔ جت گت۔ گشت
 و "عزت و عزت و کنان" عزت و عزت آئی باز کنگ و ہے پیم آئی گوں تا جل و ہم
 بیدار و را گل جان و فاء و ہمیں شرین و گہورتیں شاگرد ہم دست کپتگ۔ نہ ایوک و
 و فاء و روحانی بلکیں سیاسی و ادبی و ابید چا گردی ہیلکار یانی تہ و بیدار و دست مان بوتگ۔
 یک و ہدے پدا انچیں ہم اتک کہ آچہ بیدار و "کشش، ثقل" و ست۔ بلے آئی شاعری و
 بگرتاں نندگ و پا د آہگ و لاپ و ورگ و بگرتاں پوشاک و پوشگ و ہر جاہ و بشر بیدار و
 عکس دست کپتگ ات۔

لہذا تک و پڑھ ہما قلمی جنگ کہ نامدار بوتگ انت آہانی تہء گیشتریں محاذانی تہء
 بیدار گندگ بیت۔ سیکینہ نازء فرضی نامےء چے اے جنگانی بندات بیت۔ دیمترء پدا بشتر
 بیدارء جی آرملامان کاینت۔ ہے پیمء انگت دیمتر کائے گڈا بیدارء مقبول انور قلمی گرء
 چکانی تہء بنت۔ ہما بیدارء نبشتانک ”زن زدہ“ دیمء کنیت۔ کیچء لہز انکی صف بندیانی تہء
 سیکینہ نازء نبشتانک فی مزنیں اثراتے ہست انت۔ بیدارء غنی پرواز ہر ہر و ہدء دیم پہ دیم بوتگ
 انت۔ آہاں گیشتریں عمر جتا جتا میں ٹولیاںی تہء وت راداشتگ۔ گشگ بیت کہ ساریء
 بیدارء بچکنیں ارواہء تبء لہز انکیء دگہ گچین مردمانء کوشقلاتء برتگ بلے رندء
 رندء و بیدار چند چہ کوشقلاتء در کنیت۔

شراب واریء سرء بیدارء مشوک واریء رایک و ہدے لہتیں ستکتاں اسکندلائیز
 کنگء جہدے کنگ ات بلے بیدار چرے چکاسء سوب مندیء در آتکء بیدارء
 مشوک واری رشتہ گوں شراب واریء ہما پیم بر جاہ انت کہ اول روجء بوتگ۔ دگہ سنگتےء
 شاہدی گتے کہ اردوء جنیں آد میں لہز انکی مردےء را بیدارء لنگک باز باز دوست بوتگ انت
 بلے بیا کہ بیدارء ہے آرتنگ لنگکانی واستا قلم ہم مرچاں بارے کہ اشننگء قلمء داشت نہ
 کن انت (انچو گشت بلے خدامہ کنت)۔

اے قدرتء قانون انت کہ ہما مردم کہ پہ چیزےء باز مزنیں امیت دارایت
 ،اگاں آئی امیت ناسرجم بیت گڈا آہمنکہ باز دلپروش بیت تچکء ہے پیم گوں بیدارء
 بوتگ۔ ماں سیاست آئی بہر کہ ہمنکہ بوتگ آئی امیت ہم ہمنکہ بوتگ انت۔ آئی سیاستء
 راجگی چا چایے اناں بلکیں زندگیء عبادتے زانتگ بلے ہے سیاست و ہدے چورگیء
 ناکسانی، بلیک میلرء چند پرستانی دستاں کپت گڈا بیدارء وتی گوش گپت انتء چہ سیاستء

دور تک۔ چہ سیاسی سنگتاں آئی وتی دگرانی، نہ وشی ء نا ایتی کدی ہم چیر نہ دات اُنت۔
 آاے درگت ء ہمئکہ دیم ء شتگ ات کہ آئی کس ء ناکس ء دیم ء وتی گلگ درشانت اُنت
 (بے بلا ہی چوگونوک ء رپٹ ات)۔ اصل ء آوت ء را آئیڈیلٹک (Idealistic) فکر ء
 مردے گشیت تہ آئی دل ء ہر کس چہ پوزنگاں چہ داگاں پہک ء پلگار بہ بیت بلے زاناں
 بیدار ء سرچیا ذر نہ روت کہ مانچیں چاگردے ء نشکلیں کہ اگاں ادا فرشتہ ء پیگمبرے بیت،
 پونگ چنت۔ مانچیں جاھے ء مرد میں مانچیں ملکے ء مرد میں کہ ادا نمیر انیں رهشون پیدا
 بوہگ ء وژ ء رہند نیست اُنت، بزاں مے چاگرد ء راے زکت نیست۔ بلکیں ادا کا چاک ء
 ڈنگ، بلیک میلر ء مفاد پرست، ہیر و جوڑ بنت۔ ادا کشند ہان ء پلن ء ہار گورادینت۔
 بڑگ ء بیچارگ ء گر ء نہرانی سنگساری رسیت۔ ادا پہ وتی ء پہ وتی مردمانی واستا کیشتر کیشتر
 مردم واد ء شکر ء ہمسنگی ء منیت۔

آئی پر بندانی دوست کونوکانی تہ ء یک ڈرائیورے ء بگرتاں پروفیسر ہست۔ ولجہ پروفیسر غلام
 رسول خالد صاحب ء دوستیں پر بندے ء دوسے ٹکر

۔ شب گشے روج نہ بنت توبہ چہ منی حال ء
 بیابہ رکیں ءے من ء زند ء چرے جنجال ء
 تو کہ رنجینگ من ء اومنی زرد ء واہگ !
 شالا کلماٹ بہ بات ءے تو ہزارے سال ء

۔ یک رندے در بھیت تنی دپ ء دانکے گچلیں
 سدرنداں من گراں تنی لٹانی منت ء

بیدار و لہجہ عطا شاد، دوست ترین شاعر ایں یکے بوتگ و بوتگ بلے بیا کہ بیدار آئی
 نزدیک ترین سنکتاں ہم یکے بوتگ، آئی و مدام بیدار و راگوں فیض صاحب و تشبیہ و استعارہ۔
 بیدار و افسری و زمانگ و تاں سرکاری نوکری و تچک و بارگ و آہاں رو چانی روچ، ماہانی ماہ
 و چوبکش شہر تربیت کہ سالانی سال نرند آپی مجلسانی تمام ہوری و چٹنگ۔ بازیں مرد و گرمانی
 سنیل چٹنی و چارنگ۔ شراب و سر و وام گوں تپا کی چٹینگ انت۔ ٹنوں..... کہ و لہجہ عطا شاد و
 اے کوڑھیل داتگ و شنگ بلے بیا کہ چہ آئی روگ و پد نرند آپی مجلس بلے کہ ہما یم برقرار
 انت بلے بازینے و چکت و چلانگ، عزیز و وارسانی گوش لکت انت پہ و تی مردمانی، حمیش و
 براہندگانی و استا کہ نرند آپی شوچ و ہار ملان انت کہ بیدار و یمیں مردم ہم گون انت۔

”گور بام“ و بہ گرتاں ”ہزام“ و بیام پد اتاں ”کریاب“ و بہ رس۔ آئی شاعری
 یکیں زمزمل و کڑی انت آچہ و تی گلزمین و نہ سستگ۔ آرا و تی دو و ر بیدگ گون انت و
 نوکیں شعری لوٹاں سرجم کنان انت۔ آہا مردم انت کہ آراچہ و تی سینئیریں
 ہرکاراں Recognition گون انت و دیم و روان انت۔ آئی و تی مردمانی نیکیسی و
 بیوسی و خون و ارس ریتلگ۔ آئی و تی راج و رانمیرا میں جمدے و حاترا پہ دلبدی و استا
 حیدریتلگ و فکرانی کیت تاتلگ۔ ہے مقصدانی حاترا باریں آپخت براں روچے مرنگ و
 باریں آپخت براں روچے زندگی و پہ بودے کتگ، خدا بزانت۔ اینکہ بلے من زاناں کہ آرا
 اگاں ہزار براں مرگ بہ کپیت آپہ ہے گلزمین و مرگ و پسند کنت و اگاں ہزار براں زندگ
 بوہگ بہ کپیت آپہ ہے گلزمین و آگ و دوست کنت۔

زمین ننڈیں آسمان بالاد

عطا شاد

من اگاں در چکے آں دے آس منی بالاد ء

بلے پہ نپتے ء کوھے بسچیت چوش نہ بیت

اے ولجہ عطا شاد ء نامداریں بنداں یکے۔ اے کوہ پہ نپتاں و نہ سٹک ء دؤر ء
باریگ ء ہر اہیں نگاہاں اے شہدیں تب ء نمیرا نہیں شاعری ء براہ ء راا نچوژند ء زدگ کت
کہ بے ترند آپ ء نہ بوت۔ آئی کچلان ء نوش ات ء پہ سر زمین ء مہلوک ء مردار دیں
پر بندانی شکلتیں تام در شانت۔ ز مانگ ء تہ ء چوش گندگ بوتگ کہ اول سر ء و ترند آپ وتی
سنگتی ء بر دبریں تیمے داریت بلے پداو ہدے کہ میزان میزان ء گردش ء کنیت گڈا ترند آپ
مردم ء ورگ ء بندات کت۔ ہما مردمانی لیبوک کہ وہدے ترند آپ بوتگ۔ رند ء آ ترند ء
لیبوک جوڑ بنت ء ولجہ عطا شاد ء باز براں ہے در شان سنگ ات۔ ”فضل! تئی عمر ء مردم ایشی
ء وارت۔ رند ء مئے عمر ء اے مردم ء را وارت“۔ ولجہ عطا شاد ء منی دُچار ہم انچیں دمانے
بوتگ ات کہ اودا ترند آپ ساچان ات۔ اول سر ء کمیں پدا اعتدال ء پدا انتہاء..... اے
ترند آپ ء تب ء مزاج انت پہ مردم ء۔ ہو شل ء کمرہ ء داب اتاں۔ غوث بہار اتک
(آ وہداں غوث بہار ء حراب تریں وہدات) پادئے کت۔ ”بریں من ء کار است“ گاڑی
ء سوار بوتیں۔ حاجی فتح خان مارکیٹ ء آرٹس کونسل ء رستیں ولجہ عطا شاد گوں سنتاں مشکول
ات سلاھے جت پہل لوٹ ات کہ من آئی دیما وارت نہ کنناں ء وارت اتاں۔ ملک ء تہ ء

ڈن آئی قصہ سک باز آنت شراب ء سرء۔ چوکشے کہ آئی شخصیت ء بہرے ہے خانہ خراب
 جوڑ بوتگ ات۔ جناح ء ٹریننگ ء بارگت ات ولجہ عطا شاد ء راکل ہندو پاک میان اُستمانی
 شعری دیوان ء لوٹائینگ بوتگ ات۔ بیچ لگژری ہوٹل ء داشتگ ات ء۔ قیوم سربازی منی
 رند ء اتک کہ ولجہ عطا شاد لوٹیت تگ ء شتاں کہ بلکیں جیڑھے جان سلامتی ء (کوئٹہ ء منی
 ہسپتال ء ڈیوٹی ء نیام ء آنا جوڑ بوتگ ات) بلے اوداں من دلجم بوتان کہ چشمیں جیڑھے
 نیست ات۔ ترند آپ آرگ ء گشت ء۔ ماٹھتاں ”ترند آپ“ کے دیر ء آؤرت چیا کہ
 مے حساب ء آوتی پر بند ء اسٹیج ء بوآن ایت گڈاھرچی کنت بہ کنت۔ من ء باز جبرے
 گشت بلے منی گپ ء ہم زرت ء پدا کہ اسٹیج ء وتی PERFORMANCE ء
 دات ء اتک گڈا ماد لجم بوتیں کہ ولجہ عطا شاد ء دلجمیں نمائندگی یے گتگ ات۔ بقائمی ہوش ء
 حواس عطا ء وتی دلبریں ڈول ء پر بند وانگ ء الم بزاں کہ مارا بگاں گوات دات۔

عطا شاد اولی شاعر انت کہ پہ آئی حاتر الاٹھی چارج بوتگ ما ایوب اسٹیڈیم ء
 پاکستان ہندوستان ء کرکٹ میچ ء عطا شاد ڈن ء در ء مہلوک ء تہ ء بیت۔ آٹوگراف گرگ ء
 چکر ء پولیس ء رامردمانی شنگینگ ء لٹ کاری کنگ کپت۔ اے ہم آئی شراب ء ہلت بوتگ
 کہ گڈ سر ء آئی سنتاں وت ء رایک یکے کتگ ء پدا کم کم ء وت ء رائیپینگ۔ اے ہم ہے
 ”خانہ خراب“ ء زورا کی بوتگ کہ نوابزادہ نصر اللہ خان گونگیں مردے ء را اڑیت ء نواب اکبر
 خان ء تیمیں مردے آرانو کری ء مہتل کنت۔ بلے گشوک اے ہم گشنت کہ چہ ہے واقعہ ء
 رند عطا شاد ء شاعری ء نوکیں بستے کتگ، چوناء و آ کرک بوتگ۔ ہورت بہ چارے تہ
 عطا شاد ء چہ ہے واقعہ ء رند ء لہز انکی اسکرین ء پترگ بلا ہیں چتے۔ آئی رندی شاعری ء تہ ء

ہا حُسن، ہا پختگی، ہا روانی، ہا لذت، ہا فکر کہ گندگ بیت آسری شاعری ء تہ ء
(بکندے؟) نہ انت۔ آئی تخلیقی چمگ یکبرے پداسیر آپ بوت انت بلے ترند آپ و ترند
آپ ات، آراگون ات اینکہ زوت چوں یل دیگ بیت، انچو معلوم بوت کہ اے بند آئی
بس ء بس پہ ترند آپ ء کشنگ ات۔

۔ پتئی ہاتر اے سوچنیں پیکورچی انت

مامیاری آں میار آں میاری باتاں

برے من حیاں کتگ ات کہ من گوں ولجہ عطا شاد ء اینکہ نزیک بوتگاں ء مسک
نزیک ء دیستگ۔ من ء پہ ولجہ عطا شاد ء گپ کنگ ء ہمنکہ ارزانی بیت بلے نہ..... ولجہ ء
راہمنکہ نزیک ء گندگ ء گپ کنگ و ہمنکہ گران انت۔ چیا کہ اے کوہ بالاد ء ہاتر اہر ہر
گپے کہ دیم ء بیت ہمنکہ راست ء ہمنکہ احتیاط ء بہ بیت۔ آئی تیوگیں زند ء آئی چپ ء چاگرد
ء مردمان ء سکتاں ہر دیں بہ چارے تہ آئی شخصیت ء بازیں تک ء پہنات دیم ء
کاینٹ۔ آئی مدام وتی ہے سنگت ء ہمراہان ء وتی قریبی ہم بدن کشنگ۔ لہتیں لہتیں سکتانی
نام ء گرگ ء آئی واہگ ء چاڑ لائق ء ندارہ بوتگ۔ آئی دپ ء چنکے آپ داتگ ء آئی چماں
تزپے ء پتئی ء شیمے ء گروشک کتگ۔ آئی مدام اے گپ کشنگ کہ اینکہ نزیک اگاں آراکے
ء دیستگ ء اینکہ نزیک ء اگاں آراکے ء زاتنگ گڑا آ ولجہ کریم دشتی بوتگ۔ آئی اے واہگ
سرجم نہ بوت کہ کریم دشتی آئی کتاب ء پیشگال ء بہ نویس ایت۔ آئی اے ہم منگ کہ کریم
دشتی ء سک باز براں ماہ ء گڈسراں آئی وام ہم داتگ انت کہ بازیں حساباں آہان ء پر بوتگ
انت۔ شرگداری ء تہ ولجہ کریم دشتی نویس ایت کہ

”عطا شاد گوں شاکھاں دُرسی انت۔ آہا شاعر انت کہ آئی ءِ رائے
 مرچیں شاعری ءِ دنیا ءِ باغی کُشک بیت۔ عطا شاد بلوچی شاعری ءِ
 ہا صید انت کہ وتی نگوردیم ءِ آئی پادچج نہ بنت۔ ہمیشہ آ باز دیریں
 خراگ جاہ چاریت۔ اے زیادہ آئی ترمردی ءِ پاداری انت“

برے برے ہے Remarks دیم ءِ کاینٹ گڈادل ءِ کنیت کہ ولجہ کریم ءِ پر آئی اُردو
 شاعری ءِ چے اخلاقی جوازے چے دلجمیں حیا لے در شاکگ کہ اُردو ءِ مردم ہم نوں آرا
 Regard دینت۔ احمد فراز ءِ کُشک انت۔

”یکے و آئی وتی ڈکشنے ءِ پدا دومی شری ایش انت کہ آوتی سر زمین ءِ وشبو ءِ چے وتی شاعری
 ءِ را گوناپ دنت۔ بلوچستان ءِ سرجمیں ساخت سرجمیں بالادے ءِ دروشم ءِ عطا شاد ءِ تہ ءِ
 گندگ بیت۔“

۔ کوہساروں کی عطارسم نہیں خاموشی
 رات سو جائے تو بہتا ہوا چشمہ بولے

عین سلام کہ آئی نزیکیں سنگتے ءِ ”درین“ ءِ اُردو بہر ءِ دیم ءِ آروک انت ءِ چہ ایشی
 ابید ہم ولجہ عطاء گوں آئی باز کار کنگ، آئی ءِ کُشک انت کہ عطا شاد شاعری ءِ مکتب
 یا اسکو لے ءِ بتار ءِ داریت۔“

۔ وہ گل ہے اُسے پردہ خاشاک نہ پہنا
 خوشبو کو کبھی رنگ کی پوشاک نہ پہنا

ولجہ منیر نیازی ءِ کُشک ”ایک خوبصورت انسان اور خوبصورت شاعر تھا۔ اُس نے
 اُردو شاعری کو ایک نئے ڈکشن سے متعارف کرایا“

ولجہ شہزاد احمد کشیت۔ ”آپہ شاعری ۽ تہ ۽ امیجری جوڑ کنت۔ آئی شاعری ۽ تہ ۽

بلوچستان گپ جنت“

اُردو ۽ دگہ نامے ولجہ ظفر اقبال کشیت۔ ”رواجی اُردو شاعری ۽ چے عطا شاد ۽ اُردو ۽ دلجم نہ

یوہگ ۽ آرتھریں زبانی رستگ ۽ آئی دگہ لہجہ یے اُردو ۽ رادانگ“

انچو امجد اسلام امجد ۽ خیال انت کہ ”عطا شاد کی غزل اپنے اندر ایک ایسا حسن اور کلاسیکی
رچاؤ رکھتی تھی کہ جس نے اُردو شاعری کے جمال اور لوکل لہجے، علاقائی امیجز کے رنگوں سے
مملو ہو کر ایک ایسا رنگ ہماری شاعری کو دیا جو کہ صرف اُس سے منسوب ہے“

انچو امجد اسلام امجد ۽ خیال انت کہ ”عطا شاد کی غزل اپنے اندر ایک ایسا حسن اور
کلاسیکی رچاؤ رکھتی تھی کہ جس نے اُردو شاعری، شاعری کے جمال اور لوکل لہجے، علاقائی
امیجز کے رنگوں سے مملو ہو کر ایک ایسا رنگ ہماری شاعری کو دیا جو صرف اُن سے منسوب ہے“

پھول، شرارہ، پتھر، ہبزہ، کچھ ہے میری مٹی ہے
تم سے میرے پیار کا رشتہ، کچھ ہے میری مٹی ہے
آنکھوں میں مرے دیس کے چشمے، سوچوں میں مرے دل کی چمک
لمس تمہارے جسم کا ایسا، کچھ ہے میری مٹی ہے

ولجہ عطا شاد ۽ شاعری ۽ سراگون تاریخی پُشدر ۽ شرتریں چمشتانک شے رگام ۽
دانگ۔ آئی ہشتانک یک شیلنے انت ہشتانک ۽ چے لکر زورگ ۽ گپ و دگہ پیم سنگ بلے
اے ناخاجی انت کہ پریشی من ایڈوانس پہلی لوناں۔

”دنیا ۽ زیبائیں شے ہمانت کہ انسان پہ نہ گندگ آئی خوبصورتی ۽ بہ ماریت۔ ہتے شرنگیں،
جسے خوبصورتیں، لعل ۽ مروارے زیبائیں، کمیے وش سنجیں، ایشانی شری ۽ زیبائی ۽ انسان چم ۽

وت گندیت بلے ہماشے کہ گندگ مہ بیت مارگ بہ بیت، احساساں سمارگ بہ بیت۔ شرتر ہما
 انت زیبا تر ہمانت۔ آ خوبصورتی ء اندولان گران کنیت چر آئی ء سرترھج نہ انت بیگاہ ء روج
 برکت ء خوبصورتی ہمیش انت۔ روشنائی تہاری ء باندا ت ء ایرمران انت۔ روج ء شپ ء
 ہے پڑ مڑا ہیں دید خوبصورتی ء چونیس نمیرانیس احساسے شون دنت۔ ایش ایوک ء مارگ بیت،
 فکر ء سمارگ بیت، نہ دست جنگ بیت، نہ برگ نہ گرگ۔ احساس ء ہے دید خوبصورتی انت۔
 دریا ء چول پہ مڑاھے تیاب ء لگان ء رونت۔ چول نہ انت۔ ہما انت کہ ہے چول ء چول
 بوگ ء احساس ء ودی کنت۔ عطا شاد ء شاعری ء انچیں احساساں ء سمارگ دروشے دا تگ۔
 بلے پہ چشمیں نشاناں، ناماں، انساناں عطا شاد ء رد ء بند دا تگیں لہز پہ شاعراں پہ ادیباں نوک
 ات انت۔ آہاں کنت بوت پریشی آ ملامت کنگ ہم نہ بنت چیا کہ عطا ہم نگ بھتے“

۔ تو چو بدل زرتیں زبان ء منت ء بے باورے

من چوزمین جہبانی قہریں نیت ء پیداوراں

توپہ سگاراں گپتگیں کوٹ ء قلاتان گلے

من پتی میراث ء ماتیں گلزمین ء تلموساں

دل لوئیت کہ وجہ عطا شاد ء سر ء ہما گشتن کہ مئے مردماں گشتگ انت آہانی تہ ء لہتیں

دیم ء بیاراں چیا کہ چہ آہاں رند گڈامن ء لہز انک ء اے پڑ ء بابت ء گپ کنگ نہ کپیت ء پدا

آہانی تراناں اے نیون رسیت کہ عطا ء نیون ء یکبرے پداوانوک ء دیم ء کاینت۔

”عطا شاد ء بلوچی شاعری ء راجہ فکر ء گنج بکشات ء ایشی ء نوکیں تہر ء نوکیں مئیل

ودی کنت انت۔ آئی فکر ء تہ ء جہلانکی است ء زبان باز شاہگان انت“

(عبداللہ جان جمالدینی)

”عطا شاد ء شاعری بلوچی ء نوکیں شاعری ء شتر

تریں شکل ء بدلی سہلی ء پیشد اروک انت“

(عص امیری)

”عطا شاد ء بلوچی زبان منت وار انت کہ آئی زبان ء پہنات ء پراہ کنگ ء

زیبا ئیں، ڈولداریں، مانا ء پُر ء روا ئیں لہز، زبان ء زر ء مان دات چو گو ہراں

درگت۔ ہمالہز کہ پیش ء کار مرز اتنت آہان سمبھینت، سارت، سینگار ت۔

زبان کو اتسی پیش داشت“

(غوث بخش صابر)

من ء دنیا یے گشیت دیوانگ

تو گنوک ءے کہ من ء سار گشے

تو نہ دیستہ منی ارس ء بچکند

کہ دل ء زویل ء افار گشے

بیاد گہ لہتیں تبصرہ زوریں۔ صبا دشتیاری وتی کتاب گلکار ء چکنکار ء تا کہ ایم 57 ء

نہشتہ کنت کہ..... ”بلوچی نوکیں لچہ ء تہ ء فکری ء گوا چنی ڈاہ آروک ء آئی تہ ء باز پھنائی ء

امکانات ء گیش کنوک وت بلوچی لچہ ء جند ء گوں وتی ورشائلیں ڈکشن ء اعتبار دیوکیں لچہ

کارے اگاں مارا گندگ ء کنیت گڈا آ و لہجہ عطا شاد انت“

ولہجہ رزاق نادر گشیت ”شاعرانی شاعر عطا نوکیں فکر، نوکیں لہز ء ترکیبانی شاعرے۔ آئی وتی

ڈکشن، وتی رنگے۔ آچہ وتی عہد ء پیسریگیں بلوچی یا اردو ء صحیح شاعر ء اثر مند نہ انت“

۔ بد ہما انت کہ منی مرک ء پد

کنیت منی قبر ء سرون ء نالیت

ولجہ واحد بزدار ۽ خیال انت کہ ”بلوچی شعری روایت ۽ گوں وئی سیادی ۽ برجاہ داران ۽ آئی شاعری ۽ تہ ۽ روایت ۽ نوکی ۽ یک شتریں ہو ۽ توری یے گندگ ۽ کنیت ۔ عطا شاد ۽ کمال ایش انت کہ آوتی چاگرد ۽ ڈکت ۽ درشان ۽ تالان کنگ ۽ ہمے ہمیں صلاحیتے داریت کہ ہندی ڈکت بنی آدم ۽ ہو ۽ شتر کائیں ڈکتے ٹہینان ۽ ہر عہد ۽ ہر نسل ۽ تاریخے جوڑ بیت“

۔ من بہ لیکاں ترا مہکان جہان ۽ تالان
تاں منی کڈک ۽ بز مشے مہ بلیت چوش نہ بیت
غنی پہوال کشیت ”شاعر ہر دور ۽ پیداک پیگ انت ۽ بنت بلے چشیں شاعر قرناں پد
پیداک بنت کہ شاعری یا عہد ۽ بارگ آہاں وت پہ وتی درنگاز ۽ کچین کنت ۽ عطا شاد
شاعرانی ہانک ۽ انت“

۔ توبہ کن ہرچی ۽ من بچی مہ کشاں بوت نہ کنت
توبہ کن قہر ۽ من ۽ مہر مہ بیت چوش نہ بیت
”عطا شاد ۽ وتی چاگرد ۽ عہد ۽ ہما ترجمانی کنگ کہ بلوچی لہز انک ۽ سرجمیں تاریخ ۽
سک کم شاعران گوں چشیں ہورت چاری ۽ فنکاری ۽ وتی چاگرد ۽ جیرو ہان ۽ سہرا کنگ ۔
عطاء ۽ ہمے خاصیت آرا ابدمان کنت“ (ممتاز یوسف)

۔ عطا بہ جزم کہ دنیا ۽ دین ۽ سوداگر
فقیر ۽ پیر کشاں شاعر ۽ ولی نہ کشاں
عطا شاد ۽ شاعری دیم ۽ آ یوکیں و ہد ۽ بلوچی ۽ بتل گنج ۽ تہ ۽ گیشی کاریت ۔
عطا شاد ۽ بازیں نظمائی تہ ۽ ڈرامہ ہست، آ ۽ آہانی کردار بلوچ چاگرد ۽ عکس ۽ پشدار انت

انچیس ہیمیں کہ عطا شاد اے ردء سردگان بیت۔ عطاء ۽ بھنگیں ریڈیائی ڈرامہ آوہداں
 بکندے ولجہ عطا شاد ۽ ضرورت بوتگ أنت بلے آہانی بستار باز برز انت۔ آئی ہرج نگدی
 نبشتانکے کہ دیم ۽ اتلگ آپ لہز انک ۽ ۽ پنگدی بہر ۽ تمبہ أنت۔ بلوچی زبان ۽ داستا آئی
 کتگیں کاران ۽ شج حساب نیست۔ آئی اردو ۽ دو کتاب دیم ۽ اتلگ ۽ بلوچی ۽ ہم دو کتاب
 دیم ۽ اتلگ ”شپ سہاراندیم“ ”۽ روج گر“ آئی دو بلوچی کتاب انت کہ پیشتر ۽ ولجہ عطاء
 ایشانی نام ”گل زمین“ ۽ ”جوہان“ ایرتگ ات۔ عطاء ۽ سرء بلوچی ۽ اردو ۽ بازیں تاکبندہاں
 خاصیں تاک یا نمبر درتگ آہانی ہم بالادسک مزن انت۔

لعل خان ۽ لوگ ۽ اسحاق سنگانی سرء ودی بوت گڈ اسنگانی سرکیچ پہ آئی سک تنگ
 بوت۔ بلے ہرکدی کہ آئی محفل ۽ کیچ ۽ نام اتک آئی چم مدام آپلو بوت انت۔ ہے پیم آئی
 برات مراد حاصل ۽ گپ انت۔ ہر دیں آئی گپ بوت آئی چمانی نمب ترپ ات انت۔ چہ
 کیچ ۽ آئی دوری ۽ یک مزین سپے آئی برات ۽ مرک ہم است ات۔ آوانگ ۽ بازیں
 ہنداں شت۔ حیوانات ۽ ڈاکٹری ۽ ہم یکبرے شت، میل ۽ گت۔ ریڈیو اسٹیشن ۽ اتک
 پدا تعلقات ۽ عامہ ۽ بہر بوت۔ بازیں محکمہانی سکریری بوت بلے گوں وتی درویشی تب ۽ ہا
 ات کہ ہا ات۔ عطاء ۽ گوئیں افرانی باریں چتکہ لوگ چتکہ جاگہاں بنت بلے
 وہدے عطاء چرے دنیا ۽ سفر گت گڈ اسٹلائٹ ناؤن ۽ آئی بستگیں لوگ ”سنگانی سر“ ہاؤس
 بلڈنگ والہانی کر ۽ رہن ات۔ آہاں ولجہ عطاء ۽ نکبتیں نام پہ روتا کانی اشتہاراں ہم شات
 گت بلے چشیں مردم کم اتنت کہ بکشینے۔

من گریگ ۽ گریگ دل ۽

گریگ دل ۽ تاں بانگواہ

اے دلچہ عطا کیسک، کسماں بوتگ۔ یکم سے دلچہ حج، شت اُنک مجلس، گشت
 نئے ”من شتاں، شیطان، رائے کے جت۔ من، گشت نئے ”اڑے عطا تو اول“؟..... من
 پیراہ کت گڈا سگ نہ جت۔

دلچہ عطا گوں ریڈ یونی وی، تاں وتی عمر آسرا سر، بندوک ات۔ ریڈ یونی و لشکر
 کردار بلوچی پروگرامانی نامدار ترین کردار انت کہ انگت ہم ہلوک نئے یات کت۔ گوں ٹیلی
 ویژن، آئی باز بازیات انت۔ آئی اے کپ باز براں جنگ کہ کسماں کے، لنگے، کردار گوں
 بوتگ گڈا اولی روج، شوٹنگ، منی راستیں پادنگ بوتگ، دومی روج، شوٹنگ، منی چنپیں
 پادنگ بوتگ، مئے چاروک ہم چشیں نگ بخت انت کہ آہاں اے نہ مارا تک۔

دلچہ عطا شاد، برے برے ہمنکہ انکاس جنگ ات کہ اگاں دومی مردے، وتی
 اکتہیں مود آرا بہ مشین انت گڈا آرا پدارنگ، ضرورت نہ بوتگ ات۔ عطا، مدام
 کسترینانی دلہڈی سگ ات۔ آرا پیریں نام کہتیں ادبی مردمانی حج تب نیست ات۔
 یاسین بسل، ہمیں بزرگے، گوں آدم مسکراہ، ات، بازیں پروگراماں آئی یاسین بسل، را
 یاسین بسل کشگ ات۔ آرا اور ناہیں شاعرے، ہر کدی کہ شعرے بندے دوست بوتگ گڈا
 آئی آرا باز براں کشا، جنگ ات۔ آئی مدام ہے نام کہتیں پیریں لہزا کی مردمانی حراب
 ترین شعر، سر، کیشتر واہ واہ کت، مارا ہم پہ واہ واہ کنگ، تم نئے کت۔ آئی ہر دیں کہ کسے
 تب، نہ کپت گڈا چہ وتی کستریں سنکناں آرا انچو چرک کت نئے کہ آمردم، چھبر نہ
 مرت۔ دلچہ عطا شاد پاکستان، نامدار ترین شاعرانی تہ، بے بوتگ۔ من، وائیوا (زبانی
 امتحان)، در، آیوکیں چکاس، گر (Ex ternal)، فیض صاحب، شعر وانا میننگ، انچو

ولجہ عطاء ہم فرمائش کے کتگ و من وتی ہما وہد و پسند و اے پر بند و ننگ۔

۔ رس اُسکے قرب گرم کی ہے حرف حرف میں

وہ خوش بدن گلاب کھلاتا ہے برف میں

مقابلہ و امتحانی پرچہ ہر وہد و پہ چارگ و ولجہ عطا شاد و کر و راہ دیگ بوئگ

انت۔ یک روچے ما ولجہ و چارگ و آئی لوگ و شتاں تہ پر چہاں چارگ و ات۔ منی آئیگ و

گشت کے شرانت تو اتک کے من دم بُرتگ۔ تو اے پر چہاں واناں بو من ترا گشاں تو نمبر اش

بدئے۔ من یکے و پرچہ و نت۔ من و گشت کے اگاں ”تو ایشی و نمبر بدئے گڈا چکھ دئے“؟ من

گشت۔ ہے شت و پتاد و در میان و۔ من و گشت کے۔ اناں ایشی و رانود 90 و گیش نمبر

بدئے چیا کہ اے مے مردم انت و ایشی مقابلہ گوں در آمدے و انت۔ ایشان و یک یک

نمبرے دیم و بُرت کت۔

آئی دری ماکاں ہر برے کہ تر و گرد کتگ ات گڈا وتی سرگوست کے مارا الم و

اُشکلنا نینت انت۔ آئی واقعہ و باز انت بلے آئی گپ و راوتی تب و جنگ و رپک و بابت و

گپ و من الم و دیم و آرگ لوٹاں۔ ولجہ عطا شاد و ہے یکیں گپ دو مخفلانی تہ و دو وڑ و

جنگ۔ کشیت من فلاں ملک و فلاں شہر و روگ و اتوں۔ من و پشت و چے یکے و گوانک

کت ”ایشت“ من چک جت۔ من و سک تور ات۔ ادا ہم ہے مے ملک مردم وتی بد

اخلاقی و میل نند نینت۔ دگہ مخفلے و ہے گپ و راجوش کشت کے۔ من فلاں ملک و فلاں شہر و

روگ و اتاں من و پشت و چے یکے گوانک جت ”ایشت“۔ من چک جت من سک و ش

بوٹاں ادا ہم مے ملک و مردم وتی وطن و ڈول و کن انت۔

بلوچی ء سرچاریں پوریاگر

سید ہاشمی

مچکدگ سز اتگ کرو چانی

آبدندان ترا سلام کناں

اے آبرانت۔ سال ء من شمشکاراں۔ مئے لوگ ء مزنیں مردے تلگ چوک
وی آئی پی شخصیتے۔ ماکسائیں دستی دیکی نیں۔ برے اے کار ء کننیں برے آکار ء کننیں۔
لہتیں روچاں بندیت پداروت ء ماشمشکاریں۔ پدالہتیں ماہاں پدپداکنیت۔ اے بری
کارٹونے اسپتیں بوٹ آرنگ ءے چیا کہ ماکسائیں دستی دیکی شپاد ء آئی گورا شگلیں۔
مستریں مردماں ہماوڑ ء بیا ء بخیرگت۔ ماہا کسائیں ہماپیم ء پد ادستی دیکی ولجہ ء عینکے جم
ء، چادرے بڈ ء، گلگ مزن، لئے دست ء ء ڈائری یے گون۔ اے بری دل ڈڈکت
مستریں ء جستگت کہ اے ولجہ کے انت۔ گشت اش ولجہ سیدظہور شاہ ہاشمی انت۔

آبر ء سید ء آگ ء یک مستریں سہے آئی وتی یک عزیزے ء (کہ کیسے ءتہ ء
مان گیشینگ بوتگ ات) بابت ء چست ء ایرکنگ ات۔ ولجہ کار باز عالمیں مردے ات
چیا کہ اوداں آئی چارگ ء ہر مردے کہ اتلگ ات آ باز مزنیں مردم اتنت ء آہانی گپت ء
ہبرانی بالاد ہمنکہ برز ء مزن ات کہ مئے تیمیں کسائیں ء دماغ ء سر ء چے سر برتر گلاست
انت۔ آہانی زانتکاری ء وھچیں شکے نیست ات بلے مئے نزانتکاری ء کساناں ہم پٹکائیں
گپے ات۔ ولجہ سید ء ہر روج کشتگ ات کہ من ء مرچی فلاں نارشت ء بدے۔ ہے پیم ء

یک روچے ولجہ سیدؑ لوجرؑ فرمائش کت لوجر آروچؑ نہ رست گڈ اسیدؑ گوشت ء بدل ء ہما
روچؑ سیاہ چاہ ء بٹ وارت ء وتی احتجاج ریکارڈ کنا نینت۔

ولجہ سیدؑ یکبرے ضیانا میں وکیلے ہم وتی چتھی ء آرتگ ات۔ وکیل ہم سرجمیں
سیاسی مردے در ء بوت۔ آہانی بحث مدام مزن مزنیں سر حالانی سر ء بوت انت۔ آبر ء
کلب ء لائبریری ء بازیں کتاب ہے واجہانی مزنیں فکر ء برانزانی منت وارانٹ ہما و ہد ء۔
یک شپے ولجہ سیدؑ سیاہ چاہ ء دور ہلگ ء ات کہ بی ایس او ء سنگت اتک انت۔

بلوچی فلم ء سر ء گر ماگر میں بختے بوت۔ سید ء ہماروچی کہ ہے دلیل دات انت آئی حساب ء
مرچی انچوش بوہان ء دیم ء روگ ء انت۔ بلوچی فلم پروفیشنل دور ء انگت سر نہ بوتگ ء غیر
سنجیدھیں دروشے ء انت۔ پاکستان ٹیلیویشن گوں ڈرامہاں (بلوچی ڈرامہاں) ہما کردار ء
کنگ ء انت چونکہ علی ء گوں کافراں کنگ یا بڑ ء کنگ گوں ڈنگراں یا ہوک ء کنگ گوں
ارزناں۔ چیریں گپ نہ انت ہر کسی دیم ء انت۔ دریں زالبولانی بلوچی زبان ء رالا وارث
زانگ ء رپت ء روپ ء عمل اندیمیں گپ نہ انت برے برے کہ من جیراں تہ اے بابت ء
انور اقبال (فلم ء ہیرو) ء سید ہاشمی (فلم ء نشتہ کار) ء تعلقداری چونکہ سیاست ء دگہ بہرے
ء بوتگ پہ ہے ہاتر ایک سیاسی ایشو یے صورت ء اے گپ دیم ء آرگ بوتگ ات چیا کہ
چریشی یکے ء مردم گوں وت ء دلگوش دارگ بنت ء دومی سیاسی صورت ء آہان تاوان رستگ
ات۔ خیراے مزنیں بختے پہ ایشی بازیں و ہد پکار انت ء اتوں ایشی و ہد نہ انت۔

آبر ء ہما ہگ ء سورے بوہگ ء ات۔ مٹا آہان ء دل وشی دیوانے کنگ ء
نیلگ ء اتنت۔ ولجہ سیدؑ، ولجہ مولوی محمد حیات صاحب (مولانا عبدالحق سابق ممبر قومی اسمبلی

عِبت) ءِ كَرَّ ءِ شَت - منى ناكو هم آئى ءِ را همراه بوتگ - آئى گوں مولوى صاحب ءِ اسلام ءِ
موسيقى ءِ سرءِ بلا ہیں بخشے كنگ ءِ اے بحث ءِ بازگشت يا پدا گوانك تاں ديراں منگ -

آئى حساب ءِ آدورءِ اے پہ اسلام ءِ لا چارى يے بوتگ چيا كه چه موسيقى ءِ اسلام ءِ
خلاف ءِ كارگرگ بوتگ بلے نون و دور بدل اتگ انت ءِ نہ اسلام ءِ همالا چارى ديم ءِ انت -

ولجہ سيد ہاشمی بیمار رنگ ذرءِ بوت - ہے حاترا آئى دلگوش ءِ واستا كے نہ كے الم ءِ
آئى كَرَّ بوتگ و ہدے آئى وتى كچج ءِ كارھلینت انت ءِ پہ گوادرءِ سرگپت تہ ما (من ءِ عنایت

اللہ) ہم سرگپتیں - آ گاڑى يے سرءِ نشت انت ءِ ما موثر سائكل ءِ طرچت - آملاشت
انت سربوت انت و ہدیکہ ماتلار ءِ راہ ءِ جنگلى كُزراں چنان ءِ وراں ، لنيب كناں تاں مگر ب

كزءِ گوادرءِ رستیں - گنداں كه ولجہ سيد ءِ نان نہ وارنگ ءِ مئے ودارءِ ادا ودا گردگ ءِ انت -
ما كسان اتیں آ و ہداں مانہ مارات بلے نون كه برے برے ہے ترانگ ءِ كپاں گڈا منى دل

ءِ ما آ كماشیں مرد ءِ سرءِ ظلم كنگ ءِ دوى ظلم آئى حساسیت ءِ پداوت آئى سرءِ ہم كنگ گوں -
و ہدگوزان اتنت - يكر وچے كچج ءِ منى پير كانى دكان ءِ گودام يا امبارءِ منى سرگپت -

اوداں من ولجہ سيد ءِ بازىں كتاب ديست انت - من حيران بوتوں - آ و اجهان ءِ گوں كتاب ءِ
كدى ہم نزيكى نہ بوتگ بلے ولجہ سيد ءِ كتاب ہمودا اتنت - ہمودا اتنت بلے دردناكیں

جاورئے ءِ - سيد ءِ ہمنكہ درد ءِ پریشانى پرے كتابانى ديم ءِ آرگ ءِ سگتگ - اے چوں ارزانى ءِ
چوں دیدہ دليرى ءِ كرم ءِ رميزانى عيش و نوش ءِ سامان اتنت ”انگرو ترونكل“ ”برتلگيں پير“

..... ”تراپ كنیں ترمپ“ من ءِ و سك تورات بلے دستوں نہ رست - اے مُشك ءِ
رميزانى چے قسمتے كه سيد گونگيں چپا كشے ءِ ذمبل كشے ءِ شعرانى حُسن ءِ بركت ءِ چُف انت - من

ہے درمیں کتاب زرت اُنت ء سکتانی سرء بہرگت اُنت کہ بلکیں کتابانی بددعا ء بہرگاں

ء نہ کنت مرگ ء شلیں ہبور ترؤنگلیت من ء

کہ زند ء کورم ء آس ء کرچی ء اگر پچاں

کیچ ء وتی وتی مجلسانی تہ ء آئی مکران ء ترء تاب ء سرچمگ جوڑ کنگ ء گپ جنگ

اُت ء وتی سکتانی نام ہم کپتگ اُت بلے دیریں وہدے گوستگ ء آ نام چہ ذہن ء چارکل ء

درا تگ انت۔ ملاً فاضل ء قبر ء زیارت، آئی قبر ء شوہاز ء قصہ ہم کنگ اُت ئے۔ مرچی

ئیں روج ء وہدے نون تو کتے فکر ء کیت ء بہ تاج مئے اے سینیریں مردم، مئے زبان زانت

مئے راحشون چنکہ مزنیں مردم بوتگ اُنت کیچ تمپ ء مند ء گرماگ..... کینسر ء ئی بی (سین)

گوئگیں زورا کیں ناجوڑی ء پدا آہانی کار..... آہانی کار ء کساس Quality ء حساب ء ء

Quantity ء حساب ء..... چے کٹ منٹے! آہانی وشی ء نم ء دار و مدار آہانی کار ء سرا بوتگ

بقول فیض صاحب۔

ء وہ لوگ بہت خوش قسمت تھے

جو عشق کو کام سمجھتے تھے

یا کام سے عاشقی کرتے تھے

ء پدا ہم ہے فیض صاحب ء گشتن ء حساب ء مارندیں مردم.....

ء ہم جیتے جی مصروف رہے

کچھ عشق کیا کچھ کام کیا

کام عشق کے آڑے آتا رہا

اچاں ہمراہ اری ء چیزے ساڑی نہ بوتگ گڈا آراج ء ہما بے مارگیں مردم اُنت کہ آہاں
 برے سید ء وارنٹ درکنائینگ ء برے آہاں چہ وتی گپان ء کم زانتی ء انگریزگیں گمیراں چے
 آئی دل داگ داگ۔ کجام کار ء گپ ء جن ءے۔ آئی ہر ہر عمل ہر ہر گپ راج ء ہاترا
 میراٹے بوتگ۔ مئے مردماں و آراوطن ء راج دوستی ء ہد ء ہبیلماں درگنگ ہن کہ آئی زبان ء
 اے گوئگیں گپ ہم دراتنگ

یا زک ء شال پہ بد زردی یے جوراں لب ات
 شہریں پنجگور ء کے ء تربت ء بازار جنگ

یا

بے سریں راج ء سریں سودا
 جہندم چہ بادگیر ء کا پرشت
 ہے پیم دگہ بازیں سنکٹاں پہ سید ء اے بہتام گوند ااتگ کہ سید رجعتی فکر داریت۔ ترقی پسند ء
 انقلابی یے نہ انت۔ منی دل ء چہ آئی ء کاراں مستریں انقلابی تریں کارچے بوت کنت۔ انگریز
 ترونگل، برتنگلیں، بیر، تراپکنیں ترمپ، سنگلیں دستونک، نازک، بلوچی زبان وادب کی
 تاریخ، سید گنج، سید مندی ء بازیں دگہ چکھ کتاب چکھ موضوعاتی سرء کہ اے وہداں منی دل ء نیا
 انت۔ منی دل ء انقلابی بوہگ ء پہ مزنیں انقلابی بوہگ ء ترقی پسند بوہگ ء اے بند و بس اُنت۔

شر بہ سوچ ء شر بہ سچ کہ سرچک
 سرچک بے نگی یے بے آسریں

یا

بیاپدا شگمیں تلارانی دلاں دِڑاں کننیں
گران بہانیں دوستی غمہر پدا ارزاں کننیں

ماہارو چاں بالی ہسرا کوئٹہ چے پہ کراچی ہروان اتیں کہ حالتا کے ونتوں کہ ملک موت ہسید ہ
راچا مپ ات۔ پیران و مردم بنت۔ اے امروز ہ کار ہ دھندہ انت کہ کدی ہلا س نہ بیت۔
زندگی ہ رامرگ وتی گلار موش ہ دنت بے سید ہ پیہیں مردے کہ چوش دیراں سور کنت ہ
وتی چکّاں پختیں کشار کشیت۔ وتی چکّانی لاپ ہ واستالیاری ہ استری ہ دکان ہ کار ہ کنگ ہ
چک ہ پد نہ بیت۔ بلوچی زبان ہ ہمارو ژناہیں روچ کہ گوں مرگ ہ ہلا س نہ بیت۔ زانہ
اے پیہیں مردمانی قسمت ہ بس درد ہ دور، کونج ہ مھنت، غم ہ پریشانی؟ بس ہے!.....

دربکیشاں واہگ ہ تزندیں گر ہ بنداں چتور
اهد ہ اگراراں ہزاری کول ہ سوگنداں چتور
پیوسیں زند ہ اگاں گہ گت من ہ درگوز بکن
روچے سدبر پڑشگمیں اهداں تئی بنداں چتور
چم منی بے روک بوت انت راہ ہ بازیں چارگ ہ
نی اگاں کائے منی دیدگ تراگنداں چتور
ایر دنت انت شپ جتائی ہ چومرگ ہ پریشنگ ہ
بے تئی اوست ہ من سگاں زند ہ گورگنداں چتور
وژدلیں باریک بُرت انت ہائل ہ گوں وت سید
گریٹگیں چم ہ لگتمائیں دلے کنداں چتور

”اڑے اے وُگلو انت۔ غلام عباس کپٹن ء برات انت۔ شام غلام عباس ء نشان ء بگرات
 آوت در کثیت۔“ بزاں فٹبالر غلام عباس ء برات ء کسانى ء نام گُلو بوتگ کہ دیم ء آیان ء
 غلام حسین بوتگ ء پداہا سید ء گیگان ء آئی وت ء راصبا دشتیاری کتگ۔ چونیس چونیس
 لوگاں آ بوتگ۔ رُستگ چوں پہ واری ء غریبی۔ اسلامیات وتگ ءے ء چوگٹے ضد ء
 اسلامیات ءے وتگ۔

انچو آئی کلاس ء بچک توبہ استغفار کنان ء در کاینٹ۔

صبا ء دشتیاری وتی دل ء ولجہ انت۔ ماہر دیں کہ بولان میڈیکل کسپلیکس ء بوتگیں،
 دل ءے منیل کتگ اتگ۔ دگہ دگہ مردمانی چارگ ء شتگ بلے منی چارگ ء ہم اتگ۔
 آئی چہ منی گورا پہ ماہتاک بلوچی ء واستا ولجہ عطا شاد ء ولجہ کریم دشتی ء بازیں پر بند بُرتگ
 انت۔ عہدی پر بندے ہر دیں کہ دست کچتگ بزاں مادا تگ گڈا باز بازل بوتگ۔ اے آئی
 مہر بوتگ کہ کدی مئے سر یونیورٹی ء کچتگ گڈا آئی وتی گورا جلیتگ ء سُج کتگ ء ماہا
 طالب ء تگ ء تاج ء مردم..... آرادست نہ داتگ۔

ولجہ صبا ء دشتیاری ء شرتریں پاندگ کہ آراپہ لہز انکی کاراں مدام Motivate

کنت آ آئی ء یک سر ء یک شاہی انت۔ چوش و بلاہیں ہندوستان ء رایک سر ء یک شاہیں
 نہ تہنا وزیر اعظم بوتگ بلکیں یک سر ء یک شاہیں صدر ہم بوتگ۔ اے مزنیں جمہوری مُلک
 لُنڈانی بڈ ء بتگ، بلے آہانی گپ و دگرے۔ آہانی گورا روایات ہمکنہ مہکم انت کہ لُنڈی
 بے لُنڈی مانا نہ دار انت بلے درد انگیں صبا ء انگت گئے دگر۔ چیا کہ صبا ء یک سر ء یک شاہی
 ء کجام و ہد ء کجام جاھے ء شت کنت، بلن ءے پنجگور بیت، ایران بیت یا مستونگ بہ بیت۔

مردودہ چیزے نہ چیزے کنوک

یاسین مجروح

گوں مجروح ء بازیں گند ء مند بوتگ انت ء بازیں جاگہاں۔ یکبرے شال ء
اتک ماں بلوچی ء دفتر ء گوں وتی ہرکاریں سنگتے ء گڈا آئی منی دل ء تہ ء پہ جیونی ء آگ ء
ہُت پیداکت۔ جیونی چوناء ء من کسانی ء دیستگ ات ء پدا و ہد و ہد ء سرا برے روچے
برے نیلے گوں سنگتاں اتکگاں زیارت کتگ بلے ہر جاگہ کہ مردے ء کسانی کل بیت گڈا
بازیں یات ء بازیں نکش دماغ ء کونہ ء کنڈانی تہ ء جاہ گر انت۔ ہے پیم ء یکبرے پدا کہ منی
سر پہ باگیں جیونی ء کپت گڈا بازیں و شبو ء وش لذتیں چاگرداں انگڑکت بلے او مان ء چاڑے
سرینوک مجروح بوتگ۔

کد ء مزن نہ انت ء پدا جان ء پُر نہ انت۔ چوانچائیں مردے ء وڑا انت۔
مودانی تہ ء چاندی وتی رنگ ء پیشد اران انت۔ من یک بریگاھے وتی و ہد ء تیلینگ ء ہزہ
(کلینک) ء نشتگ اتاں کہ مجروح نازل بوت ء گشتے۔

”تو منی کتاب ء پیش لہز ء نویس!“

انچو مجروح کدی اتاں کت نہ کت، بقول ہمائی ہر پیم مزنیں کارے بہ بیت بلے پدارند ء گڈا
آوتی بیواریانی چر ء چکاس ء گوزیت۔ ہے پیم من ہم اتاں کت نہ کت کہ بانجی بدلے ء
گندوک عوضے..... اے بانجی ء بدل چوش منی بہر ء کپتگ ات کہ غوث بہار ء چہ آپس ء منی
پر بندانی کتاب دست گپت ء اور ماڑہ ء جلیت۔ رند ء آئی چہ وتی مہروانی ء ترہ رواجی دُچار
گپ نشت۔ منی دل ء اتک ء من مجروح ء ہمیشکہ بریگار ء لوپ گوارا اتک ات کہ ارزانی ء

بیشٹانک ہم یک نیمگے مان بُر اتنت ء گلاسائی ہماہداری ء چاڑکہ بوت (خدا گلاسائی
 زردی ء برجاہ بہ دارات!)

پدا ممتاز ء فون ء سر ء وہد وہد ء حال گپت۔ آئی ہے حال احوالانی تہ ء ”قومی
 خزانہ“ براں کیسگ ء حال گپت ء نہ ایوک ء دلہڈی دات ءے بلکیس وتی نیاہگ ء پہلی یے
 لوٹ ات۔ خیر واجہ بیدار چہ اور ماڑہ ء ترساں ترساں پسنی ء پترت ء پداپہ جیونی ء روگ ء
 گوادر ء شت۔ رندی گپ و رند ء بلے من اینکہ گشاں کہ واجہ بیدار ء راچہ اور ماڑہ ء جیونی
 دوست تر بوت۔

وہد ء باریگاں من اگاں گوں کے ء ملاقات ء واہگوں داشنگ گڈا آبشیر بیدار
 بوتگ بلے مئے دُچار نہ کپگ ء بازیں سببانی تہ ء یک سپے منی جاورانی تچئی ء بیدار ء تب ء
 جاور ہم بوتگ انت۔ روچے اگاں کچج ء اتنگ گڈا آئی وتی خاصیں چاگرد ء Circle یے
 بوتگ ء انچیں برے مئے واہگ بوتگ ہم دست ءے نہ داٹگ۔ وہدے لہز انکی صف بندی
 ماں کچج ء گوں سیاسی دروشم ء شخصیتانی بستار ء دیم ء آیان بوت انت گڈا اول سر ء دُرس آبسر
 ء کلب ء یکجاہ بوت انت بلے پداہر کس وتی خاصیں ٹولیانی تہ ء روان بوت۔ انچو گندگ
 بوت کہ سیاست ء لہز انک ء سروکی ء فیصلہ کنگ۔ اے پیم ء ہمالہز انکی چست ء ایران ء نذر
 بوت ء سیاست ء رمیزاں لہز انک ء درچک ء راچہ تہ ء وران گت ء کڈا اگ کت کہ رند ء
 بازیں انچیں سنگت کہ ابید یکے دومی ء نہ بوتگ اتنت، یکے دومی ء دیمانی چارگ ء ہم
 روادار ء تیار نہ بوت انت۔ واہ ڈے سیاست واہ..... بلے من الماں کہ بیدار ء اگاں
 سیاست ء رامزمن بہرے مہ داتیں گڈا بلکیس آئی موضوعات ء امبار کم بوتگ ات (بلکیس
 کے گوں من تپاک مہ بیت) بلے ہے سیاست ء مئے چاگرد ء داستا شری کتر آ ورت ء
 شری گیشتر آ ورت (ہم بلکیس کے تپاک مہ کنت)۔

آدم چہ کستریاں پُرامیت اُت

اُردو ۽ پر بندے

زندگی کے جنگل میں

سوروں کا غوطا ہے

جانے کتنی مدت سے

میرے شیر بچوں کو

نہند بھی نہیں آئی

بلوچی پر بندے

آدمی ذات ۽ اے رستری جاہ ۽

ہر کوہ ۽ پشت ۽ یک لدیگے

من وتی پرگاں زار ۽ چہاٹاں

بیاکشاں اے لدیگاں

قرن ۽ قہریں پنگ اُنت

منی بچ

اے آئی خیال بوتگ اُنت پہ راج ۽ پرگاں۔ تاں بلوچی مانیت عطا چوروج ۽

رژن ۽ مانیت۔ گندگ ۽ وکسان قد بوتگ بلے بلوچی ۽ بلوچ ۽ فکری خیال ۽ تھا آہمکھ مزن

قدانت کہ آئی سر پہ آسمان ۽ سک انت۔

اور عشق سے کام اُلجھتا رہا
پھر آخر تنگ آ کر ہم نے
دونوں کو ادھورا چھوڑ دیا

آپہ وتی لاپ ء ستر کہ گڑکان بوتگ انت بلے وتی کاراش کنگ۔ ہما مردم کہ دہئی ء ولجہ سید
ء کر ء بوتگ انت آہانی کشگ انت کہ وہدے مصر ء جمال عبدالناصر مُرت گڈ اسید گنوک
بوت۔ وتی گدئے درت انت ء لجان ء چہ لوگ ء دراتک۔ ماگیت ء آؤرت۔ اے آئی
زند ء توریناک ترس واقعے بوتگ۔ ہما مردم ماں دہئی آئی لوگ ء ولجہ کریم دشتی ء آگ ء
لہز انک ء زبان ء سر ء آہانی دراج کشیں بختانی ہم حال دیوک انت۔ زبان ء کار ء واستا آئی
چے چے جور ء کچل نہ تنگ اتگ ء کجا گجانہ شنگ۔ شاہد ء اے ہم گشت کہ

من چو کپوت ء

نالان پہ دوست ء

شیدایاں چو عومر ء

آئی پرے حاترا بشتگ کہ لتا منگیلشکر ہے سئوت بہ الہانیت بلے..... بازس ماکانی
تر ء تاب وتی جاہ ء۔ آہا ماکاں ہم چہ زبان ء شمشکار نہ بوتگ۔ اے دُرساں بلن بحرین ء
حسپتال ء تحت ء سر اہم بلوچی آئی پنجنی ء بوتگ۔ آ بازس زبانانی زانتکار بوتگ چو کہ بلوچی ء
پنجنی ء اُردو، ہندی، فارسی، عربی ء انگت دگہ۔ آئی گورا انچواگاں پاکستان ء شہریت بوتگ تہ
ہے پیم ء سلطنت عمان ء شہریت ہم بوتگ ء گوں اودے شاہی خاندان آئی شرس گند ء مند ء
تعلقداری بوتگ سید ء کارانی، کتابانی لئز ء بچار۔ آئی ملنگی ء درویشی ء و آراہمراہ داری کنگ ء

نام: ڈاکٹر فضل خالق

پتہ و نام: عبدالخالق

ہندو جاہ: آلسر، کچھ

پیدائش و عروج: 28 مئی 1958

وانگ: ایم بی بی ایس (بولان)

چاپ ہوئیں کتاب

دل ندران	(شاعری)
کوکر	(شاعری)
ہر سلامت چکاس	(ناول)
کچھین کچھ	(رہنمائیں شاعری)
میدیا	(ڈرامہ - رجائیک)
یادشاہ	(رجائیک)
بھلک انت سچ	(گیدی پر بند)
رہنمائیں نوو	(شخصی شاکر)
جوہان	(رہنمائیں شاعری)
شائستگی برہنیں چادو	الہ بخش پانوانی، شاعری
امیاتی کنگ باگواہ	حافظہ ابا بکر پیکانی، شاعری
زر غلش	منا ابا بکر کلمتی، شاعری

چاپ ہوئیں

ہندو الہنمائیں مرادو (بلوچ با مردانی کتہ)

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ